

Ministerstvo životního prostředí

I

R

Z

INTEGROVANÝ REGISTR
ZNEČIŠŤOVÁNÍ

2010

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Souhrnná zpráva za rok 2010

INTEGROVANÝ REGISTR ZNEČIŠŤOVÁNÍ ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Souhrnná zpráva za rok 2010

Praha, duben 2012

© Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, Ministerstvo životního prostředí
Praha 2012

Zpracovali:

Ministerstvo životního prostředí Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Ing. Bc. Jan Maršák, PhD.

Ing. Jana Švenková, PhD.

Ing. Mgr. Eduard Hlavatý

Datové výstupy z IRZ dodala CENIA, česká informační agentura životního prostředí.

Kontakty

Ministerstvo životního prostředí

Sekce technické ochrany životního prostředí

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Vršovická 65

100 10 Praha 10

<http://www.mzp.cz/>

Odkazy

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz/>.

Souhrnná zpráva vychází z účinných právních předpisů pro ohlašování údajů za rok 2010. Údaje za rok 2010 uváděné v publikaci jsou platné k **23. 9. 2011**. Aktuální údaje a informace o provedených změnách v ohlášených údajích jsou dostupné na <http://www.irz.cz/>.

Všechna práva vyhrazena! Citace bez uvedení zdroje, komerční rozmnožování, distribuce nebo jiné využití jakékoli části této zprávy bez souhlasu vydavatele (MŽP) bude chápáno jako neoprávněný zásah do autorských práv.

Souhrnná zpráva o IRZ za rok 2010

Vydalo Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10 v roce 2012.

<http://www.mzp.cz>

Publikace neprošla jazykovou korekturou.

© Ministerstvo životního prostředí, 2012.

ISBN 978-80-7212-571-5

OBSAH

SOUHRN	6
HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – ÚNIKY A PŘENOSY ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK	7
HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – PŘENOSY ODPADŮ	7
HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – EVROPSKÝ E-PRTR	8
HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – VYUŽITÍ IRZ	8
ÚVOD	10
1 OHLAŠOVÁNÍ DO IRZ ZA ROK 2010	11
1.1 Právní předpisy pro ohlašování údajů do IRZ za rok 2010	11
1.1.1 Nařízení o E-PRTR	11
1.1.2 Zákon o IRZ	11
1.1.3 Nařízení vlády o IRZ	12
1.2 Rozsah IRZ pro rok 2010	13
1.3 Vznik ohlašovací povinnosti za rok 2010	14
1.4 Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2010	14
1.5 Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování	15
1.6 Forma ohlašování	15
1.7 Termín plnění ohlašovací povinnosti	15
1.8 Zveřejnění údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2010	15
2 POČET PROVOZOVATELŮ OHLAŠUJÍCÍCH DO IRZ ZA ROK 2010	16
2.1 Počet provozovatelů s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR	18
2.2 Ekonomická činnost ohlašujících provozoven	20
3 HLÁŠENÍ DO IRZ ZA ROK 2010 PODLE TYPU ÚNIKU A PŘENOSU LÁTEK	23
3.1 Úniky do ovzduší	30
3.1.1 Úniky do ovzduší v letech 2004–2010	30
3.1.2 Úniky do ovzduší v roce 2010	33
3.1.3 Rozbor údajů o únicích do ovzduší ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli	38
3.2 Úniky do vody	41
3.2.1 Úniky do vody ohlášené v letech 2004–2010	41
3.2.2 Úniky do vody v ohlašovacím roce 2010	44
3.2.3 Rozbor údajů o únicích do vody ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli	48
3.3 Úniky do půdy	49
3.3.1 Úniky do půdy v letech 2004–2010	49
3.3.2 Úniky do půdy v roce 2010	50
3.4 Přenosy látek v odpadních vodách	51
3.4.1 Přenosy látek v odpadních vodách v letech 2004–2010	51
3.4.2 Přenosy látek v odpadních vodách v roce 2010	53

3.5	Přenosy látek v odpadech	57
3.5.1	<i>Přenosy látek v odpadech v letech 2004–2010</i>	57
3.5.2	<i>Přenosy látek v odpadech v roce 2010</i>	61
3.5.3	<i>Rozbor údajů o přenosech látek v odpadech ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli</i>	67
4	PŘENOSY ODPADŮ MIMO PROVOZOVNU	70
4.1	Souhrnné údaje o přenosech odpadů ohlášených do IRZ	70
4.1.1	<i>Rozbor údajů o přenosech odpadů ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli</i>	73
4.2	Provozovny ohlašující přenosy odpadů v jednotlivých krajích ČR	73
4.3	Provozovny ohlašující přenosy odpadů dle ekonomické činnosti	75
4.4	Provozovatelé podle množství přenosů odpadů	79
4.5	Přenos odpadů do zahraničí	81
5	OHLAŠOVÁNÍ DO EVROPSKÉHO REGISTRU ÚNIKŮ A PŘENOSŮ ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK V LETECH 2007–2009	84
6	VYUŽITÍ ÚDAJŮ Z IRZ V LETECH 2004–2010	91
6.1	Internetové stránky IRZ a návštěvnost internetového portálu IRZ	91
6.2	Údaje z IRZ na mapě	93
6.3	IRZ v médiích	93
6.4	IRZ ve vysokoškolských pracích	94
6.5	IRZ jako zdroj informací pro ostatní subjekty a informační systémy	94
	DŮLEŽITÉ POJMY	95
	POUŽITÉ ZKRATKY	97
	POUŽITÉ PRAMENY	99

SOUHRN

Právní rámec ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Pro ohlašovací rok 2010 se plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování (IRZ) řídilo následujícími platnými právní předpisy:

- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (nařízení o E-PRTR),
- Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

Rozsah údajů ohlašovaných do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Ohlašovací povinnost do IRZ za rok 2010 byla spuštěna, pokud byly v provozovně překročeny ohlašovací prahy pro jednotlivé ohlašované látky (v únicích do ovzduší, vody nebo půdy nebo v přenosech v odpadních vodách mimo provozovnu nebo v odpadech mimo provozovnu – příloha II Nařízení o E-PRTR a příloha č. 1 a č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb.) nebo také pokud bylo za rok přeneseno více než 2 tuny nebezpečného nebo 2000 tun ostatního odpadu mimo provozovnu. Ohlašovací povinnost vznikala pouze v případě **překročení** příslušných ohlašovacích prahů.

Způsob a forma ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Ohlašovací proces do IRZ byl primárně realizován elektronickou cestou prostřednictvím integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění, přímo určuje elektronický způsob ohlašování.

Termín plnění ohlašovací povinnosti do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Za ohlašovací rok 2010 plnili provozovatelé ohlašovací povinnost v termínu do **31. března 2011**.

Zveřejňování údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Zveřejnění údajů ohlášených za rok 2010 do IRZ proběhlo k 30. září 2011 na stránkách <http://www.irz.cz>.

Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek

Na základě povinnosti vyplývající z článku 7 odst. 2 písm. b) nařízení č. 166/2006/ES poskytla k 31. 3. 2011 Česká republika Komisi a Evropské agentuře pro životní prostředí údaje ohlášené provozovateli činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR za ohlašovací rok 2009. Do E-PRTR byly nahlášeny údaje o 801 provozovnách. Za ohlašovací rok 2010 budou data poskytnuta do 31. 3. 2012.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ

- ➔ **Celkový počet provozovatelů ohlašujících do IRZ za rok 2010 byl 4 723.**
- ➔ **Celkový počet provozovatelů ohlašujících do IRZ se oproti předchozímu ohlašovacímu roku 2009 zvýšil o 880. Oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 se počet ohlašovatelů zvýšil o 3 850 provozoven.**
- ➔ **Nejvíce provozoven ohlašujících údaje do IRZ se nacházelo v Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém kraji, naopak nejméně na území Karlovarského kraje.**

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – ÚNIKY A PŘENOSY ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK

- ➔ Nejčastějším typem úniku či přenosu látek, které byly uvedeny v jednotlivých hlášeních, byly úniky do ovzduší (979 provozoven) a dále přenosy látek v odpadech (758 provozoven). Nejnižší četnost měly úniky látek do půdy (13 provozoven).
- ➔ Celkový počet ohlášených látek v únicích do ovzduší (40) a do vody (39) byl téměř totožný. Nejvíce látek (44) bylo ohlášeno v přenosech v odpadech. V přenosech v odpadních vodách byla podána hlášení za 32 látek. Nejnižší počet látek byl zaznamenán v únicích do půdy.
- ➔ Nejběžněji ohlašovanými látkami v únicích do ovzduší byly: amoniak, oxid uhličitý, oxidy dusíku, oxidy síry, z těžkých kovů rtuť a styren.
- ➔ Nejběžněji ohlašovanými látkami v únicích do vody byly celkový dusík a celkový fosfor a celkový organický uhlík, z těžkých kovů pak rtuť a nikl.
- ➔ Nejběžněji ohlašovanou skupinou látek v únicích do půdy byly těžké kovy chrom, měď, olovo, nikl a zinek.
- ➔ Nejběžněji ohlašovanými látkami v přenosech v odpadních vodách byl celkový organický uhlík a nikl.
- ➔ Nejběžnější látky v přenosech v odpadech byly těžké kovy (chrom, měď, olovo, zinek), dále pak celkový fosfor.
- ➔ Nejvýznamnější skupinou látek byly těžké kovy. Sledují se ve všech typech úniků a přenosů, patřily rovněž jako v předchozím roce k nejčetnějším ohlašovaným polutantům, dosahují vysokých ohlášených množství.
- ➔ V únicích do ovzduší byly významnými skupinami látek skleníkové plyny a ostatní plyny, které se v jiných typech úniků a přenosů nesledují vůbec (skleníkové plyny) nebo velice omezeně (ostatní plyny). Největší množství u skleníkových plynů bylo ohlášeno za oxid uhličitý.
- ➔ Nejčetněji ohlašovanou látkou, stejně jako v předchozích letech, byl amoniak.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – PŘENOSY ODPADŮ

- ➔ Největší růst počtu ohlašovatelů za rok 2010 vykazalo ohlašování přenosů množství nebezpečných odpadů. Údaj o nebezpečných odpadech za rok 2010 ohlásilo 3 818 provozoven. U ostatního odpadu byl rovněž patrný nárůst počtu provozoven (ze 1 083 provozoven za rok 2009 na 1 473 za rok 2010).
- ➔ V ohlášeném množství odpadu v IRZ za rok 2010 převažovala kategorie ostatní odpad (9,8 miliónů tun za rok); množství nebezpečného odpadu bylo ohlášeno řádově méně (790 tisíc tun za rok).
- ➔ Více provozoven ohlásilo nebezpečný odpad; ohlašovací povinnost plnilo za rok 2010 celkem 3 818 provozoven, zatímco v případě ostatního odpadu 1 473 provozoven. Ve všech krajích byl zaznamenán vyšší počet provozoven ohlašujících nebezpečný odpad.
- ➔ Nejvýznamnější původci ostatního odpadu byly provozovny s výrobou a rozvodem elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (5 provozoven). Množství ostatního odpadu největších původců se pohybovalo nad hranicí 80 tis. tun za rok, s maximem přes 2,8 mil. tun.
- ➔ Mezi deset nejvýznamnějších producentů nebezpečného odpadu patřily provozovny různého zaměření. Množství nebezpečného odpadu největších původců se pohybovalo nad hranicí 13 tis. tun za rok, s maximem přes 80 tis. tun.
- ➔ Odpad předávaný provozovnami do zahraničí byl předán převážně k využití. Jako země určení bylo ve většině případů uváděno Německo.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – EVROPSKÝ E-PRTR

- ➔ Za ohlašovací rok 2007 byly do Evropského PRTR ohlášeny údaje za 26 395 provozoven, v roce 2008 za 28 358 provozoven a za rok 2009 to již bylo za 29 196 provozoven. Počet provozoven se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2007 zvýšil o 10% (o 2 801 provozoven) a v porovnání s druhým ohlašovacím rokem 2008 byl zaznamenán nárůst o 838 provozoven (téměř 3%).
- ➔ Nejvyšší počet ohlašujících provozoven v rámci státu v průběhu tří ohlašovacích let ohlásilo Spojené království, Německo a Francie.
- ➔ Z celkového počtu provozoven, za které byly ohlášeny úniky a přenosy do evropského E-PRTR v průběhu tří ohlašovacích let se nejvíce provozoven zabývá nakládáním s odpady a odpadními vodami (v průměru přes 7 000 provozoven), intenzivní živočišnou výrobou a akvakulturou (v průměru téměř 6 000 provozoven).
- ➔ Nejčastěji ohlašovanou skupinou látek u úniků a přenosů v odpadních vodách v rámci E-PRTR byly v letech 2007–2009 těžké kovy.
- ➔ Nejčteněji ohlašovanou látkou v únicích do ovzduší byl amoniak, nejvyšší ohlášená množství byla však v únicích do ovzduší zaznamenána u oxidu uhličitého, oxidu síry a oxidů dusíku.
- ➔ V únicích do vody byla nejvyšší množství za každý ohlašovací rok ohlášená za chloridy, celkový organický uhlík, celkový dusík a fosfor.
- ➔ V rámci úniku do půdy tvoří první desítku látek s nejvyšším ohlášeným množstvím převážně těžké kovy. Ze skupiny těžkých kovů bylo nejvyšší množství ohlášeno za zinek a v letech 2008 a 2009 za měď.
- ➔ Stejně jako u úniků i u přenosů látek v odpadních vodách byla nejvyšší množství ohlášená za chloridy (nicméně byl v průběhu let 2007–2009 zaznamenán pozitivní pokles).
- ➔ Nejvíce provozoven však ohlašovalo přenosy odpadů mimo provozovnu. V průměru 16 000 provozoven ohlásilo za každý ohlašovací rok přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu v množství téměř 40 000 000 tun.

HLAVNÍ ZJIŠTĚNÍ – VYUŽITÍ IRZ

- ➔ Data sbírána v rámci IRZ jsou v porovnání s údaji sbíranými dle složkových zákonů přístupná zcela veřejně v agregované i neagregované podobě a v nejkratší době od ukončení ohlašování za ohlašovací rok.
- ➔ IRZ poskytuje údaje:
 - týkající se všech složek životního prostředí na jednom místě,
 - bezplatně,
 - bez administrativních omezení,
 - v agregované i neagregované podobě,
 - v uživatelsky přátelské podobě,
 - v souvislostech (jsou zveřejněny údaje k vlastnostem sledovaných látek atd.).
- ➔ Údaje z IRZ jsou využívány zejména:
 - veřejností,
 - orgány státní správy,
 - vědeckými institucemi a vysokými školami,
 - médii (odbornými i všeobecnými),
 - nevládními organizacemi,
 - provozovateli.
- ➔ Informace a údaje v IRZ sloužily jako podklad pro zpracování řady bakalářských, diplomových, rigorózních a disertačních prací.

- ➔ Data z IRZ jsou využívána ze strany MŽP mimo jiné k tvorbě tzv. Souhrnných zpráv. Souhrnné zprávy jsou zveřejňovány na internetu a distribuovány do knihoven, na vysoké školy a další instituce.
- ➔ Hlavním informačním kanálem o IRZ jsou stránky www.irz.cz. Návštěvnost stránek IRZ se každoročně zvyšuje. Nejvyšší byla zaznamenána právě v roce 2010, kdy stránky IRZ navštívilo přes 160 000 návštěvníků za rok.

ÚVOD

Předkládaná souhrnná zpráva obsahuje komplexní informace o ohlašování do integrovaného registru znečišťování (IRZ) za rok 2010. Jedná se o pravidelnou publikaci Ministerstva životního prostředí hodnotící průběh a výsledky ohlašování do integrovaného registru znečišťování. Vydávání souhrnných zpráv odpovídá povinností vyplývajícím z Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek, který Česká republika podepsala v roce 2003 a ratifikovala v roce 2009.

1 OHLAŠOVÁNÍ DO IRZ ZA ROK 2010

1.1 Právní předpisy pro ohlašování údajů do IRZ za rok 2010

Rozsah integrovaného registru znečišťování (dále rovněž „IRZ“), stejně tak jako povinnosti ohlašujících subjektů či přístup veřejnosti k informacím, upravovaly pro rok 2010 právní předpisy přijaté na evropské a národní úrovni. Jejich přehled uvádí *tabulka 1*.

Tabulka 1: Hlavní právní předpisy pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

ČÍSLO PŘEDPISU	NÁZEV PŘEDPISU
166/2006/ES	Nařízení Evropského parlamentu a rady (ES), kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.
25/2008 Sb.	Zákon o integrovaném registru znečišťování a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů.
145/2008 Sb.	Nařízení vlády, kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

1.1.1 Nařízení o E-PRTR

Dne 4. 2. 2006 bylo v Oficiálním věstníku Evropské unie publikováno nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES (dále též „nařízení o E-PRTR“). Nařízení mělo zásadní dopady na stávající registry členských zemí EU (z hlediska rozsahu sledovaných látek, činností i dalších parametrů). První ohlašovací rok podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007¹.

1.1.2 Zákon o IRZ

Zákon č. 25/2008 Sb., v platném znění (dále rovněž „zákon o IRZ“),² lze v obecné rovině rozdělit na dvě části. První část obsahuje ustanovení k integrovanému registru znečišťování. Druhá část nově kodifikuje fungování integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (dále rovněž „ISPOP“).

§ 1 v návaznosti na nařízení o E-PRTR upravuje zákon integrovaný registr znečišťování životního prostředí (zkráceně „integrovaný registr znečišťování“) jako veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek, jehož výstupy jsou součástí evropského PRTR. Je stanovena jasná vazba na evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek na úrovni Evropských společenství. Správcem IRZ bylo určeno Ministerstvo životního prostředí (§ 2).

Vymezení povinných subjektů upravuje § 3 zákona (odst. 1 a odst. 2). Zákon o IRZ ponechal rozsah ohlašujících subjektů, který zakotvoval zákon o integrované prevenci³ a jeho prováděcí předpisy. Úniky látek do ovzduší a přenosy látek v odpadech nad rámec nařízení o E-PRTR stanoví prováděcí právní předpis⁴ (§ 3 odst. 3). Termín ohlašování upravuje § 3 odst. 4. Formu a způsob předání povinných údajů ošetřuje § 3 odst. 5. Definici správních deliktů ve vztahu k IRZ obsahuje § 5 a § 6. Výkon státní správy je zákonem svěřen Ministerstvu životního prostředí (§ 7) a České inspekci životního prostředí (§ 8). Přejícná ustanovení (tzn. zejména stanovení prvního ohlašovacího roku, za který plní provozovatelé vymezení v § 3 ohlašovací povinnost) specifikuje v § 9.

¹ Nařízení č. 166/2006/ES bylo popisováno v předchozích souhrnných zprávách.

² Zákon byl v roce 2009 novelizován zákonem č. 227/2009 Sb. (účinnost od července 2010) a zákonem č. 281/2009 Sb. (účinnost od ledna 2011). Novelizace se netýkaly problematiky ohlašování do IRZ.

³ Zákon č. 76/2002 Sb., v platném znění (zákon o integrované prevenci).

⁴ Nařízení vlády č. 145/2008 Sb.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 25/2008 Sb. nahradil části vztahující se k IRZ v zákoně o integrované prevenci, byly zrušeny příslušné pasáže zákona č. 76/2002 Sb., a prováděcí právní předpisy⁵ (§ 10 zrušovací ustanovení a § 11). § 12 formuloval nové přechodné ustanovení v zákoně o integrované prevenci, které ošetřovalo období ohlašovacích let 2007 a 2008.

Zákon kromě IRZ zřizuje zcela nově integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí, který vede Ministerstvo životního prostředí (§ 4) a je součástí jednotného informačního systému životního prostředí (JISŽP). V návaznosti na zřízení ISPOP byly provedeny přímé novelizace zákonů (zákon o vodách, zákon o odpadech, zákon o ovzduší, zákon o obalech), kterých se ISPOP dotýká (část třetí až šestá zákona – § 13–§ 20)⁶. Zákon č. 25/2008 nabyl účinnosti dnem vyhlášení ve sbírce zákonů (§ 21) – **12. 2. 2008.**

V roce 2011 byl zákon o IRZ novelizován zákonem č. 77/2011 Sb. účinným od 25. 3. 2011. Novela zákona přinesla změny jak v oblasti integrovaného registru znečišťování, tak i v oblasti integrovaného systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí (ISPOP).

Z hlediska problematiky IRZ se novelizace týkala zejména zpřesnění formulace sankčních ustanovení, ve kterých bylo jednoznačně **doplněno, že neohlášení přenosů odpadů mimo lokalitu se považuje za správní delikt a tudíž za něj lze provozovatele sankcionovat.**

V oblasti ISPOP jsou zákonem nově stanoveny způsoby plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí. Současná povinnost ohlašovat povinné údaje přes ISPOP je doplněna o možnost splnit ohlašovací povinnost prostřednictvím datové schránky Ministerstva životního prostředí určené k plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí.

Další změny spočívají ve vymezení datového standardu pro ohlašování, který bude pro jednotlivé ohlašovací povinnosti popisovat datovou strukturu a datový formát elektronického dokumentu a automatizované kontroly obsahu podaných hlášení. Termíny zveřejňování datových standardů se budou vázat k termínům plnění ohlašovacích povinností dle složkových zákonů a musí být zveřejněny nejméně šest měsíců před stanovenými termíny. Kromě uvedeného zákon dále stanovuje **povinnost registrace do ISPOP** pro všechny ohlašovatele a některé další záležitosti.

1.1.3 Nařízení vlády o IRZ

Zmocňovací ustanovení (§ 3 odst. 1 písm. a) a b) v zákoně č. 25/2008 Sb. umožnilo provést konkretizaci ohlašovaných látek, prahových hodnot a údajů pro ohlášení do IRZ ve vládním nařízení. Nařízení vlády bylo přijato pod číslem 145/2008 Sb. (sbírka zákonů, ročník 2008, částka 46).

Nařízení vlády **zejména upravilo seznam ohlašovaných látek a prahových hodnot, pokud jde o ohlašování látek, které nejsou výslovně uvedeny v přímo účinném nařízení č. 166/2006/ES** tak, aby byl zachován dosavadní rozsah ohlašovacích povinností. Dále nařízení stanovilo údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí, které vycházejí z údajů požadovaných právem ES od členských států.

V textové části obsahuje nařízení pouze tři paragrafy, přičemž se z větší části jedná (kromě paragrafu o účinnosti) o odkazy na přílohy. **Celkem má nařízení 3 přílohy, které jsou stěžejní z hlediska účelu nařízení:**

- **příloha č. 1** obsahuje znečišťující látky, jejichž úniky do ovzduší se ohlašují vedle požadavků práva Evropských společenství;
- **příloha č. 2** upravuje rozsah látek sledovaných v odpadech přenášených mimo provozovnu;
- **příloha č. 3** upravuje **údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování.**

⁵ Nařízení vlády č. 368/2003 Sb., nařízení vlády č. 304/2005 Sb., vyhláška č. 472/2004 Sb.

⁶ Provozovatelů, kteří podávají hlášení do IRZ se ohlašování vybraných formulářů podle vyjmenovaných právních předpisů přes ISPOP dotklo již v roce 2009.

1.2 Rozsah IRZ pro rok 2010

Integrovaný registr znečišťování zahrnuje nejdůležitější polutanty. Zejména se jedná o karcinogenní látky, skleníkové plyny, látky způsobující kyselé deště, těžké kovy, pesticidy, polyaromatické uhlovodíky a další.

Při určování rozsahu IRZ je stěžejní rozsah evropského PRTR, neboť nařízení o E-PRTR **přímo stanovuje minimální rozsah národních registrů**. Příloha II k nařízení o E-PRTR obsahuje **91 látek, které se musí sledovat v registrech všech 27 členských států**. Je ovšem plně v souladu s nařízením o E-PRTR, pokud země vedou širší registry (např. **větší počet látek, nižší ohlašovací prahy, větší rozsah povinných subjektů, další sledované údaje**). V případě integrovaného registru znečišťování se jedná o dvě látky sledované navíc v únicích do ovzduší (styren, formaldehyd)⁷ a sledování látek v přenosech v odpadech mimo provozovnu (72 látek).

Celkový počet látek se v IRZ od roku 2004 změnil z původních 72 na 93⁸. Navýšení počtu sledovaných látek souviselo nejvíce s přijetím nové evropské legislativy pro registry znečišťování v roce 2006 (nařízení č. 166/2006/ES, kterým byl založen Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek). V žádné z oblastí pokrytých IRZ se nesleduje všech 93 látek. Sledované látky jsou určitelné na základě přiřazení tzv. ohlašovacích prahů. Pokud ohlašovací práh není stanoven, pak není látka určena k monitorování a ohlašování. Přehled o počtu sledovaných látek v únicích do jednotlivých složek životního prostředí uvádí *tabulka 2* a v přenosech *tabulka 3*.

Tabulka 2: Počet sledovaných látek v IRZ v únicích (ohlašovací rok 2010)

ÚNIKY	POČET ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK
ovzduší	62
voda	71
půda	61

Tabulka 3: Počet sledovaných látek v IRZ v přenosech mimo provozovnu (ohlašovací rok 2010)

PŘENOSY LÁTEK	POČET ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK
odpadní vody	71
odpady	72

Kromě látek se v IRZ sledují přenosy množství odpadů mimo provozovnu. V letech 2007–2008 byla tato povinnost uložena pouze provozovatelům s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR. Od roku 2009 sledují množství odpadů všichni provozovatelé určené zákonem o IRZ. Podrobnosti uvádí *tabulka 4*.

Tabulka 4: Přenosy odpadů mimo provozovnu (ohlašovací rok 2010)

PŘENOSY ODPADŮ	OHLAŠOVACÍ PRÁH
nebezpečné	2 t/rok
ostatní	2000 t/rok

⁷ Příloha č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb.

⁸ V příloze II nařízení o E-PRTR je celkově 91 látek. S ohledem na kontinuitu ve sledování údajů o látkách byly v ohlašovacím systému do IRZ ponechány další dvě látky (styren a formaldehyd), které seznam látek uvedený v nařízení o E-PRTR (příloha II, sloupec 1a) neobsahuje.

1.3 Vznik ohlašovací povinnosti za rok 2010

Údaje do IRZ se zasílaly za jednotlivé provozovny, ve kterých byla vykonávána určitá činnost (prostřednictvím technologických jednotek), při které docházelo k únikům znečišťujících látek, přenosům znečišťujících látek v odpadech a odpadních vodách a produkci odpadů. Povinnost ohlašovat úniky a přenosy do IRZ vznikla v případě překročení stanovených prahových hodnot od ohlašovacího roku 2009 všem provozovatelům, kteří jsou uvedeni v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.

Vznik ohlašovací povinnosti je ve vztahu k IRZ vázán na následující předpoklady:

- **Provozovnu** – podle čl. 2 odst. 4 nařízení o E-PRTR se „provozovnou“ rozumí „jedno nebo více zařízení ve stejné lokalitě, které provozuje stejná fyzická nebo právnická osoba“. Zákon č. 25/2008 Sb. doplňuje, že provozovnu „tvorí jedna nebo více **stacionárních** technických jednotek provozovaných v jedné lokalitě“ (§ 3 odst. 2).
- **Provozovatele**, který provozovnu **provozuje** (fyzická nebo právnická osoba).
- **Zařízení** – stacionární technická jednotka ve které probíhá jedna či více činností, při kterých dochází k únikům a přenosům, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
- **Lokalitu** – čl. 2 odst. 5 nařízení o E-PRTR definuje pojem „lokalita“ jako „zeměpisné umístění provozovny“. „Stejnou lokalitou“ se rozumí stejné místo, přičemž toto musí být posouzeno u každé provozovny.
- **Úniky znečišťujících látek, přenosy znečišťujících látek nebo přenosy odpadů**, které vznikají v provozovně nebo jsou přenášeny mimo provozovnu.
- **Překročení ohlašovacích prahů**. Ohlašovací prahy pro látky a odpady jsou určeny výše uvedenými právními předpisy a představují množství látky (odpadu) za ohlašovací rok, jehož překročením vzniká ohlašovací povinnost. **Ohlašovací povinnost vzniká pouze při překročení ohlašovacího prahu.**

Ohlašující subjekty

Povinnost ohlašovat úniky a přenosy do IRZ vzniká **v případě překročení stanovených prahových hodnot** za ohlašovací rok 2010 všem provozovatelům, kteří jsou uvedeni v § 3 odst. 1 a § 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.

- **Provozovatelům s činností (činnostmi) uvedenou v příloze I nařízení o evropském PRTR.**
- Provozovatelům s činností (činnostmi) **s nižší kapacitou než je uvedena v příloze I nařízení o evropském PRTR** (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.).
- Provozovatelům provozujícím **jinou činnost** (činnosti) než je v příloze I nařízení o evropském PRTR (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.).

1.4 Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2010

Rozsah ohlašovací povinnosti za rok 2010 byl upraven nařízením o evropském PRTR, zákonem o IRZ a nařízením vlády o IRZ. **Rozsah ohlašovací povinnosti v oblasti úniků a přenosů byl pro obě skupiny provozovatelů (s činností podle nařízení o evropském PRTR i bez této činnosti) stejný:**

- úniky znečišťujících látek podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (*příloha II nařízení o E-PRTR*),
- úniky znečišťujících látek podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb. (*příloha č. 1 nařízení č. 145/2008 Sb.*),
- přenosy látek v odpadních vodách podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (*příloha II nařízení o E-PRTR*),
- přenosy odpadů podle přímo účinného nařízení o evropském PRTR (*článek 5*) - pro přenos odpadu mimo lokalitu provozovny jsou prahové hodnoty 2 tuny za rok pro nebezpečný odpad a 2 000 tun pro ostatní odpad,

- přenosy znečišťujících látek v odpadech mimo provozovnu podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb. vznikající přímo nebo v přímé souvislosti s činností zařízení v provozovně (příloha č. 2 nařízení č. 145/2008 Sb.).

1.5 Rozsah údajů požadovaných pro ohlašování

Rozsah požadovaných údajů ohlašovaných do IRZ vymezuje příloha III nařízení vlády č. 145/2008. Jedná se o výčet údajů, které musely povinné subjekty ohlásit Ministerstvu životního prostředí. Obsah přílohy vychází z přílohy III nařízení o E-PRTR s upřesněním pro ohlašování do IRZ. Provozovatelé provozoven museli ohlásit do IRZ všechny požadované informace.

Co se týče identifikace činnosti ohlašujícího subjektu, provozovatel uvádí jaké činnosti se v provozovně realizují.

- Pokud se jedná o činnost z přílohy I nařízení o E-PRTR vybírá odpovídající kód činnosti, popis činnosti a doplňuje počet zařízení. **Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE.**
- Pokud neprovozuje činnost podle přílohy I nařízení o E-PRTR, popis činnosti poskytuje provozovatel sám. **Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE.**

1.6 Forma ohlašování

Pro ohlašování do IRZ je využíván ohlašovací formulář ve formátu PDF. K vyplňování formuláře byl připraven a zveřejněn manuál. Formulář s názvem „Hlášení do Integrovaného registru znečišťování“ mají **zaregistrovaní provozovatelé** (provozovně bylo přiděleno identifikační číslo provozovny – IČP) k dispozici ve svých uživatelských účtech v informačním systému plnění ohlašovacích povinností (ISPOP). V případě, že provozovatel podával hlášení do IRZ poprvé musel provozovnu v ISPOP nejprve zaregistrovat.

1.7 Termín plnění ohlašovací povinnosti

Určení přesného termínu plnění ohlašovací povinnosti ponechalo nařízení o evropském PRTR na úpravě v jednotlivých členských státech. Požadované údaje byli provozovatelé povinni do IRZ ohlásit nejpozději do **31. 3. 2011** (tabulka 5).

Tabulka 5: Plnění ohlašovací povinnosti podle zákona č. 25/2008 Sb. za rok 2010

KDO	DO KDY	CO
Provozovatel s činností uvedenou v nařízení č. 166/2006/ES (§ 3 odst. 1)	do <u>31. 3.</u> za rok 2010 do 31.3.2011.	Při překročení prahů – údaje podle <u>nařízení 166/2006/ES a dále údaje podle nařízení vlády č. 145/2008 Sb.</u>
Provozovatel s činností <u>neuvedenou</u> v nařízení č. 166/2006/ES nebo s <u>nižší kapacitou</u> než uvádí nařízení č. 166/2006/ES. (§ 3 odst. 2)		

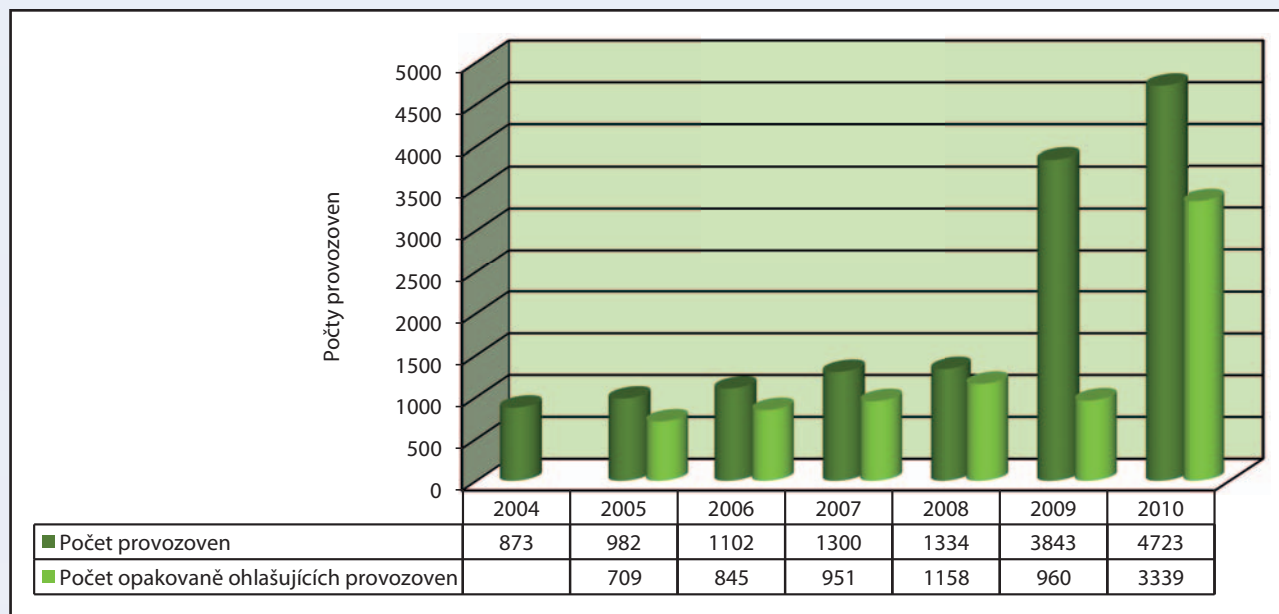
1.8 Zveřejnění údajů ohlášených do integrovaného registru znečišťování za rok 2010

Webové stránky IRZ jsou základním prvkem informační podpory pro provozovatele, tak i pro širokou veřejnost. Zveřejnění údajů ohlášených za rok 2010 do IRZ proběhlo k 30. září 2011 na webových stránkách IRZ – <http://www.irz.cz/>.

2 POČET PROVOZOVATELŮ OHLAŠUJÍCÍCH DO IRZ ZA ROK 2010

Předkládané statistiky vycházejí ze všech údajů nahlášených povinnými subjekty za celé období fungování IRZ v ČR. Zpracování a statistické vyhodnocení bylo připraveno z datového exportu platného k 23. 9. 2011. Celkový počet provozovatelů povinně ohlašujících do IRZ se měnil v závislosti na změnách legislativy, jak evropské tak národní. V *grafu č. 1* jsou znázorněny počty provozoven ohlašujících úniky a přenosy do IRZ v průběhu ohlašovacích let 2004 až 2010, jedná se o provozovny, které ohlásily alespoň jeden údaj o únicích či přenosech nad ohlašovacím prahem⁹.

Graf 1: Počet provozoven ohlašujících do IRZ za roky 2004–2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2010 (data platná k 23. 9. 2011, data o počtu opakovaně ohlašujících provozoven platná k 28. 4. 2011).

V průběhu sedmi ohlašovacích let 2004–2010 (*graf č. 1*) byl zaznamenán pravidelný nárůst provozovatelů ohlašujících úniky a přenosy látek a odpadů do IRZ. V roce 2005 byl zaznamenán nárůst o 109 provozovatelů (proti roku 2004), v roce 2006 o 120, v roce 2007 o 198 provozovatelů, v roce 2008 ohlásilo o 34 provozovatelů víc a za rok 2009 ohlašovalo o 2 509 provozovatelů víc než v předchozím ohlašovacím období. Za poslední ohlašovací rok 2010 byl zaznamenán nárůst o 880 provozoven.

V letech 2004 až 2008 se zvýšil celkový počet ohlašujících provozovatelů téměř o 500. K výraznému navýšení došlo zejména za ohlašovací rok 2009 a následně také v roce 2010. Počet provozovatelů ohlašujících do IRZ se zvýšil o více než 3 000 provozoven (oproti roku 2008) **na celkových 4 723**.

Jak je patrné z *grafu 1*, ve většině případů došlo k poměrně výraznému nárůstu počtu ohlašujících provozoven. Výrazný nárůst ohlašovatelů proti roku 2008 zřejmě způsobila kombinace širokého vymezení povinných subjektů (§ 3 odst. 2 zákona č. 25/2008 Sb.) a povinnosti sledovat přenosy odpadů mimo provozovnu (zejména nebezpečného s ohlašovacím prahem 2 t/rok).

Z *grafu 1* je patrný i počet opakovaně ohlašujících provozoven. Obdobně jako u celkového počtu ohlašovatelů, počet provozoven, které ohlašují opakovaně, se mírně zvyšuje. Výjimkou je ohlašovací rok 2009, kdy poprvé došlo k poklesu ohlašovatelů, kteří ohlašovali i v roce předchozím (tj. za rok 2008). Jedním z důvodů takové situace může být skutečnost, že provozovatelé snižují množství úniků nebo přenosů pod ohlašovací prahy, a proto se jich ohlašovací povinnost přestává týkat. Dalším důvodem může být obecně vyšší informovanost o IRZ a postupné snižování ohlašování podlimitních údajů v hlášení. Tato skutečnost je velmi dobře patrná na nových ohlašovatelích za rok 2009, kde výraznou část

⁹ V případě roku 2010 všechny ohlašující subjekty bez ohledu na ohlašovací práh.

ohlášení v rámci úniků a přenosů tvoří právě podlimitní údaje (za rok 2010 byla tato skutečnost rovněž potvrzena). Obecně stoupající počet ohlašujících provozoven je potvrzen i ohlašováním za rok 2010.

➔ **Za ohlašovací rok 2010 podalo do IRZ hlášení přes 3 000 organizací za 4 723 provozoven.**

➔ **Celkový počet provozovatelů ohlašujících do IRZ se oproti ohlašovacímu roku 2009 zvýšil o 880. Počet provozovatelů ohlašujících do IRZ se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 zvýšil o 3 850.**

V tabulce 6 je uveden počet provozoven, které podaly do IRZ hlášení o únicích a přenosech za ohlašovací rok 2010, podle krajů ČR. Největší počet provozoven, které ohlašují úniky do ovzduší je soustředěn v Jihomoravském a Středočeském kraji, kde byl ohlášen i nejvyšší počet znečišťujících látek do ovzduší (31). Úniky do vody ohlašují nejvíce provozovny z kraje Moravskoslezského, Středočeského a Ústeckého rovněž jako u přenosů látek v odpadních vodách, kde se v první čtyřce nachází i Jihočeský a Plzeňský kraj. Středočeskému a Moravskoslezskému kraji patří i první dvě příčky v ohlašování přenosů látek v odpadech a u přenosů nebezpečného i ostatního odpadu. Nejvíce látek bylo ohlášeno v přenosech v odpadech v Ústeckem kraji.

Tabulka 6: Počet provozoven ohlašujících do IRZ v krajích ČR

KRAJ	ÚNIKY LÁTEK			PŘENOSY LÁTEK		PŘENOSY	
	DO OVZDUŠÍ	DO VODY	DO PŮDY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH	OSTATNÍ ODPAD	NEBEZPEČNÝ ODPAD
Hlavní město Praha	16 (12)	1 (7)	0 (0)	2 (4)	24 (19)	63	255
Jihočeský kraj	55 (16)	3 (5)	0 (0)	8 (11)	56 (16)	136	298
Jihomoravský kraj	142 (24)	5 (28)	0 (0)	2 (5)	63 (24)	120	349
Karlovarský kraj	14 (14)	2 (6)	0 (0)	4 (5)	11 (14)	22	85
Kraj Vysočina	89 (18)	3 (4)	0 (0)	5 (8)	50 (14)	74	212
Královéhradecký kraj	74 (17)	8 (9)	0 (0)	2 (2)	36 (19)	62	188
Liberecký kraj	13 (10)	5 (7)	0 (0)	3 (9)	51 (18)	51	168
Moravskoslezský kraj	80 (28)	19 (21)	0 (0)	7 (14)	78 (22)	190	385
Olomoucký kraj	61 (24)	5 (17)	0 (0)	2 (3)	45 (21)	77	243
Pardubický kraj	90 (23)	7 (16)	13 (12)	6 (21)	35 (17)	76	163
Plzeňský kraj	55 (17)	2 (14)	0 (0)	7 (12)	50 (18)	108	260
Středočeský kraj	118 (31)	16 (21)	0 (0)	9 (11)	95 (28)	159	453
Ústecký kraj	73 (22)	15 (14)	0 (0)	11 (17)	72 (29)	122	319
Zlínský kraj	61 (21)	12 (21)	0 (0)	4 (11)	67 (22)	142	328

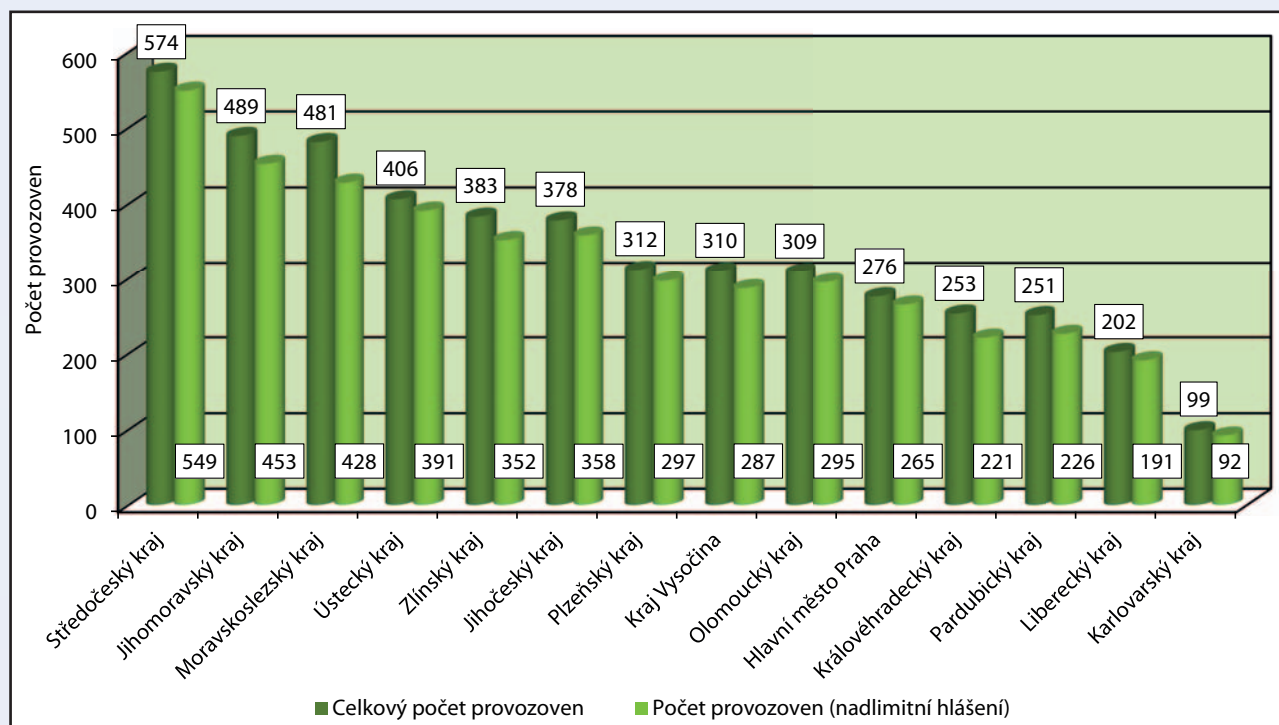
Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011). V závorce uveden počet ohlášených látek.

V grafu 2 znázorněn počet provozoven podle příslušnosti ke krajům a dle počtu podaných nadlimitních hlášení.

➔ **Nejvíce provozoven ohlašujících za rok 2010 údaje do IRZ se nacházelo v Moravskoslezském, ve Středočeském a Ústeckem kraji, naopak nejméně na území Karlovarského kraje.**

➔ **Za ohlašovací rok 2010 ohlásilo do IRZ 4 405 provozoven údaje v nadlimitním množství, což je o 761 víc než v roce 2009.**

➔ **Z celkového počtu provozoven podalo 318 provozoven tzv. podlimitní hlášení (údaje pod ohlašovacím prahem), což je o 119 podlimitních hlášení víc než v roce 2009.**

Graf 2: Počet provozoven ohlašujících do IRZ v krajích ČR

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

2.1 Počet provozovatelů s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR

Dne 18. ledna 2006 bylo vydáno nařízení Evropského parlamentu a rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (dále rovněž „E-PRTR“ nebo „evropský PRTR“), dle kterého mají ohlašovací povinnost do IRZ provozovatelé provozoven provádějících jednu nebo více činností stanovených v příloze I uvedeného nařízení (dále rovněž „provozovatelé s E-PRTR činností“) při překročení příslušných ohlašovacích prahů. Prvním ohlašovacím rokem podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007.

V tabulce 7 a grafu č. 3 je uveden celkový počet provozoven s E-PRTR činností vzhledem k celkovému počtu ohlašujících provozoven.

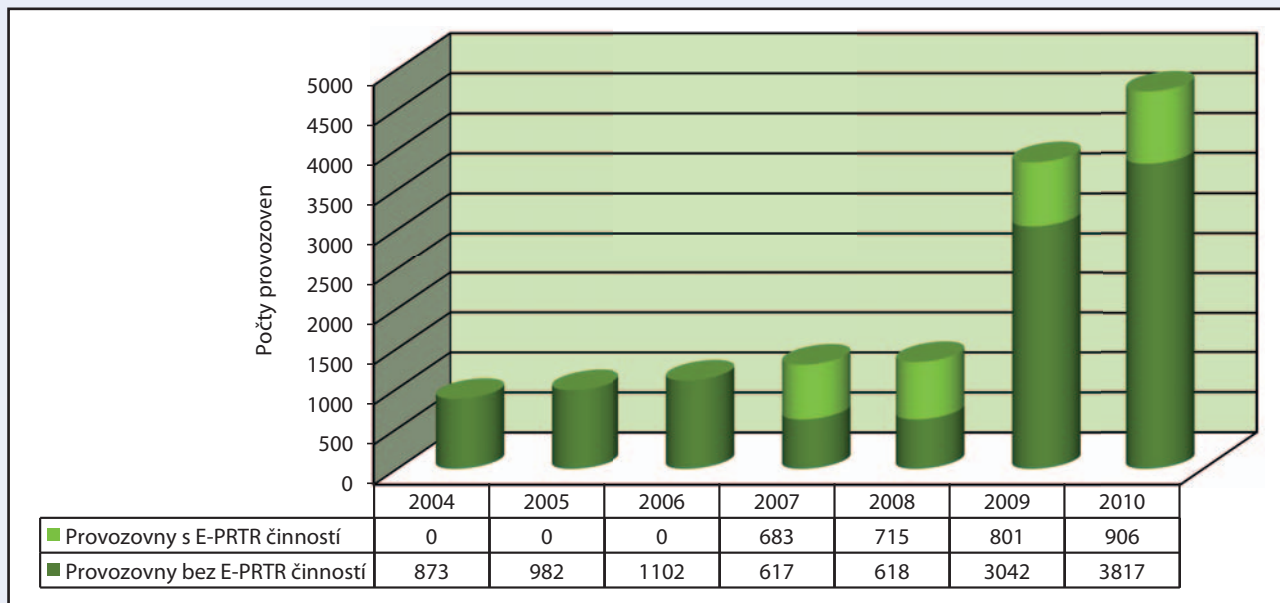
Tabulka 7: Počet provozoven s E-PRTR činností v letech 2007–2010

OHLAŠOVACÍ ROKY	2007	2008	2009	2010
Provozovny bez E-PRTR činností	617	618	3 042	3 817
Provozovny s E-PRTR činností	683	715	801	906
Celkový počet ohlašujících provozoven	1 300	1 334	3 843	4 723

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Za rok 2010 podalo do IRZ hlášení 4 723 provozoven, z nichž 906 mělo činnost, která je uvedena v příloze I evropského nařízení č. 166/2006 (dotčené provozovny podléhají ohlašování do Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek – E-PRTR). Naopak 3 817 provozoven bylo bez činnosti uvedené v příloze I evropského nařízení.

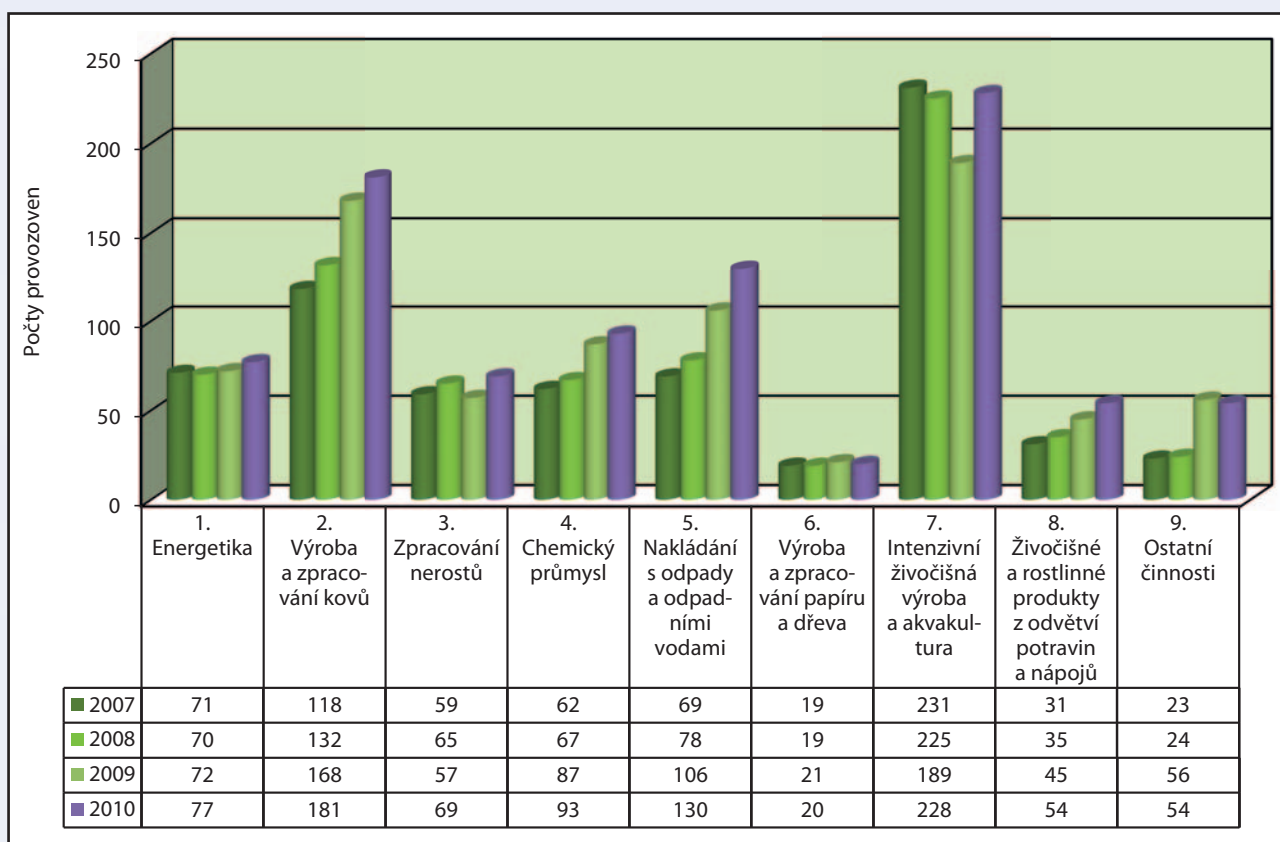
Za čtyři ohlašovací roky (2007, 2008, 2009 a 2010), kdy jsou E-PRTR provozovny evidovány, došlo k nárůstu u této skupiny provozovatelů ze 683 na 906 provozoven. Z celkového počtu subjektů ohlašujících do IRZ tvořili provozovatelé s činností uvedenou v příloze I nařízení o E-PRTR 53 % v roce 2007, téměř 54 % v roce 2008, 21 % v roce 2009 a 19 % v roce 2010. Procentuální pokles je dán výrazným zvýšením počtu provozoven bez E-PRTR činnosti. Za čtyři ohlašovací roky (2007, 2008, 2009, 2010), kdy jsou E-PRTR provozovny evidovány, došlo k méně než desetiprocentnímu nárůstu ohlašujících provozovatelů s E-PRTR činností.

Graf 3: Podíl provozoven s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR v letech 2007–2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: První ohlašovací rok podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007.

V následujícím grafu 4 je znázorněno rozdělení provozoven s činností E-PRTR podle devíti definovaných odvětví.

Graf 4: Rozdělení provozoven s činností E-PRTR podle devíti definovaných odvětví v letech 2007–2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: První ohlašovací rok podle nařízení o E-PRTR byl rok 2007.

Z grafu 4 vyplývá, že nejvíce hlášení bylo zaznamenáno od provozovatelů zabývajících se činností intenzivní živočišná výroba a akvakultura (kolem 230 provozoven v roce 2007 a 2008, přičemž v roce 2009 klesl počet

ohlašovatelů s touto činností na 189. Nejvyšší zastoupení těchto provozoven (228) bylo v ohlašovací roce 2010. Další početnou skupinou byli provozovatelé zabývající se výrobou a zpracováním kovů (181 provozoven), která i nadále zaznamenává růst. Činnosti související s nakládáním s odpady a odpadními vodami jsou další skupinou, která vykazuje od roku 2007 růst (za rok 2010 ohlásilo 130 provozoven). Nejméně hlášení bylo přijato od provozovatelů zabývajících se výrobou a zpracováním papíru a dřeva, kde byl rovněž zaznamenán nárůst. Počet provozoven s činností podle nařízení E-PRTR v krajích ČR je uveden v *tabulce 8*.

Provozovny s činností v příloze I nařízení o E-PRTR ohlašující do IRZ jsou předmětem povinného ohlašování České republiky do Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek. Z odhadovaného celkového počtu 1 600 - 1 700¹⁰ provozoven s E-PRTR činností se jedná přibližně o polovinu provozoven.

Ukazuje se, že počet provozoven, které splňují požadavky nařízení č. 166/2006/ES pro ohlašování do E-PRTR je stabilní s mírným vzestupným trendem, který může být ovlivněn všeobecně lepší informovaností provozovatelů s E-PRTR činností o ohlašovací povinnosti.

Tabulka: 8 Počet provozoven s činností podle nařízení E-PRTR v krajích ČR

KRAJ	POČET PROVOZOVEN S E-PRTR ČINNOSTÍ	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	PODÍL PROVOZOVEN S E-PRTR ČINNOSTÍ
Středočeský kraj	115	574	20,0%
Jihomoravský kraj	128	489	26,2%
Moravskoslezský kraj	91	481	18,9%
Ústecký kraj	110	406	27,1%
Zlínský kraj	42	383	11,0%
Jihočeský kraj	65	378	17,2%
Plzeňský kraj	45	312	14,4%
Kraj Vysočina	55	310	17,7%
Olomoucký kraj	56	309	18,1%
Hlavní město Praha	25	276	9,1%
Královéhradecký kraj	56	253	22,1%
Pardubický kraj	69	251	27,5%
Liberecký kraj	33	202	16,3%
Karlovarský kraj	16	99	16,2%
Celkem	906	4 723	19,2%

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011)

2.2 Ekonomická činnost ohlašujících provozoven

V rámci ohlašovací povinnosti provozovatel uvádí, jaké činnosti v provozovně provozuje. Pokud se jedná o činnost z přílohy I nařízení o E-PRTR vybírá odpovídající kód činnosti, popis činnosti a doplňuje počet zařízení. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE¹¹, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE. Pokud neprovozuje činnost podle přílohy I nařízení o E-PRTR, popis činnosti poskytuje provozovatel sám. Dále specifikuje činnost podle číselníků NACE, CZ NACE a slovní označení hlavní hospodářské činnosti provozovny podle kódu NACE.

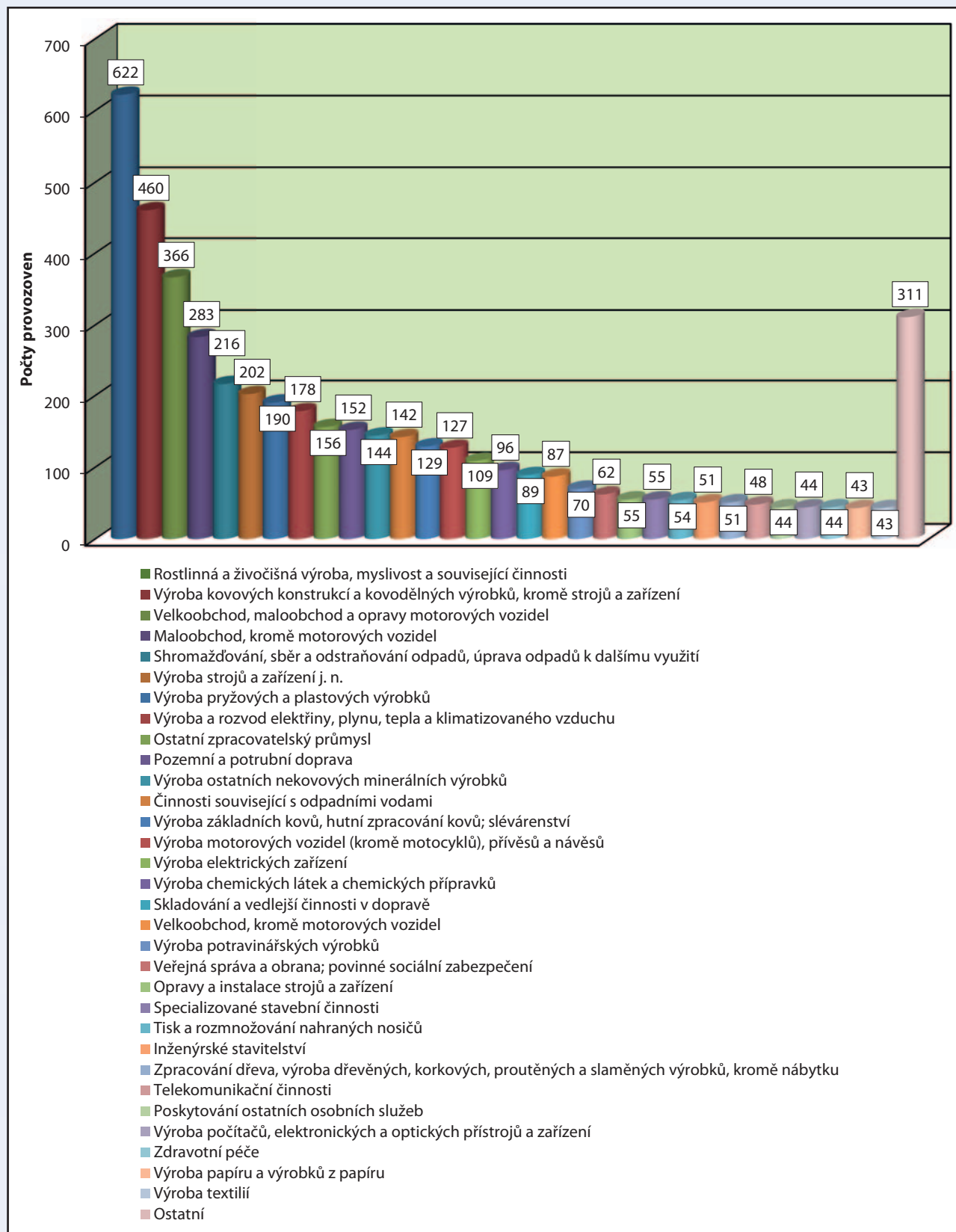
Vzhledem ke změně legislativy (konkrétně ke změnám v uvádění povinných údajů podle zákona č. 76/2002 Sb. a dle zákona č. 25/2008 Sb.) je možno sledovat činnosti CZ-NACE na omezeném počtu ohlašovatelů od ohlašovacího roku 2007. Roky 2007 a 2008 byly přechodné a kód CZ-NACE uváděly pouze provozovny, které

¹⁰ Počet provozoven je odvozen od počtu provozoven s integrovaným povolením.

¹¹ NACE je standardní klasifikací ekonomických činností Evropské unie, CZ-NACE je její českou verzí.

spadaly do působnosti nařízení č. 166/2006 (tj. provozovna provozovala jednu nebo více činností stanovených v příloze I k nařízení o E-PRTR). Provozovny, které nespadaly pod režim evropského nařízení, uváděly i nadále činnost dle klasifikace OKEČ. Z těchto důvodů byla jako primární zvolena klasifikace CZ-NACE. Situace z hlediska rozdělení četnosti provozoven dle CZ-NACE ohlašujících za rok 2010 je uvedena v grafu 5.

Graf 5: Provozovny ohlašovatelů do IRZ podle kategorie ekonomické činnosti

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok- 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: Do kategorie „Ostatní“ byly zahrnuty činnosti, jež byly ohlášeny méně než 40 provozovnami.

Zastoupení jednotlivých činností v letech 2007 a 2008 bylo velmi obdobné. Nejvýraznější zastoupení měly provozovny s činností „Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti“. Provozovny s touto činností dominantně ohlašovaly amoniak (NH₃) v únicích do ovzduší. Významné zastoupení měli rovněž činnosti spadající pod sekci zpracovatelského průmyslu (slévárenství, výroba kovů a nekovů, výroby ocelových konstrukcí a kovodělných výrobků). Další široce zastoupenou činností byla kategorie výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu a dále kategorie zahrnující činnosti související s odpadními vodami.

Odlišná situace nastala v ohlašovacím roce 2009, na který navázal i rok 2010. Kromě činností zmíněných v předchozím textu, se výraznější zastoupení týká i dalších, dosud nevidovaných, činností. Nejvýraznější zastoupení měly provozovny s činností spadající pod zpracovatelský průmysl. Kromě zvýšení u některých ze stávajících, poměrně široce zastoupených, činností (např. zemědělské provozy), došlo k nárůstu i u provozoven s kategorií velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách – tj. čerpací stanice a také kategorie, pod kterou spadají telekomunikační činnosti.

Jak již bylo zmíněno, v roce 2010 podalo do IRZ hlášení celkem 4 723 provozoven, což se zákonitě projevilo i na změně struktury činností ohlašovatelů. Kromě tradičně zastoupené části zpracovatelského průmyslu a zemědělství, lesnictví a rybářství se v roce 2009 a následně i v roce 2010 objevily i nevýrobní činnosti jako je maloobchod a velkoobchod. V roce 2009 došlo k nárůstu u provozoven s kategorií velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel, maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách – tj. čerpací stanice a také kategorie, pod kterou spadají telekomunikační činnosti. Oproti roku 2009 se struktura za rok 2010 již výrazně nezměnila.

3 HLÁŠENÍ DO IRZ ZA ROK 2010 PODLE TYPU ÚNIKU A PŘENOSU LÁTEK

Úniky do ovzduší, vody a půdy se ohlašují pravidelně již od prvního ohlašovacího období, stejně tak jako přenosy znečišťujících látek v odpadech a v odpadních vodách. Jak již bylo zmíněno v kapitole 1.2 celkově je v rámci IRZ sledováno 93 látek. Uvedené látky jsou na základě relevance jejich výskytu a využití sledovány jako úniky do všech složek životního prostředí (voda, půda, ovzduší) a v rámci přenosů mimo provozovnu (v odpadních vodách a v odpadech), nebo jsou sledovány výhradně jenom v jedné složce životního prostředí (např. v ovzduší).

Sledované látky se liší svými vlastnostmi, vlivem na životní prostředí, na zdraví člověka, úrovní toxicity a nebezpečností pro životní prostředí a zdraví člověka. V žádné z oblastí pokrytých IRZ se nesleduje všech 93 látek. V únicích do ovzduší je sledováno 62 látek, v únicích do vody 71 látek a v únicích do půdy 61 látek. V přenosech v odpadech je sledováno 72 látek a v přenosech v odpadních vodách 71 látek. Sledované látky jsou určitelné na základě přiřazení tzv. ohlašovacích prahů. Pokud ohlašovací práh není stanoven, pak není látka určena k monitorování a ohlašování.

Z *tabulky 9* je patrné, že počet provozoven, které ohlašují úniky do ovzduší, se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 zvýšil o 49%. Výraznější nárůst o 474 provozoven byl zaznamenán u přenosů látek v odpadech mimo provozovnu. Nejnižší četnost ohlašování byla již tradičně zaznamenána u úniků do půdy.

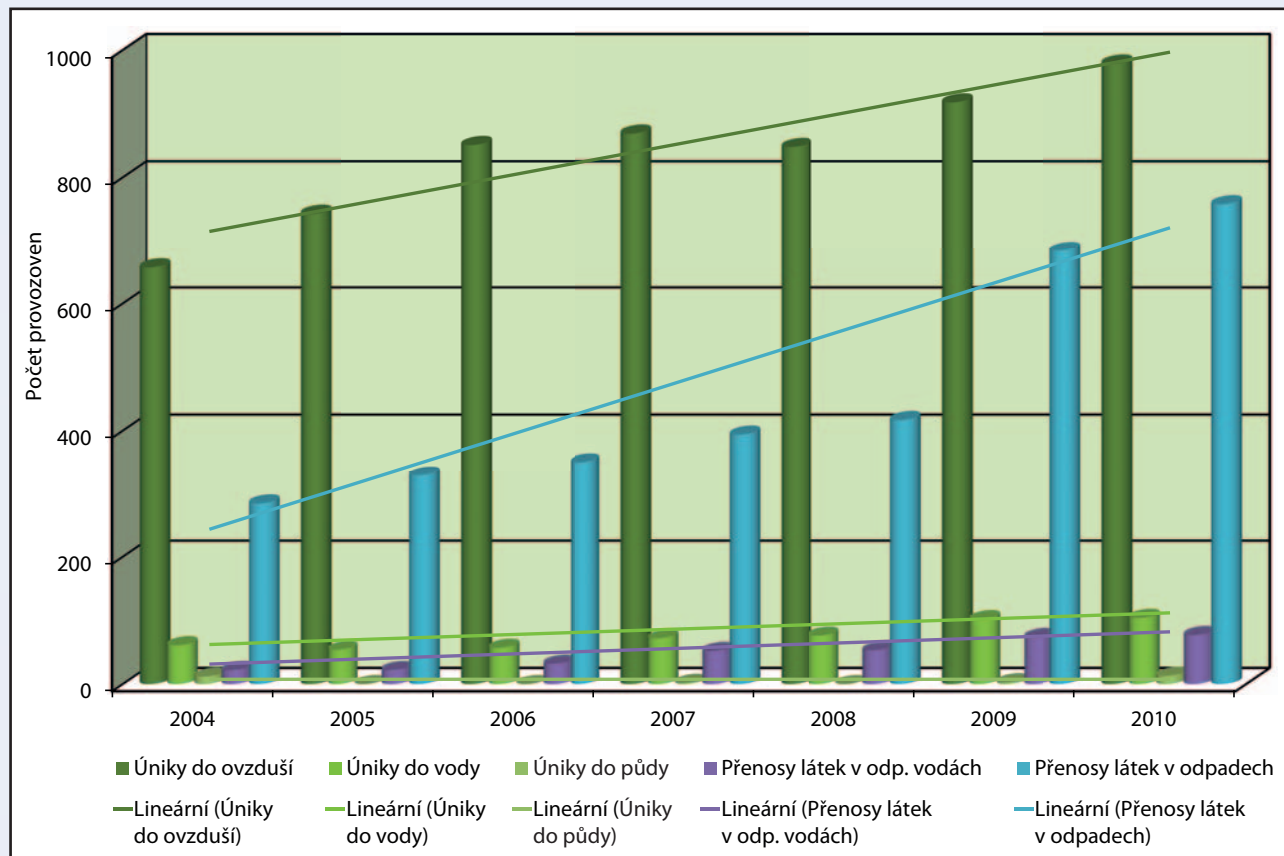
Tabulka 9: Počet provozoven podle druhu ohlášených údajů (úniků nebo přenosů látek) v letech 2004–2010

Typ úniku/přenosu	POČET PROVOZOVEN						
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Úniky do ovzduší	657	743	851	869	848	918	979
Úniky do vody	61	54	57	72	76	102	104
Úniky do půdy	12	0	0	2	0	3	13
Přenosy látek v odp. vodách	22	22	32	52	53	74	77
Přenosy látek v odpadech	284	329	350	394	417	684	758

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2010 (data platná k 23. 9. 2011).

- ➔ **Počet provozoven, které ohlašují úniky do ovzduší, se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 zvýšil o 49%.**
- ➔ **U přenosů látek v odpadech mimo provozovnu byl v porovnání s rokem 2004 zaznamenán nárůst o 474 provozoven.**
- ➔ **U všech sledovaných kategorií byl v průběhu sedmi ohlašovacích let zaznamenán nárůst počtu ohlašujících subjektů.**
- ➔ **Za ohlašovací rok 2010 bylo do IRZ podáno 1 931 hlášení o únicích a přenosech znečišťujících látek, přičemž 1 533 hlášení bylo nadlimitních.**

V následujícím *grafu 6* jsou zobrazeny počty provozoven podle druhu ohlašovaného úniku/přenosu v letech 2004–2010, ze kterého lze obecně konstatovat, že evidované údaje vykazují pozvolný vzestup počtu provozoven ohlašujících v rámci předmětných úniků a přenosů, a to včetně ohlašovacího roku 2009, který v plném rozsahu postihl i údaje ohlašované v novém režimu. Vezme-li se v úvahu celkový počet ohlašovatelů v roce 2009, byl nárůst jejich počtu u úniků a přenosů znečišťujících látek marginální. Obecně lze konstatovat, že evidované údaje vykazují pozvolný vzestup počtu provozoven ohlašujících v rámci jednotlivých sledovaných parametrů. Tradičně nejvíce byly ohlašovány úniky do ovzduší a přenosy látek v odpadech, u kterých byl vzestup zaznamenán i za ohlašovací roky 2009 i 2010.

Graf 6: Počet provozoven ohlašujících do IRZ dle druhu úniků/přenosu

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2004–2010 (data platná k 23. 9. 2011).

V následující *tabulce 10* jsou uvedena hlášení podle typu úniky a přenosů znečišťujících látek za rok 2010. V ohlašovací roce 2010 bylo z celkového počtu hlášení podaných za úniky a přenosy znečišťujících látek, 21% podlimitních. Všechny látky v únicích do ovzduší byly ohlášeny v nadlimitním množství. Nejvíce látek (10) v podlimitním množství bylo ohlášeno v únicích do půdy. U ostatních sledovaných kategorií byly v podlimitním množství ohlášeny 3 až 4 látky.

Tabulka 10: Hlášení do IRZ podle typu úniku a přenosu znečišťujících látek za rok 2010

TYP ÚNIKU/PŘENOSU	POČET HLÁŠENÍ CELKEM	POČET HLÁŠENÍ NADLIMITNÍCH	POČET OHLÁŠENÝCH LÁTEK	POČET OHLÁŠENÝCH LÁTEK V NADLIMITNÍM MNOŽSTVÍ
Úniky do ovzduší	979	687	40	40
Úniky do vody	104	94	39	36
Úniky do půdy	13	3	12	2
Přenosy látek v odp. vodách	77	57	32	28
Přenosy látek v odpadech	758	692	44	41

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Jak vyplývá z *tabulek 10, 11 a 12* za rok 2010 byly nejvyšší množství látek i četnosti látek zaznamenány v únicích do ovzduší a v přenosech v odpadech. Nejméně látek bylo ohlášených v únicích do půdy (12 látek). V únicích do ovzduší bylo ohlášeno 40 látek, což je téměř totožné s počtem látek ohlášených v únicích do vody (39). Nejvíce 44 látek bylo ohlášených v přenosech v odpadech. V přenosech v odpadních vodách bylo podáno hlášení o 32 látkách.

Nejčteněji ohlašovanou látkou, stejně jako v předchozích letech byl amoniak. Z 528 podaných hlášení bylo 134 podlimitních. Největší ohlášené množství bylo zaznamenáno u oxidu uhličitého¹². Mezi nejčteněji ohlašované látky rovněž patřilo olovo a chrom v přenosech v odpadech. Z hlediska ohlášeného množství je potřeba brát do úvahy i měď, zinek a celkový dusík společně s celkovým fosforem.

Tabulka 11: Množství ohlášených látek do IRZ za rok 2010 podle typu úniku/přenosu v kg/rok

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)			PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO PŮDY	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADECH
1,1,2,2-tetrachlorethan	0	-	-	-	5 020
1,2-dichlorethan (DCE)	4 446	0	241,9	0	6 800,8
Aldrin	12 592	0	0	0	0
Amoniak (NH₃)	41 245 238,9 ¹³	-	-	-	-
Anthracen	0	0	4,5	0	1 920,5
Arsen a sloučeniny (jako As)	1 787	0	2 390,8	177,3	114 982,2
Azbest	0	0	0	0	803 022,7
Benzen	10 910	0	896	553	69 526,3
Bromované difenylethery (PBDE)	-	0	0	58	5 559,2
Celkový dusík	-	0	6 853 327,9	1 122 829,9	3 994 913,6
Celkový fosfor	-	7 198	336 694,7	98 163,8	3 247 522,5
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	-	-	6 313 889,3	4 498 325,4	-
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	758	0	257,4	26,3	37 791,9
Dichloromethan (DCM)	14 502,5	0	14,7	103,4	154 975,1
Ethylbenzen	-	0	0	0	2 053,5
Ethylenoxid	0	0	0	0	5 500
Fenoly (jako celkové C)	-	0	3 768,8	166 216,5	3 551
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	475 316	-	-	-	-
Fluoranthen	-	-	10,1	1,0	-
Fluorid sírový (SF₆)	244,0	-	-	-	-
Fluoridy (jako celkové F)	-	0	154 617,2	67 186	295 278,5
Fluorované uhlovodíky (HFC)	3 023	-	-	-	-
Formaldehyd	19 138,4	-	-	-	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	-	0	63 082,6	17 423	127 357,6
Hexabromobifenylyl	0	0	0,3	0	-
Hexachlorbenzen (HCB)	0	0	0	0	452 400
Hexachlorbutadien (HCBD)	-	0	9,8	0	162 110
Hydrochlorofluoruhlovodíky (HCFC)	1 862,3	-	-	-	2 720,3

¹² Dále u amoniaku a methanu. Údaje o množství úniků u amoniaku a methanu jsou ovšem výrazně ovlivněny chybně ohlášenými údaji. V době zpracování Souhrnné zprávy nebyly údaje ze strany provozovatelů opraveny, proto jsou v Souhrnné zprávě uvedeny.

¹³ Údaj o množství úniků amoniaku je výrazně ovlivněn chybně ohlášenými údaji ze dvou provozoven. V době zpracování Souhrnné zprávy nebyly údaje ze strany provozovatelů opraveny, proto jsou v Souhrnné zprávě uvedeny. Aktuální informace jsou vždy na www.irz.cz. Po odečtení údajů za tyto dvě provozovny je hodnota množství úniků amoniaku přibližně 8 500 tun/rok (při zahrnutí pouze nadlimitních údajů).

Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	1 441 579,5	-	-	-	-
Chloridy (jako celkové Cl)	-	0	56 888 351,7	26 472 000	0
Chloroalkany, C₁₀-C₁₃	-	0	11,2	0	54,4
Chlorofluorouhlovodíky (CFC)	1,4	-	-	-	570
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	5 991,5	0	1 722,5	1 676	2 354 044,5
Isodrin	-	-	2,1	0	-
Isoproturon	-	0	21,2	0	0
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	11 926,9	0	355,7	0	22 927,6
Kyanidy (jako celkové CN)	-	0	4 313,7	6 750,9	877,6
Kyanovodík (HCN)	1 258	-	-	-	-
Měď a sloučeniny (jako Cu)	7 503,7	0	6 690,1	9 817,8	9 127 716,1
Methan (CH₄)	10 000 006 638 151,9 ¹⁴	-	-	-	-
Naftalen	46 968	0	0	2 500	7 282,5
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	6 406 408,1	-	-	-	-
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	7 944,3	0	3 841,6	5 218	605 414,5
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	-	0	78,7	1,6	9
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	-	-	21,2	0	-
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	19 651,9	0	3 211,2	709,9	5 501 914,5
Oxid dusný (N₂O)	1 006 432	-	-	-	-
Oxid uhelnatý (CO)	127 947 012,7	-	-	-	-
Oxid uhličitý (CO₂)	75 625 531 432,5	-	-	-	-
Oxidy dusíku (NO_x/NO₂)	111 418 921,9	-	-	-	-
Oxidy síry (SO_x/SO₂)	131 874 086,7	-	-	-	-
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	0,1	0	0	0,0412	0,3
Pentachlorbenzen	0	0	0	0	17 342
Perfluorouhlovodíky (PFC)	3 028	-	-	-	-
Poléťavý prach (PM₁₀)	4 688 998,8	-	-	-	-
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	1 915,5	0	14	61,5	29 933,5
Polychlorované bifenyly (PCB)	0,2	0	2,8	0	23 798,7
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	3 015,2	0	781,3	38,6	10 329,1
Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)	-	0	0	0	1 425,8
Styren	114 275,2	-	-	-	0
Tetrachlorethylen (PER)	26 597	-	17	54,3	81 025,5
Tetrachlormethan (TCM)	103	-	4,2	33	0
Toluen	-	0	0	15 200	793 924,7
Toxafen	0	0	5,5	0	0

¹⁴ Údaj o množství úniků methanu je výrazně ovlivněn zcela chybně ohlášeným údajem z jedné provozovny. V době zpracování Souhrnné zprávy nebyl údaj ze strany provozovatele opraven, proto je v Souhrnné zprávě uveden. Aktuální informace jsou vždy na www.irz.cz. Po odečtení údajů za tuto provozovnu je hodnota množství úniků methanu přibližně 6 600 tun/rok.

Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery)	0	-	5,7	0	0
Trichlorethylen	33 222	-	0	0	3 740
Trichlormethan	0	-	133,8	94,5	10 020
Vinylchlorid	2 457	0	0	0	0
Xyleny	-	0	0	0	88 432,1
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	13 373	545,3	34 441,1	50 250,1	6 251 184,8

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: Pouze nadlimitní údaje. Nula (0) označuje, že látka nebyla ohlášena. Pomlčka (-) označuje, že látka není v daném typu úniku nebo přenosu sledována.

Tabulka 12: Četnost hlášení jednotlivých látek v IRZ v roce 2010 dle typu úniku/přenosu

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK (kg/rok)			PŘENOSY LÁTEK (kg/rok)	
	DO OVZDUŠÍ	DO PŮDY	DO VODY	V ODPADNÍCH VODÁCH	V ODPADĚCH
1,1,2,2-tetrachlorethan	0	-	-	-	1
1,2-dichlorethan (DCE)	1	0	2	0	2
Aldrin	1	0	0	0	0
Amoniak (NH ₃)	394	-	-	-	-
Anthracen	0	0	2	0	3
Arsen a sloučeniny (jako As)	16	0	22	9	50
Azbest	0	0	0	0	28
Benzen	2	0	2	1	1
Bromované difenylethery (PBDE)	-	0	0	1	2
Celkový dusík	-	0	34	11	31
Celkový fosfor	-	1	23	8	105
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	-	-	21	16	-
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	2	0	4	2	3
Dichloromethan (DCM)	4	0	1	2	9
Ethylbenzen	-	0	0	0	1
Ethylenoxid	0	0	0	0	1
Fenoly (jako celkové C)	-	0	11	10	6
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	19	-	-	-	-
Fluoranthen	-	-	2	1	-
Fluorid sírový (SF ₆)	1	-	-	-	-
Fluoridy (jako celkové F)	-	0	13	3	8
Fluorované uhlovodíky (HFC)	6	-	-	-	-
Formaldehyd	20	-	-	-	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	-	0	11	3	11
Hexabromobifenyl	0	0	2	0	-
Hexachlorbenzen (HCB)	0	0	0	0	1
Hexachlorbutadien (HCBd)	-	0	4	0	1
Hydrochlorofluoruhlovodíky (HCFC)	47	-	-	-	2
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	32	-	-	-	-
Chloridy (jako celkové Cl)	-	0	10	2	0
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	0	4	0	3
Chlorofluoruhlovodíky (CFC)	1	-	-	-	1

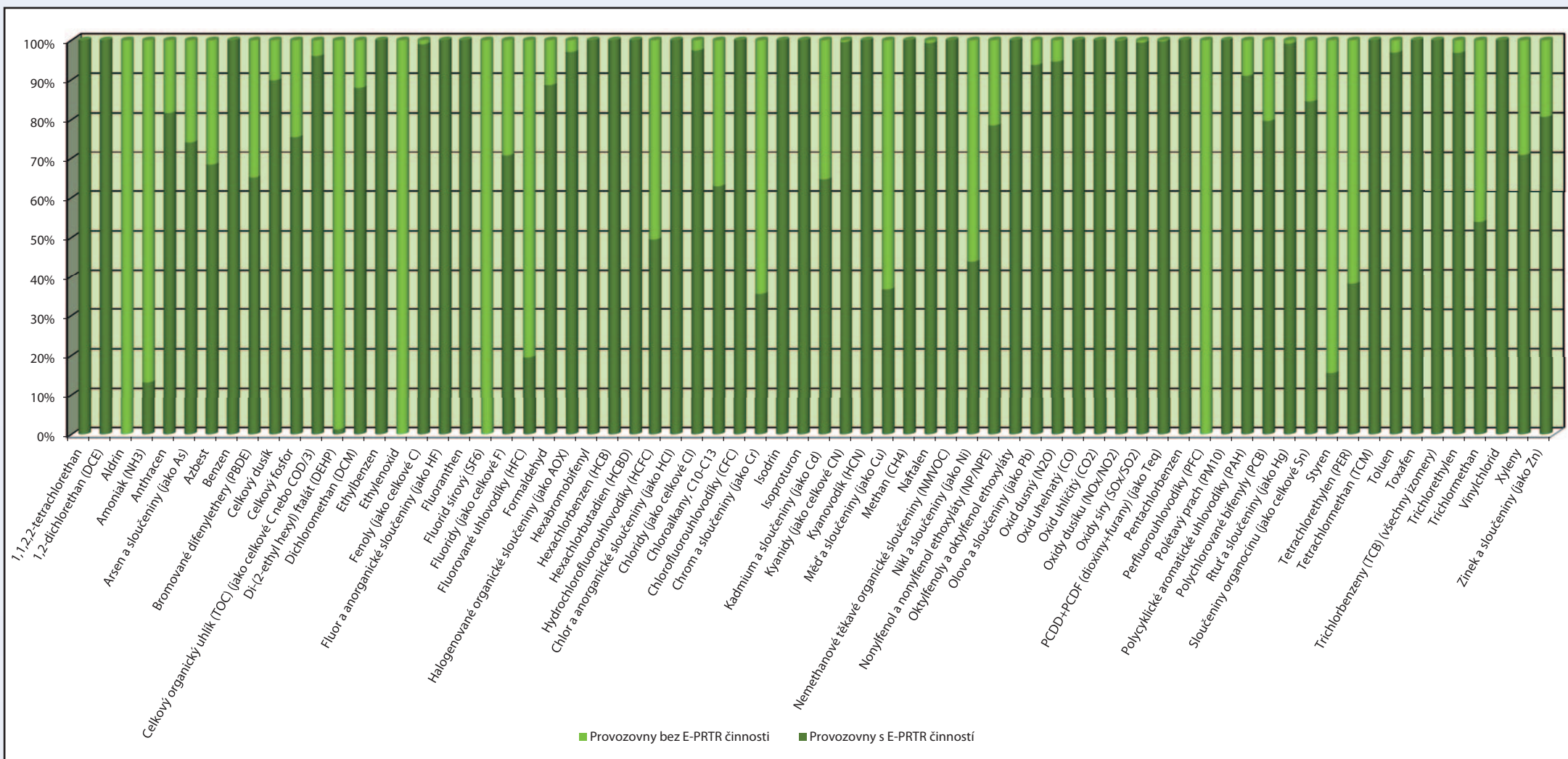
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	3	0	8	2	158
Isodrin	–	–	1	0	–
Isoproturon	–	0	1	0	0
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	13	0	10	0	84
Kyanidy (jako celkové CN)	–	0	11	5	1
Kyanovodík (HCN)	3	–	–	–	–
Měď a sloučeniny (jako Cu)	4	0	20	4	251
Methan (CH ₄)	14	–	–	–	–
Naftalen	2	0	0	1	4
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	14	–	–	–	–
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	17	0	28	10	111
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	–	0	9	1	1
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	–	–	1	0	–
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	12	0	17	5	260
Oxid dusný (N ₂ O)	5	–	–	–	–
Oxid uhelnatý (CO)	15	–	–	–	–
Oxid uhličitý (CO ₂)	70	–	–	–	–
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	88	–	–	–	–
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	81	–	–	–	–
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	13	0	0	1	6
Pentachlorbenzen	0	0	0	0	1
Perfluorouhlovodíky (PFC)	1	–	–	–	–
Polétavý prach (PM ₁₀)	23	–	–	–	–
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	7	0	1	2	14
Polychlorované bifenyly (PCB)	1	0	1	0	50
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	42	0	19	4	46
Sloučeniny organocínu (jako celkové Sn)	–	0	0	0	5
Styren	76	–	–	–	0
Tetrachlorethylen (PER)	9	–	1	2	13
Tetrachlormethan (TCM)	1	–	1	1	0
Toluen	–	0	0	1	16
Toxafen	0	0	2	0	0
Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery)	0	–	2	0	0
Trichlorethylen	1	–	0	0	2
Trichlormethan	0	–	2	3	2
Vinylchlorid	1	0	0	0	0
Xyleny	–	0	0	0	9
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	7	3	28	12	197

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: Pouze nadlimitní údaje. Nula (0) označuje, že látka nebyla ohlášena. Pomlčka (–) označuje, že látka není v daném typu úniku nebo přenosu sledována.

V následujícím grafu 7 je uveden podíl provozoven s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR na ohlášeném množství sledovaných látek. Z grafu je patrné, že u většiny ohlášených látek a v mnoha případech i největší podíl mají na celkovém ohlášeném množství provozovny s E-PRTR činností.

Graf 7: Podíl provozoven s činností podle přílohy I nařízení o E-PRTR na ohlášeném množství sledovaných látek

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011). Poznámka: Pouze nadlimitní údaje.

3.1 Úniky do ovzduší

3.1.1 Úniky do ovzduší v letech 2004–2010

Jak již bylo uvedeno v předchozích kapitolách, úniky do ovzduší patří mezi nejčteněji ohlašované úniky. Ve sledovaném období (2004 až 2010) bylo evidováno 43 látek, za které bylo podáno alespoň jedno hlášení. Znamená to, že 19 látek nebylo do IRZ ohlášeno vůbec a jedná se zejména o látky ze skupiny pesticidů. Nejvyšší počet látek v únicích do ovzduší byl ohlášen v roce 2010 (40), nicméně počet ohlašovaných látek byl v průběhu let 2004–2010 téměř totožný a pohyboval se v rozmezí 35 – 40 látek. Počet provozoven ohlašujících úniky do ovzduší se v průběhu let 2004 až 2007 postupně zvyšoval ze 657 na 869. V letech 2008 a 2009 došlo ke snížení počtu ohlašujících provozoven meziročně v roce 2008 o 21 a v roce 2009 o 30 provozoven.

➔ **Ve sledovaném období (2004 až 2010) bylo evidováno 43 látek v únicích do ovzduší, za které bylo podáno alespoň jedno hlášení.**

➔ **V roce 2010 se počet ohlašovatelů v porovnání s prvním ohlašovacím rokem zvýšil o 322 provozoven.**

Přehled všech souhrnných údajů o četnosti ohlašování a celkovém množství látek v letech 2004–2010 je v *tabulce 13*. Ze srovnání látek v jednotlivých letech vyplývá, že téměř všechny ohlašované látky, kromě deseti, byly v průběhu sedmi let ohlašovány pravidelně.

Látky azbest a trichlormethan byly ohlášeny v únicích do ovzduší pouze v prvním ohlašovacím roce. Azbest ohlásila provozovna TEMAC, a. s., která se zabývá výrobou nekovových minerálních výrobků. Mezi další látky, u kterých chybí delší časová řada a které byly ohlašovány pouze jednou nebo několika málo provozovny patří 1,1,2,2-tetrachloretan, 1,2-dichlorethan (DCE), fluorid sírový a perfluorouhlovodíky. V případě chlorovaných látek byly původci většinou provozovny s chemickou výrobou, přičemž nejčastěji se mezi nimi objevuje provozovna společnosti Spolana, a. s. Neratovice. Tato provozovna byla současně jediným ohlašujícím subjektem v případě vinylchloridu a 1,2-dichlorethanu (EDC) ve všech letech.

Ve všech letech byly pravidelně a ve poměrně vyrovnaném množství ohlašovány běžně sledované látky produkované ve velkých zdrojích znečišťování ovzduší – oxid uhličitý, oxidy dusíku, oxidy siry, oxid uhelnatý, těžké kovy (zejména arsen, kadmium, olovo, rtuť), fluor a anorganické sloučeniny, chlor a anorganické sloučeniny, dále poletavý prach, dioxiny a furany, nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC) nebo styren.

Co se týče ohlašovaného množství, prudký pokles byl zaznamenán u dichlormethanu (DCM), kde i přes zvyšování počtu ohlašujících provozoven zejména v letech 2005–2007 se celkové ohlášené množství postupně snižovalo. Vývoj množství naftalenu se vyznačuje strmým nárůstem z původních hodnot roku 2004 (přes 2 tuny) na 55,9 tuny v roce 2008 (změna byla způsobena zapojením provozovny DEZA, a. s. Valašské Meziříčí v roce 2005, jejíž úniky překračovaly 40 tun). V dalších dvou letech 2009 a 2010 došlo ke snížení ohlášeného množství na 49 tun.

Zjištěné výrazné zvýšení ohlášeného množství u amoniaku (ohlášeno přes 41000 tun) a methanu (ohlášeno přes 10 mld. tun) bylo způsobeno zjevně nesprávně ohlášenými údaji ze strany provozovatelů¹⁵. Po odečtení chybných údajů je hodnota množství úniků amoniaku přibližně 9 000 tun/rok a methanu 6 600 tun/rok, což přesto indikuje nárůst množství ohlášených úniků.

Nejčastěji ohlašovanou látkou byl v únicích do ovzduší amoniak pocházejících v drtivé většině ze zemědělských provozoven. Výrazné zvýšení četnosti ohlašování bylo zaznamenáno u látek: nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC), oxid uhelnatý a hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC).

¹⁵ V době zpracování Souhrnné zprávy nebyly údaje ze strany provozovatelů opraveny, proto jsou v Souhrnné zprávě uvedeny. Celkový součet množství úniků u těchto látek je třeba brát jako nerelevantní. Aktuální informace jsou vždy na www.irz.cz.

Tabulka 13: Celkové množství a četnost látek v únicích do ovzduší v letech 2004–2010

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ
1,1,2,2-tetrachlorethan	-	1 (12 600)	1 (15 060)	-	-	-	
1,2-dichlorethan (DCE)	1 (1 173)	1 (1 329)	-	-	-	-	1 (4 446)
Aldrin	-	-	-	-	-	-	1 (12 592)
Amoniak (NH ₃)	421 (10 147 652)	505 (12 047 586,4)	596 (12 330 968)	580 (11 844 291,9)	553 (10 763 815,3)	480 (8 013 186,6)	528 (41 770 187 ¹⁶)
Arsen a sloučeniny (jako As)	39 (4 662,8)	36 (3 388,5)	31 (2 352,2)	31 (2 970,3)	27 (2 479,2)	25 (2 071,7)	24 (1 816,6)
Azbest	1 (6,104)	-	-	-	-	-	-
Benzen	5 (30 459,2)	4 (32 054)	2 (12 071)	2 (11 503)	3 (12 700)	3 (9 683,12)	2 (10 910)
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	2 (250)	1 (519)	1 (516)	3 (778)	3 (617)	2 (200)	2 (758)
Dichloromethan (DCM)	8 (233 925,9)	11 (129 894,6)	12 (99 900,5)	12 (88 680,2)	4 (5 476,2)	5 (1 0967,9)	5 (14502,5)
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	29 (884 565,5)	28 (706 129,9)	23 (430 359)	24 (390 165,9)	27 (427 510)	35 (469 485)	30 (475 569,8)
Fluorid sírový (SF ₆)	-	-	1 (260)	-	-	1 (104)	1 (244)
Fluorované uhlovodíky (HFC)	-	2 (380)	3 (631,5)	3 (1 304)	3 (1 653)	7 (3 344,5)	9 (3123,9)
Formaldehyd	7 (33 554)	12 (42 439,7)	14 (35 933,3)	20 (52 274,5)	24 (50 092)	26 (63 658)	22 (19 148,9)
Hydrochlorofluorouhlo- vodíky (HCFC)	3 (1 790)	3 (2 698)	6 (4 260)	5 (1 223,8)	5 (1 276,8)	89 (2 096,7)	49 (1 864,2)
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	40 (29 224 29,3)	40 (2 792 592,3)	44 (2 011 909,5)	45 (2 004 195,9)	48 (1 807 775,8)	50 (1 713 661,6)	51 (1453633,2)
Chlorofluorouhlo- vodíky (CFC)	-	-	3 (60,2)	2 (13,4)	1 (1,95)	1 (1,3)	1 (1,3)
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	2 (229,7)	4 (871,7)	9 (1 287,3)	8 (1171,2)	10 (884)	8 (1 907)	8 (5 998,2)
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	34 (10 620)	27 (8 368,7)	32 (2 479,5)	33 (2 765,1)	31 (3 123,8)	23 (2 033,4)	20 (11 933,08805)
Kyanovodík (HCN)	2 (305,8)	2 (3 248)	3 (2 303)	4 (2 519,5)	4 (2 750,7)	3 (2 048)	3 (1258)
Měď a sloučeniny (jako Cu)	4 (3 902,6)	7 (4 793,7)	9 (2 243,1)	9 (2 393)	13 (6 083,3)	8 (8 438,9)	8 (7505,9)

¹⁶ Údaj o množství úniků amoniaku je výrazně ovlivněn chybně ohlášenými údaji ze dvou provozoven. Po odečtení údajů za tyto dvě provozovny je hodnota množství úniků amoniaku přibližně 9 000 tun/rok. V době zpracování Souhrnné zprávy nebyly údaje ze strany provozovatelů opraveny, proto jsou v Souhrnné zprávě uvedeny. Aktuální informace jsou vždy na www.irz.cz.

Methan (CH₄)	14 (5 734 726)	12 (7 686 358)	6 (7 747 570)	6 (720 680,4)	10 (1 038 586)	19 (3 025 235)	17 (10 000 006 638 151,9 ¹⁷)
Naftalen	2 (2 119)	2 (43 051)	3 (46 182)	3 (50 487)	3 (55 924)	1 (50 000)	2 (46 968)
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	16 (5 617 369,1)	31 (6 040 078)	32 (6 062 777,2)	48 (6 330 605,1)	51 (6 251 435,6)	79 (5 547 341,3)	99 (6648212,9)
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	1 (2,68)	9 (7 994,1)	17 (12 385,8)	18 (14 682,9)	22 (6 812)	20 (9 197,3)	21 (7946,4)
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	38 (37 689,8)	29 (44 230,8)	31 (33 885,8)	28 (40 569,9)	24 (25841,6)	27 (18 124,3)	21 (19910,1)
Oxid dusný (N₂O)	1 (2 315 560)	4 (2 692 304,4)	3 (2 317 399,5)	2 (186 1313)	4 (1 369 924)	5 (1 430 203)	6 (1 006 990)
Oxid uhelnatý (CO)	44 (153 801 482,9)	45 (12 854 4026,9)	55 (140 746 792,8)	66 (167 815 456,3)	71 (125 946 521,8)	97 (139 074 250,7)	120 (128 858 463)
Oxid uhličitý (CO₂)	85 (83 913 663 200)	86 (80 705 860 661)	79 (82 163 466 951)	81 (863 18 893 021)	76 (79 709 706 600)	78 (72 954 508 441)	80 (75 662 611 895)
Oxidy dusíku (NO_x/NO₂)	119 (130 706 860)	122 (126 242 339,4)	135 (129 321 334)	145 (134 005 606,7)	151 (123 593 810,2)	180 (112 815 843,8)	202 (111 930 200,6)
Oxidy síry (SO_x/SO₂)	97 (168 951 859)	104 (173 617 378,6)	119 (171 652 505,3)	123 (178 610 461,1)	128 (140 847 676,4)	146 (138 825 895,1)	154 (132 687 358)
PCDD+PCDF (dioxiny+ furany) (jako Teq)	14 (0,396907)	5 (0,285)	4 (0,063)	18 (0,05)	16 (0,07284)	11 (0,05)	13 (0,05)
Perfluorouhlovodíky (PFC)	-	-	1 (867)	-	-	1 (756)	1 (3 028)
Polétavý prach (PM₁₀)	19 (3 957 148)	36 (7 454 529,1)	43 (5 957 653,5)	50 (6 735 070,1)	58 (5 364 345,3)	45 (4 361 403,1)	55 (4762787,9)
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	9 (4 469,6)	11 (2 198,5)	14 (2 518)	14 (2 539,3)	13 (2 145,6)	10 (1 530,9)	9 (1 928,8)
Polychlorované bifenyly (PCB)	4 (3,31)	1 (0,11)	2 (0,12)	1 (0,0008)	-	3 (0,39)	2 (0,15)
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	45 (3 023,2)	46 (2 970,8)	52 (2 782,6)	50 (3 383,4)	51 (17 952)	44 (2 809,9)	49 (3 029,7)
Styren	42 (68 334,9)	48 (85 730,8)	55 (85 966,9)	63 (125 378,2)	69 (113 507,8)	66 (88 326,5)	83 (114348,4)
Tetrachlorethylen (PER)	12 (67 924,5)	10 (4 4045,6)	14 (49 989,5)	18 (69 531,7)	14 (50 344,3)	11 (21 706,9)	14 (29693,4)
Tetrachlormethan (TCM)	2 (994,7)	2 (670)	2 (2 017)	2 (918)	1 (491)	-	1 (103)
Trichlorethylen	10 (109 921)	10 (85 973)	4 (57 214)	4 (48 147)	2 (33 180)	2 (33 386,4)	3 (33 286)
Vinylchlorid	-	-	1 (2 725)	1 (1 200)	1 (2 193)	-	1 (2 457)

¹⁷ Údaj o množství úniků methanu je výrazně ovlivněn zcela chybně ohlášeným údajem z jedné provozovny. Po odečtení údajů za tuto provozovnu je hodnota množství úniků methanu přibližně 6 600 tun/rok. V době zpracování Souhrnné zprávy nebyl údaj ze strany provozovatele opraven, proto je v Souhrnné zprávě uveden. Aktuální informace jsou vždy na www.irz.cz.

Trichlormethan	1 (936)	-	-	-	-	-	-
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	5 (11 308,2)	9 (9 806,6)	15 (26 484,4)	19 (92 769,1)	24 (17 507,739)	24 (21 235)	23 (13 721,3)

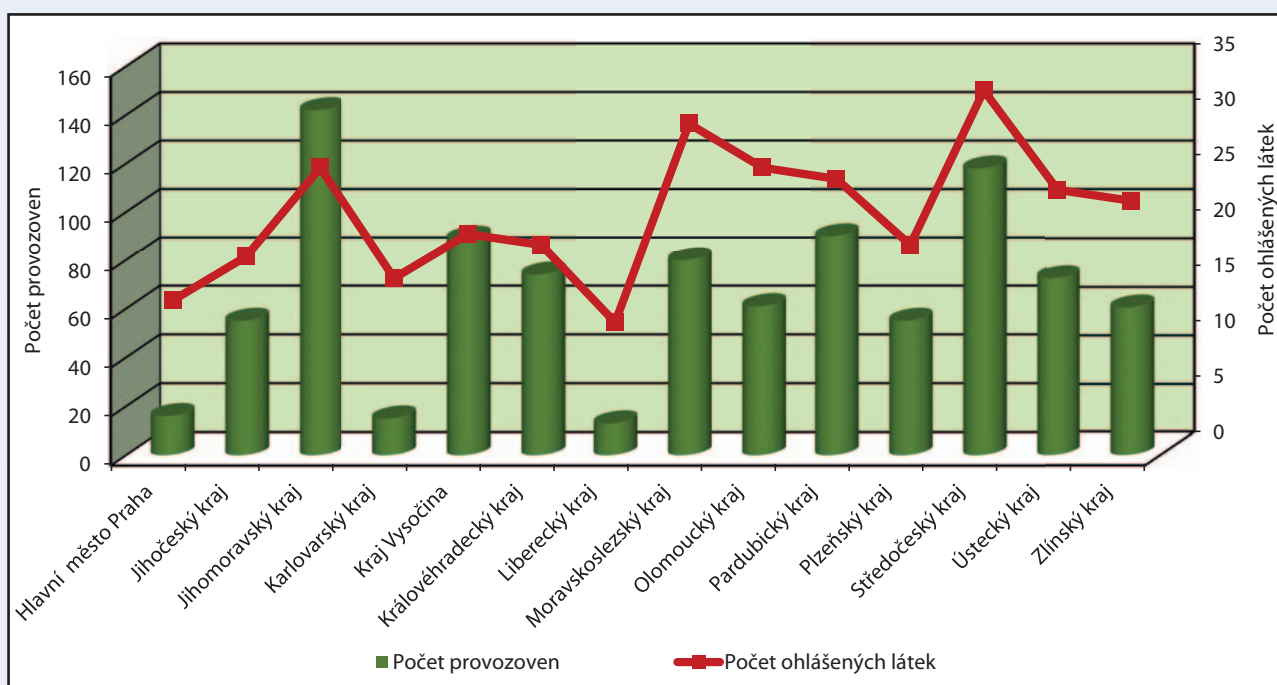
Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

3.1.2 Úniky do ovzduší v roce 2010

Za ohlašovací rok 2010 ohlásilo úniky 40 látek do ovzduší 979 provozovatelů, což je oproti roku 2009 nárůst o 61 provozoven a oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2004 nárůst o 322 provozoven. Úniky do ovzduší byly nejčteněji ohlašovány v Jihomoravském kraji (viz. graf 8), kde 142 provozoven ohlásilo úniky 24 látek do ovzduší. Nejvíce znečišťujících látek (31) bylo v únicích do ovzduší ohlášeno ve Středočeském kraji. Nejnižší četnost ohlašování byla zaznamenána u Libereckého kraje. Přehled počtu provozoven a počtu ohlášených látek v jednotlivých krajích je uveden v grafu 8.

Graf 8: Přehled počtu provozoven a počtu ohlášených látek v únicích do ovzduší dle krajů ČR

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

Za úniky do ovzduší bylo podáno celkem 1 741 hlášení, z kterých bylo 636 podlimitních. V roce 2010 byly do IRZ ohlášeny havarijní úniky 7 látek: amoniak, fluorované uhlovodíky (HFC), methan, nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC), hydrochlorofluoruhlovodíky (HCFC), oxid uhelnatý a oxidy dusíku. Havarijní úniky ohlásilo 51 provozoven. Přehled o celkovém množství a četnosti jednotlivých ohlášených látek je uveden v tabulce 14.

Tabulka 14: Přehled ohlášených úniků do ovzduší za všechny provozovny v ohlašovací roce 2010

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK DO OVZDUŠÍ (kg/rok)				
	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	CELKOVÁ ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
1,2-dichlorethan (DCE)	1 000	4 446	1	0	0
Aldrin	1	12 592	1	0	0
Amoniak (NH ₃)	10 000	9 020 387 ¹⁸	528	488 617	129
Arsen a sloučeniny (jako As)	20	1 816,6	24	29	7
Benzen	1 000	10 910	2	491	1
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	10	758	2	0	0
Dichloromethan (DCM)	1 000	14 502,5	5	0,01	1
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)	5 000	475 569,8	30	154	9
Fluorid sírový (SF ₆)	50	244	1	0	0
Fluorované uhlovodíky (HFC)	100	3 123,9	9	101	3
Formaldehyd	50	19 148,9	22	11	2
Hydrochlorofluoruhlovodíky (HCFC)	1	1 864,2	49	0	0
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000	1 453 633	51	3 366	16
Chlorofluoruhlovodíky (CFC)	1	1,3	1	0	0
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	100	5 998,2	8	6	5
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	10	11 933	20	6	6
Kyanovodík (HCN)	200	1 258	3	0	0
Měď a sloučeniny (jako Cu)	100	7 505,9	8	1	2
Methan (CH ₄)	10 000	6 667 508 ¹⁹	17	29 355	3
Naftalen	100	46 968	2	0	0
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	100 000	6648213	99	231 059	82
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	50	7 946,4	21	2	4
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	200	19 910,13	21	258	8
Oxid dusný (N ₂ O)	10 000	1 006 990	6	558	1
Oxid uhelnatý (CO)	500 000	128 858 463,7	120	907 779	99
Oxid uhličitý (CO ₂)	100 milionů	75 662 611 895	80	37 080 462	10
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	100 000	111 930 200,6	202	486 481	108
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	150 000	132 687 358	154	458 300	70
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	0,0001	0,058	13	0	0
Perfluoruhlovodíky (PFC)	100	3028	1	0	0
Polétavý prach (PM ₁₀)	50 000	4 762 788	55	72 700	30
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	50	1 928,83	9	96	3
Polychlorované bifenyly (PCB)	0,1	0,15	2	0,00004	1
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	10	3 029,7	49	14	6
Styren	100	114 348,4	83	76	8
Tetrachlorethylen (PER)	2 000	29 693,4	14	3 096	5
Tetrachlormethan (TCM)	100	103	1	0	0
Trichlorethylen	2 000	33 286	3	64	2

¹⁸ Po odečtení zjevně nesprávně ohlášených hodnot (2 provozovny).

¹⁹ Po odečtení zjevně nesprávně ohlášených hodnot (1 provozovna).

Vinylchlorid	1 000	2 457	1	0	0
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	200	13 721,3	23	374	15

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Zahrnuta podlimitní i nadlimitní množství.

Jak je vidět z tabulky 14 nejčastěji ohlašovanou látkou v únicích do ovzduší byl amoniak (NH_3). Za ohlašovací rok 2010 jej ohlásilo celkem 528 provozoven, v porovnání s rokem 2009 (480 provozoven) se jedná o zvýšení o 10%. Uvedené celkové ohlášené množství amoniaku je ovlivněno zjevně chybnými údaji, které byly ohlášeny za provozovny Zemědělské společnosti Dobříš, spol. s r.o. (32 749 800 kg/rok – viz tabulka 15). Obdobná situace nastala u methanu. Další často ohlašovanou látkou byl například oxid uhličitý (CO_2), který ohlásilo 80 provozoven. Obdobně jako v předchozím roce, i za rok 2010 bylo nejvíce ohlášeno za dvě provozovny společnosti ČEZ a.s. – Elektrárny Pruněrov (9 432 584 963 kg) a Elektrárna Počerady (6 923 071 870 kg).

Dvě látky - styren a formaldehyd – nesledované v Evropském registru úniků a přenosů znečišťujících látek jsou ohlašovány v poměrně vysoké četnosti. Styren byl v únicích do ovzduší ohlášen celkem za 83 provozoven (za rok 2009 66 provozoven). Největší množství styrenu (6 844 kg) ohlásila společnost RIHO CZ, a.s. V případě formaldehydu ohlásilo celkem 22 provozoven, z nichž nejvíce, množství 10 565 kg ohlásila společnost KRONOSPAN OSB, spol. s r.o., která zaujímala první místo i v předchozím ohlašovacím období. Na druhém místě je provozovna společnosti DUKOL Ostrava, s.r.o. (2 924 kg) a na třetím provozovna KNAUF INSULATION, spol. s r.o. (894,661 kg).

Je nutné rovněž zmínit polévatý prach (PM_{10}), který je velkým problémem zejména v Moravskoslezském kraji. Polévatý prach byl ohlášen 55 provozovnami (za rok 2009 45 provozovnami). V následující tabulce 15 je uveden přehled největších emitentů znečišťujících látek.

Doplňujícím údajem pro úniky do ovzduší je způsob zjišťování úniků do ovzduší. Nejpřesnější metoda – měření (M) – byla použita u 738 údajů. Výpočet (C) byl evidován u 917 vykazovaných údajů. Expertní odhad (E) byl uveden u 86 údajů.

Tabulka 15: Přehled 10 největších znečišťovatelů u vybraných látek ohlášených v únicích do ovzduší za rok 2010

NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ LÁTKY kg/rok
Methan CH_4			
NET4GAS, s.r.o.	CZ0023044E	Rozdělovací uzel 02 Rozvadov	1 503 681
Technické služby města Přerova, s.r.o.	CZ0010645E	Provozovna IRZ 01	700 000
Město Přibyslav	CZ0015992E	Skládka odpadů Ronov nad Sázavou	700 000
NET4GAS, s.r.o.	CZ0021208E	TU 175 Hynčice	63 5017,3
NET4GAS, s.r.o.	CZ0020206E	TU 181 Děhylov	543 491,4
NET4GAS, s.r.o.	CZ0025172E	TU 160 Bukovany	382 204,5
NET4GAS, s.r.o.	CZ0027171E	TU 13 S Březejc	239 940,9
NET4GAS, s.r.o.	CZ58202764	TU 149 Jiřice	218 807,6
NET4GAS, s.r.o.	CZ0029209E	TU 118 Nové Sady	161 105,3
OKK Koksovny, a.s.	CZ36664530	Koksovna Jan Šverma	135 831
Oxid uhelnatý (CO)			
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - Trinec	65 274 011
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	45 610 918
Českomoravský cement, a.s., nástupnická společnost	CZ23625775	Závod Mokrá	2 047 567
ČEZ, a. s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	1 702 910
EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	CZ72662053	EVRAZ VÍTKOVICE STEEL, a.s.	1 673 342
KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r.o.	CZ80742253	KOTOUČ ŠTRAMBERK, spol. s r.o.	1 587 070

ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	1 517 883
ŽDB GROUP a.s.	CZ25055087	ŽDB GROUP a.s.	1 447 674
Cement Hranice, akciová společnost	CZ44196175	Cement Hranice, akciová společnost	1 382 175
Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	Celulóžka	1 282 574
Oxid uhličitý CO₂			
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	9 432 584 963
ČEZ, a. s.	CZ44746297	Elektrárna Počeradý	6 923 071 870
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	4 479 189 916
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	4 296 606 000
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	3 703 457 425
Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	3 471 230 660
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	3 096 911 000
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	2 533 308 000
ČEZ, a. s.	CZ26269297	Elektrárna Dětmorovice	2 469 710 920
Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	2 303 445 000
Amoniak NH₃			
Zemědělská společnost Dobříš, spol. s r.o.	CZ30135254	Dražetice	18 964 300 ²⁰
Zemědělská společnost Dobříš, spol. s r.o.	CZ19141420	Mokrovraty	13 785 500 ²¹
AGROPODNIK Hodonín a.s.	CZ63475641	Chov prasat Milotice	153 685
SZP Těšnovice a.s.	CZ25999418	SZP Těšnovice a.s.	93 582
AGROFARM, a.s.	CZ87500242	Záblatí	74 654
Zemědělsko-obchodní družstvo Žichlínek	CZ47428297	Sázava SZP	71 419
Zemědělské družstvo Petřín	CZ01168310	Zemědělské dužstvo PETŘÍN - Drůbežárna farma Křeslák	66 100
VĚMA Štěpánovice a.s.	CZ17995485	Středisko chovu prasat Lipec	65 258
AGROPODNIK ZNOJMO, a.s.	CZ15320465	Farma Strachotice	63 800
ASTUR Straškov, a.s.	CZ71224076	ASTUR STRAŠKOV a.s. - farma prasat	62 298
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)			
Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	CZ56976407	Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	1 954 470
ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	1 073 469
Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	CZ77713186	Hyundai Motor Manufacturing Czech s.r.o.	571 336
KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	CZ42968796	KRONOSPAN OSB	460 722
Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	406 086
ŠKODA AUTO a. s.	CZ81413875	Závod Kvasiny	392 966
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	367 496
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	298 228
PARAMO, a.s.	CZ28045908	HS Kolín	175 701
Toyota Peugeot Citroën Automobile Czech, s.r.o.	CZ31411898	TPCA	164 487

²⁰ Chybně ohlášený údaj.

²¹ Chybně ohlášený údaj.

Oxidy dusíku (NO_x/NO₂)			
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	16 793 317
ČEZ, a. s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	13 650 534
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	5 954 078
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	5 220 174
Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.	CZ39774818	Sokolovská uhelná, právní nástupce, a.s.-zpracovatelská část	5 114 398
Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	4 582 265,8
ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	3 852 539
ČEZ, a. s.	CZ26269297	Elektrárna Dětmorovice	3498 192
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	3 198 329
ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	2 840 640
Oxidy síry (SO_x/SO₂)			
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	17 335 279
ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	9 851 304
ČEZ, a. s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	7 319 441
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	6 290 128
Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	4 800 095
ČEZ, a. s.	CZ88718507	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Vítkovice - lokalita Tisová	4 170 843
United Energy, a.s.	CZ88860818	Teplárna Komořany	4 080 852
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	3 634 122
Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	3 540 502
ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	3 521 965
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)			
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	0,031
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	0,021
ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	CZ10693120	Provozy Teplárny a Tepelná energetika	0,00237
Metso Minerals, s.r.o.	CZ66791574	Metso Minerals, s.r.o.	0,002
MEGAWASTE-EKOTERM, s.r.o.	CZ63275497	MEGAWASTE-EKOTERM, s.r.o.	0,00049
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	0,00043
ALUHUT a.s.	CZ54166486	ALUHUT a.s.	0,0002
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	0,00019
ČEZ, a. s.	CZ26269297	Elektrárna Dětmorovice	0,00014
ČEZ, a. s.	CZ88718507	Teplárny Hodonín, Poříčí, Tisová a Vítkovice - lokalita Tisová	0,00013
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)			
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	248 000
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	217 941
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ99166596	Teplárna Karviná	145 417
ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	112 642
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ85250575	Teplárna Přívoz	72 915
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	66 501
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ24145642	Teplárna Přerov	47 383
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA KLADNO	46 970
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ31406387	Teplárna Československé armády	45 005
ČEZ, a. s.	CZ26269297	Elektrárna Dětmorovice	44 532
Fluor a anorganické sloučeniny (jako HF)			
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	112 573

UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	63 075
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ51473353	Elektrárna Třebovice	44 233
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ24145642	Teplárna Přerov	43 449
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	33 470
Dalkia Česká republika, a.s.	CZ99166596	Teplárna Karviná	24 394
Teplárna Trmice, a.s.	CZ34594641	Teplárna Trmice	23 591
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	19 500
ArcelorMittal Energy Ostrava s.r.o.	CZ01171445	Provoz 46 – Teplárna	15 543
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA Kladno	14 643
Polétavý prach (PM₁₀)			
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	831 597
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. Třinec	667 439
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	635 121
ČEZ, a. s.	CZ44746297	Elektrárna Počerady	391 975
ČEZ, a. s.	CZ32569075	Elektrárna Mělník	382 617
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	251 059
Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	169 933
Elektrárny Opatovice, a.s.	CZ66069097	Elektrárna Opatovice	160 629
ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	113 087
Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA Kladno	111 145
Styren			
RIHO CZ, a.s.	CZ66531819	RIHO CZ, a.s.	6 844
ACO Industries	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	5 929
ROTEC - CZECH s.r.o.	CZ67352275	ROTEC - CZECH s.r.o.	5 802
HOBAS CZ spol. s r.o.	CZ97139807	HOBAS CZ spol. s r.o.	5 632
PETER - GFK spol. s r.o.	CZ94095552	Provozovna Trhový Štěpánov	5 330
A.A.R. plast s.r.o.	CZ96201664	01 PROVOZ KRCHLEBY	4 890
C. BECHSTEIN EUROPE s.r.o.	CZ0010648E	C. BECHSTEIN EUROPE s.r.o., provozovna Týniště nad Orlicí	4 446
Petr Lebeda	CZ0010279E	Petr Lebeda, výr. ze skelných laminátů	4 421
PETER - GFK spol. s r.o.	CZ59763707	Provozovna Kočbeře	4 054
PETROF, spol. s r.o.	CZ28000676	PETROF, spol. s r.o.	3 668
Formaldehyd			
KRONOSPAN OSB, spol. s r.o.	CZ42968796	KRONOSPAN OSB	10565
DUKOL Ostrava, s.r.o.	CZ91089097	DUKOL Ostrava, s.r.o.	2924
Knauf Insulation, spol.s.r.o.	CZ19419963	KNAUF INSULATION, spol. s r.o.	894
KRONOSPAN CR, spol. s r.o.	CZ13996896	KRONOSPAN CR	810
VERTEX GLASS MAT, s.r.o.	CZ22581997	VERTEX GLASS MAT, s.r.o.	658
Saint-Gobain Isover CZ s.r.o.	CZ55309486	Saint - Gobain Isover CZ s.r.o.	600
GRENA, a.s.	CZ92782674	GRENA, a.s.	463
UNION LESNÍ BRÁNA, a.s.	CZ43018309	UNION LESNÍ BRÁNA, a.s.	307
ČZ a.s.	CZ18768030	ČZ a.s. Tovární 202 Strakonice	285
HELUZ s.r.o.	CZ01163855	Cihelna Hevlín II	250

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

3.1.3 Rozbor údajů o únicích do ovzduší ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli

Za rok 2010 bylo evidováno celkem 148 údajů v rámci 16 látek v únicích do ovzduší. Z hlediska ohlášeného množství se nejednalo o výrazné hodnoty. Lze identifikovat zvýšený počet podlimitních údajů (94), které tak tvoří nadpoloviční část (64 %) údajů o únicích do ovzduší ohlášené novými

ohlašovatelé. Podlimitní údaje není provozovatel povinen hlásit. Procentuelně je tento údaj obdobný jako minulý rok. Podrobnosti k jednotlivým látkám u nových ohlašovatelů jsou uvedeny v *tabulce 16*. Přehled činností všech ohlašujících provozoven a nových provozoven dle kódů CZ-NACE je v *tabulce 17*.

Tabulka 16: Přehled ohlášených úniků do ovzduší za nové provozovny v ohlašovacím roce 2010

NOVÉ PROVOZOVNY ZA ROK 2010 – ÚNIKY DO OVZDUŠÍ					
LÁTKA	OHLAŠOVA- CÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
Amoniak (NH ₃)	10 000	186 118	18	13 160	6
Dichloromethan (DCM)	1 000	4 309	1	0	0
Formaldehyd	50	180	1	0	0
Hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC)	1	105	31	0	0
Chlor a anorganické sloučeniny (jako HCl)	10 000	226	2	226	2
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	100	0,004	1	0,004	1
Methan (CH ₄)	100 000	1 404 900	3	4 900	1
Nemethanové těkavé organické sloučeniny (NMVOC)	100 000	38 250	18	38 250	18
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	50	0,0001	1	0,0001	1
Oxid uhelnatý (CO)	500 000	13 901	22	13 901	22
Oxid uhličitý (CO ₂)	100 000 000	0,0002	1	0,0002	1
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	100 000	13 305	23	13 305	23
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	150 000	8 484	13	8 484	13
Polétavý prach (PM ₁₀)	50 000	501	5	501	5
Styren	100	12 161	6	0	0
Tetrachlorethylen (PER)	2 000	2 900	2	467	1
Celkem		1 685 338	148	93 193	94

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 28. 4. 2011).

Nejvyšší četnost (31 ohlášení) byla zaznamenána u hydrochlorofluorouhlovodíků (HCFC). Velký počet hlášení byl rovněž u amoniaku (18), dále pak u nemethanových těkavých organických sloučenin NMVOC (18) nebo oxidů dusíku (23) či oxidu uhelnatého (22). Nejvýznamněji jsou z hlediska činností zastoupeny provozovny s činností 01 (rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti), pod kterou spadá 30 nově ohlašujících provozoven a dále již výše zmíněná kategorie 61 (telekomunikační činnosti) o celkovém počtu 31 provozoven nově ohlašujících provozoven. Ostatní kategorie jsou zastoupeny v jednotkách provozoven.

Co se týče množství, tak nejvyšší množství bylo zaznamenáno u methanu (1 404 900 kg), jehož ohlašovací práh je stanoven na 100 000 kg za rok. Výrazněji byl překročen ohlašovací práh v případě styrenu (12 161 kg) nebo HCFC (105 kg).

Tabulka 17: Zastoupení provozoven ohlašujících údaje do IRZ za rok 2010 poprvé z hlediska ekonomické činnosti dle CZ-NACE

CZ-NACE	POPIS CZ-NACE ČINNOSTI	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	POČET PROVOZOVEN OHLAŠUJÍCÍCH V ROCE 2010 POPRVÉ
01.	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	496	30
05.	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	3	2
08.	Ostatní těžba a dobývání	1	-

10.	Výroba potravinářských výrobků	12	3
11.	Výroba nápojů	1	-
13.	Výroba textilií	3	-
16.	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	8	5
17.	Výroba papíru a výrobků z papíru	3	-
18.	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	6	-
19.	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	7	-
20.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	20	7
21.	Výroba základních farmaceutických výrobků a přípravků	2	-
22.	Výroba pryžových a plastových výrobků	53	8
23.	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	30	2
24.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	16	1
25.	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	28	1
26.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	3	-
27.	Výroba elektrických zařízení	13	1
28.	Výroba strojů a zařízení j. n.	11	1
29.	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívesů a návěsů	17	10
30.	Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	2	-
31.	Výroba nábytku	3	1
32.	Ostatní zpracovatelský průmysl	17	8
33.	Opravy a instalace strojů a zařízení	1	1
35.	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	64	-
36.	Shromažďování, úprava a rozvod vody	1	-
37.	Činnosti související s odpadními vodami	4	-
38.	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	14	4
41.	Výstavba budov	1	1
42.	Inženýrské stavitelství	3	-
43.	Specializované stavební činnosti	8	4
45.	Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	8	7
46.	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	1	1
47.	Maloobchod, kromě motorových vozidel	3	3
49.	Pozemní a potrubní doprava	2	-
51.	Letecká doprava	1	-
55.	Ubytování	2	1
61.	Telekomunikační činnosti	40	31
71.	Architektonické a inženýrské činnosti; technické zkoušky a analýzy	1	-
72.	Výzkum a vývoj	1	-
74.	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	1	-
82.	Administrativní, kancelářské a jiné podpůrné činnosti pro podnikání	1	1
84.	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	1	-
85.	Vzdělávání	4	2
86.	Zdravotní péče	1	-
95.	Opravy počítačů a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	1	-
96.	Poskytování ostatních osobních služeb	7	7

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 28. 4. 2011).

3.2 Úniky do vody

3.2.1 Úniky do vody ohlášené v letech 2004–2010

Počet ohlašovaných látek v únicích do vody byl v prvních třech letech stabilní a od roku 2007 se postupně zvyšoval. V únicích do vody je v současnosti sledováno 71 látek (43 látek v letech 2004–2006). Nejvyšší počet látek byl ohlášen v roce 2009 (44 látek). V průběhu let 2004–2010 bylo evidováno 50 látek, za které bylo podáno alespoň jedno hlášení (viz. tab. 18). 21 látek nebylo do IRZ ohlášeno. Jedna se zejména o pesticidy, které byly na seznam sledovaných látek přiřazeny nově nařízením o E-PRTR, chlorované organické látky, sloučeniny organocínů a některé další organické látky. V druhém ohlašovací roce 2005 došlo ke snížení počtu provozoven, nicméně obecně lze konstatovat, že počet provozoven i počet ohlašovaných látek v únicích do vody se v průběhu let 2004 až 2010 postupně zvyšoval. Meziročně se počet provozoven ohlašujících provozoven měnil v průměru o 9 provozoven. Nejvíce provozoven ohlásilo úniky do vody v roce 2010.

- ➔ **Počet provozoven ohlašujících úniky do vody se oproti prvnímu ohlašovacímu roku zvýšil o 43 provozoven.**
- ➔ **Nejvyšší počet látek v únicích do vody byl ohlášen v roce 2009 (44 látek).**
- ➔ **Meziročně se počet provozoven měnil v průměru o 9 provozoven.**

Počet údajů se oproti roku 2004 postupně zvyšoval (tabulka 18), stejně jako počet ohlašujících provozoven (ze 61 provozoven v roce 2004 stoupl počet ohlašujících provozoven v roce 2010 na 104). Rozšíření počtu ohlašujících provozoven souviselo se změnami v ohlašovacích povinnostech daných nařízením o E-PRTR (zapojení čistíren odpadních vod s kapacitou nad 100 000 EO). Přehled všech souhrnných údajů podle znečišťujících látek je v tabulce 18.

Tabulka 18: Celkové množství a četnost látek v únicích do vody v letech 2004–2010

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ
1,2,3,4,5,6-hexachlor- cyklohexan (HCH)	-	1 (1,1)	-	-	-	-	-
1,2-dichlorethan (DCE)	2 (630,7)	2 (218,7)	2 (228)	3 (130)	2 (133,9)	2 (119,7)	2 (241,9)
Anthracen	-	1 (1,3)	-	-	-	2 (3,2)	2 (4,4)
Arsen a sloučeniny (jako As)	14 (2 298,1)	14 (2 119,2)	14 (2 824,2)	14 (1 974)	16 (2 064)	23 (4 163,3)	23 (2 391,2)
Atrazin	-	-	-	1 (1,5)	-	-	-
Benzen	1 (537)	1 (220)	1 (154)	1 (54,8)	3 (1161,7)	3 (867,3)	2 (896)
Bromované difenylethery (PBDE)	-	-	-	-	-	1 (7,1)	-
Celkový dusík	19 (3 408 720)	14 (3 050 182)	13 (3 093 150)	25 (7 070 007)	25 (7 182 887)	34 (7 140 092)	40 (6 863 004)
Celkový fosfor	16 (108 605,5)	8 (66 830,4)	6 (42 886)	17 (208 256,7)	17 (196 116,6)	22 (232 225,8)	30 (342 683,3)
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	14 (4 263 882)	12 (3 846 240)	9 (3 795 190)	20 (7 295 926)	19 (6 904 844)	17 (6 707 034)	24 (6 344 371)
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	-	-	1 (25,2)	2 (120,8)	3 (122,7)	5 (254,4)	4 (257,4)

Dichloromethan (DCM)	1 (2859,9)	1 (485)	1 (243)	4 (176,2)	2 (49,7)	2 (25)	1 (14,6)
Diuron	-	-	-	-	-	1 (1,8)	-
Ethylbenzen	-	-	-	1 (0,83)	1 (4,7)	1 (5,31)	1 (13)
Ethylenoxid	-	-	-	-	-	1 (17,8)	-
Fenoly (jako celkové C)	8 (1 068,5)	6 (883,6)	8 (1 626,4)	8 (1 717,3)	12 (1 892,2)	10 (1 061,3)	11 (3 768,7)
Fluoranthen	-	-	-	-	-	2 (13,437)	2 (10,056)
Fluoridy (jako celkové F)	3 (15 306,4)	2 (14 460)	4 (33 152)	11 (136 332)	7 (78 976,4)	13 (171 134,2)	14 (154 625)
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	8 (32 542,4)	7 (34 069,2)	6 (29 869,7)	12 (61 491,8)	9 (49 661,9)	13 (50 083,5)	14 (63 117,9)
Hexabromobifenyl	-	-	-	-	-	2 (1,9)	2 (0,32)
Hexachlorbutadien (HCBD)	-	-	-	-	2 (3,2)	1 (8)	4 (9,7)
Chloridy (jako celkové Cl)	9 (49 828 944)	9 (51 110 360)	9 (47 873 101)	9 (55 490 363)	9 (39 487 024)	9 (42 151 869)	12 (58 306 144)
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	-	-	1 (1,85)	1 (1,7)	2 (3,9)	4 (11,2)
Chlorpyrifos	-	-	-	-	-	1 (1,8)	-
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	6 (607,7)	2 (54,48)	7 (755,3)	8 (2 261,6)	8 (2 451,2)	7 (2 072,8)	9 (1 722,8)
Isodrin	-	-	-	-	-	1 (1,8)	1 (2,1)
Isoproturon	-	-	-	-	-	-	1 (21,21)
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	10 (138,6)	6 (99,6)	8 (126,4)	17 (487,4)	18 (593,6)	19 (484)	12 (362)
Kyanidy (jako celkové CN)	5 (2 415,9)	6 (2 600,1)	6 (3 464,3)	9 (5 012,2)	8 (3 915,6)	9 (3 017,5)	12 (4 313,7)
Lindan	-	-	1 (1,28)	-	1 (1,1)	-	-
Měď a sloučeniny (jako Cu)	11 (1 883,4)	9 (2 652)	14 (2 319,7)	13 (3 423,8)	18 (4 705,5)	21 (6 563,7)	21 (6 724,7)
Naftalen	1 (19,6)	1 (10)	-	-	-	-	-
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	10 (666,8)	11 (751,2)	14 (1 274,7)	15 (4 166,5)	22 (2 810,6)	26 (7 796,5)	30 (3 862,2)
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	-	-	-	-	-	1 (1,8)	9 (78,6)
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	-	-	-	-	-	1 (1,8)	1 (21,2)
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	8 (1 153,6)	8 (754,3)	13 (593,7)	12 (2 321,1)	13 (3 194,5)	10 (4 655,3)	19 (3 219,3)

Pentachlorfenol (PCP)	-	-	-	-	-	1 (1,8)	
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	1 (15,7)	-	1 (18)	2 (5,5)	-	1 (113,5)	1 (14)
Polychlorované bifenyly (PCB)	1 (0,1)	-	-	-	2 (6 720,5)	1 (2,5)	1 (2,7)
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	19 (72,7)	17 (86,7)	18 (191,1)	25 (209,9)	29 (202,8)	28 (141)	21 (782,3)
Tetrachlorethylen (PER)	-	-	-	1 (12,4)	-	1 (13,7)	1 (17)
Tetrachlormethan (TCM)	-	-	-	-	-	1 (3,6)	1 (4,24)
Toluen	2 (3 274,8)	2 (1 150,2)	1 (258)	1 (165)	2 (143,5)	2 (1151,8)	1 (11)
Toxafen	-	-	-	-	-	2 (2,8)	2 (5,4)
Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery)	-	-	-	1 (1,11)	2 (4,1)	3 (11)	2 (5,7)
Trichlorethylen	-	-	-	1 (30)	-	-	-
Trichlormethan	-	-	-	1 (95,2)	1 (198)	1 (162,8)	2 (133,8)
Vinylchlorid	-	-	1 (53)	1 (64,3)	1 (36,8)	1 (12,1)	
Xyleny	2 (753,6)	1 (232,4)	1 (26)	1 (4,8)	2 (43,1)	2 (23,2)	1 (80)
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	12 (104 969,6)	13 (33 520,7)	15 (30 740)	20 (28 378)	19 (23 619)	27 (31 488)	30 (34 508,5)

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že za 22 látek bylo podané hlášení v každém ohlašovacím roce existence IRZ. Pouze 7 látek (1,2,3,4,5,6-hexachlorcyklohexan (HCH), benzen, diuron, atrazin, etylenoxid, pentachlorfenol (PCP), trichlorethylen, bylo ohlášených pouze jednou a u každé z látek jedinou provozovnou. Žídkla bylo ohlašováno 21 látek.

Ve všech letech byly pravidelně ohlašovány běžně sledované látky u zdrojů znečišťování, které vypouští odpadní vody přímo do vodoteče (průmyslové závody, čistírny odpadních vod). Jsou to: celkový dusík, celkový fosfor, celkový organický uhlík, halogenované organické sloučeniny (AOX) a těžké kovy. Dále byly pravidelně ohlašovány chloridy, fluoridy, kyanidy a fenoly.

Nejčteněji ohlašovanými látkami v únicích do vody byly celkový dusík, celkový fosfor, zinek a nikl, u nichž byl i evidentní nárůst počtu ohlašujících provozoven. Prvenství co se týče ohlášeného množství patří chloridům a celkovému dusíku.

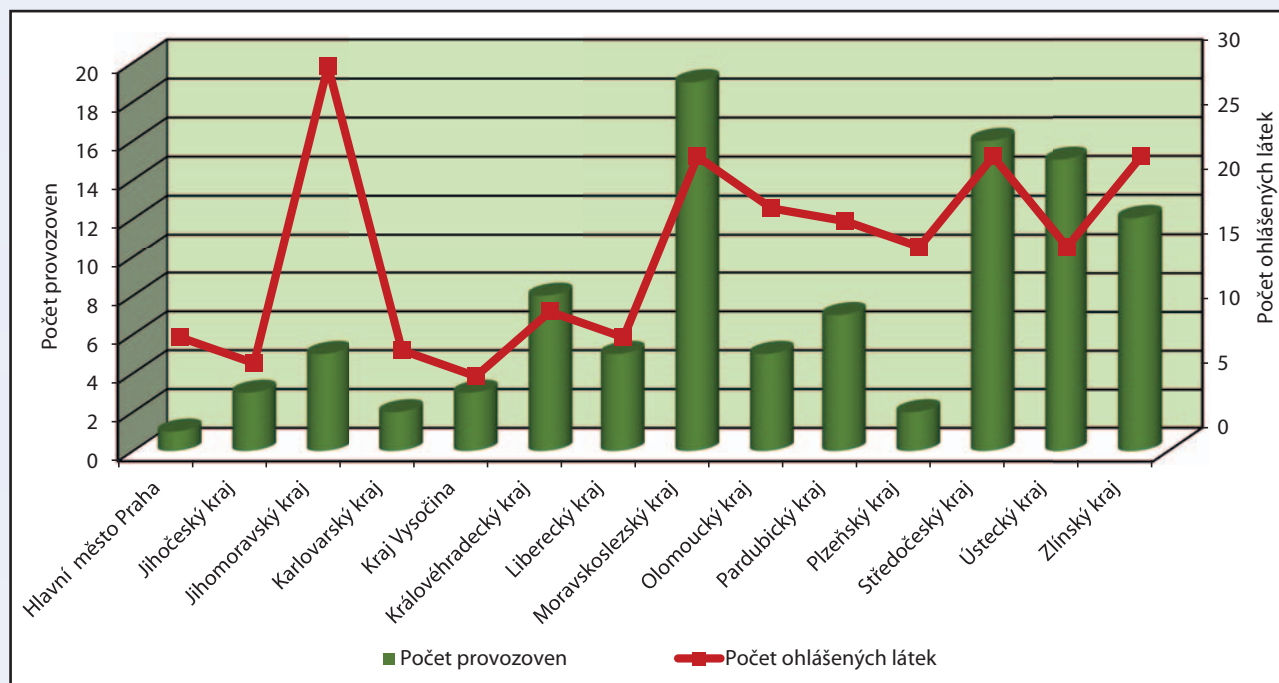
Významný pokles celkového ohlášeného množství byl zaznamenán ve všech letech u látky dichlormethan (z hodnoty 2 860 kg v roce 2004, kterou ohlásila jediná provozovna, kleslo množství na 15 kg v roce 2010, kdy toto množství hlásila rovněž jedna provozovna). Další pokles ve všech letech byl patrný u zinku (104 970 kg z roku 2004 se snížilo na 23 619 kg v roce 2008, následně mírně zvýšilo na 34 508 kg v roce 2010) i když se počet provozoven podávajících hlášení o únicích zinku do vody v průběhu let navyšoval (z 9 na 30 provozoven). Největší pokles množství nastal mezi roky 2004 a 2005 a činil 68 %. Uvedený pokles byl způsoben radikálním snížením ohlášeného množství provozovnou Lovochemie, a. s. v Lovosicích (z 99 579 kg v roce 2004 na 27 800 kg v roce 2005).

U většiny ohlašovaných látek byl vývoj ohlašovaného množství mírně rostoucí, u některých látek byl v posledních dvou ohlašovacích letech zaznamenán i mírný pokles ohlášeného množství. U celkového dusíku celkové ohlášené množství v prvních třech letech ohlašovacího období spíše stagnovalo, ale v následujících letech došlo ke zdvojnásobení hodnot (z 3 402 720 kg ohlášených 19 provozovny v roce 2004 na 7 182 887 kg ohlášených 25 provozovny v roce 2008). V letech 2009 a 2010 došlo u celkového dusíku ke zvýšení počtu provozoven na 40 a zároveň ke snížení ohlášeného množství na 6 863 004 kg, což je pokles o téměř 5 % (319 883 kg).

3.2.2 Úniky do vody v ohlašovacím roce 2010

V roce 2010 ohlásilo úniky do vody celkově 104 provozoven, kdy nejvyšší četnost podaných hlášení byla zaznamenána v Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém kraji. Největší počet znečišťujících látek (28) byl ohlášen v Jihomoravském kraji (viz. graf 9). V rámci této kategorie bylo zaznamenáno 370 ohlášených údajů, z toho 25 bylo podlimitních. Havarijní úniky do vody nebyly v roce 2010 ohlášeny ani jednou provozovnou.

Graf 9: Přehled počtu provozoven a počtu ohlášených látek v únicích do vody dle krajů ČR

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 20. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

- ➔ **V roce 2010 ohlásilo úniky do vody celkově 104 provozoven, kdy nejvyšší četnost podaných hlášení byla zaznamenána v Moravskoslezském, Středočeském a Ústeckém kraji.**
- ➔ **Největší počet znečišťujících látek (28) byl ohlášen v Jihomoravském kraji.**
- ➔ **V roce 2010 bylo zaznamenáno 370 údajů o únicích do vody.**

Jak uvádí *tabulka 19* mezi nejvíce ohlašované látky opět patří skupina těžkých kovů – arsen a sloučeniny, měď a sloučeniny, nikl a sloučeniny. Dále je možno zmínit halogenované organické sloučeniny (jako AOX), fluoridy (jako celkové F), celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3). Dominantně ohlašovanými látkami za všechny ohlašující provozovny jsou celkový dusík a celkový organický uhlík. Vůbec největší množství bylo ohlášeno za chloridy, u nichž je ovšem stanoven vyšší ohlašovací práh.

Tabulka 19: Přehled ohlášených úniků do vody za všechny provozovny v ohlašovacím roce 2010

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	ÚNIKY LÁTEK DO OVZDUŠÍ (kg/rok)				
	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	CELKOVÁ ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
1,2-dichlorethan (DCE)	10	241,9	2	0	0
Anthracen	1	4,4	2	0	0
Arsen a sloučeniny (jako As)	5	2 391,2	23	0,47	1
Benzen	200	896	2	0	0
Celkový dusík	50 000	6 863 004	40	9 675	5
Celkový fosfor	5 000	342 683,3	30	5988,1	6
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	50000	63 44 371	24	30481,6	3
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	1	257,4	4	0	0
Dichloromethan (DCM)	10	14,6	1	0	0
Ethylbenzen	200	13	1	13	1
Fenoly (jako celkové C)	20	3 768,7	11	0	0
Fluoranthen	1	10	2	0	0
Fluoridy (jako celkové F)	2 000	154 625	14	0	0
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000	63 117,9	14	29,404	2
Hexabromobifenyl	0,1	0,32	2	0	0
Hexachlorbutadien (HCBd)	1	9,7	4	0	0
Chloridy (jako celkové Cl)	2 000 000	58 306 144	12	0	0
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	1	11,2	4	0	0
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	50	1 722,8	9	0	0
Isodrin	1	2,1	1	0	0
Isoproturon	1	21,21	1	0	0
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	362	12	1,272	1
Kyanidy (jako celkové CN)	50	4 313,7	12	0	0
Měď a sloučeniny (jako Cu)	50	6 724,7	21	34,64	1
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20	3 862,2	30	0	0
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	1	78,6	9	0	0
Oktylfenoly a oktylfenol ethoxyláty	1	21,2	1	0	0
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20	3 219,3	19	8	1
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	5	14	1	0	0
Polychlorované bifenyly (PCB)	0,1	2,7	1	0	0
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	1	782,3	21	0,022	1
Tetrachlorethylen (PER)	10	17	1	0	0
Tetrachlormethan (TCM)	1	4,2	1	0	0
Toluen	200	11	1	11	1
Toxafen	1	5,4	2	0	0
Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery)	1	5,7	2	0	0
Trichlormethan	10	133,8	2	0	0
Xyleny	200	80	1	80	1
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100	34 508,5	30	66	1

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

Doplňujícím údajem pro úniky do vody je rovněž způsob zjišťování těchto úniků. Nejpřesnější metoda – měření (M) - byla použita u 328 údajů. Výpočet (C) byl evidován u 32 vykazovaných údajů. Expertní odhad (E) byl uveden u 10 údajů.

Co se týče ekonomické činnosti subjektů ohlašujících úniky do vody, nejčastěji zastoupenou kategorií jsou činnosti související s odpadními vodami (50 provozoven) a výroba elektřiny (12 provozoven). Podrobný přehled o ekonomické činnosti provozoven ohlašujících úniky do vody je uveden *tabulce 20*.

Tabulka 20: Přehled ohlášených kódů CZ-NACE za všechny provozovny ohlašující úniky do vody za ohlašovací rok 2010

CZ-NACE KÓD	POPIS CZ-NACE ČINNOSTI	POČET PROVOZOVEN
05.10.1	Těžba černého uhlí	1
05.20.1	Těžba hnědého uhlí, kromě lignitu	2
05.20.2	Úprava hnědého uhlí, kromě lignitu	1
07.21.1	Těžba uranových a thoriových rud	1
10.11	Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího	1
10.81	Výroba cukru	2
11.05	Výroba piva	1
17.11.1	Výroba chemických buničin	1
17.12	Výroba papíru a lepenky	2
19.20	Výroba rafinovaných ropných produktů	1
20.14.9	Výroba ostatních základních organických chemických látek	4
20.15	Výroba hnojiv a dusíkatých sloučenin	1
20.17	Výroba syntetického kaučuku v primárních formách	1
20.41	Výroba mýdel a detergentů, čisticích a lešticích prostředků	1
20.59.9	Výroba jiných chemických výrobků j. n.	2
22.21	Výroba plastových desek, fólií, hadic, trubek a profilů	1
23.19	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického	1
24.10.1	Výroba surového železa, oceli a feroslitin	2
24.10.3	Tváření výrobků za tepla	1
24.32	Válcování ocelových úzkých pásů za studena	1
25.61	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	1
27.20	Výroba baterií a akumulátorů	1
32.99	Ostatní zpracovatelský průmysl j. n.	1
35.11	Výroba elektřiny	12
35.30.1	Výroba tepla	5
37.00	Činnosti související s odpadními vodami	50
38.22	Odstraňování nebezpečných odpadů	1

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 28. 4. 2011).

Jak již bylo zmíněno, mezi nejčastěji ohlašované látky ve sledovaných kategoriích patří těžké kovy. Co se týče úniků do vody, z těžkých kovů byl nejčastěji ohlašován zinek, který ohlásilo 30 provozoven. Nejvyšší množství zinku ohlásila společnost Lovochemie a.s. (7 913 kg/rok). Kromě této látky byla vyšší četnost ohlašování zaznamenána u celkového dusíku (40 provozoven) a u celkového fosforu (30 provozoven). Nejvyšší množství těchto látek ohlásila společnost Pražské vodovody a kanalizace, a.s. (viz *tabulka 21*). Vysoké celkové množství ohlášené 12 provozovnami bylo zaznamenáno i u látky chloridy, kde oproti roku 2009 došlo ke změnám v první desítku největších znečišťovatelů ohlašujících úniky do vody. Nejvyšší množství chloridu ohlásila rovněž společnost Pražské vodovody a kanalizace, a.s. V následujících *tabulce 21* jsou uvedeny podrobnější údaje o největších znečišťovatelích za vybrané látky ohlášené v únicích do vody.

Tabulka 21: 10 největších znečišťovatelů ohlašujících úniky do vody za rok 2010

NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ LÁTKY kg/rok
Celkový dusík			
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	2 292 000
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	557 000
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	438 233,4
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	360 762
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	277 905
VODÁRNA PLZEŇ a.s.	CZ43893663	ČOV Plzeň	236 929
SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	187 353
Lovochemie, a.s.	CZ15080054	Lovochemie, a.s., Lovosice	169 955
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	165 969,6
Královéhradecká provozní, a.s.	CZ14669197	ČOV Hradec Králové	156 733,8
Celkový fosfor			
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	95 000
Severomoravské vodovody a kanalizace Ostrava a.s.	CZ36128575	ČOV Opava	52 283
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	22 402
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	16 559,7
Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	13 549
Královéhradecká provozní, a.s.	CZ14669197	ČOV Hradec Králové	13 182,9
Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s.	CZ01158531	čistírna odpadních vod Trutnov - Bohuslavice	11 968
Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	9 539
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ26553475	Liberec ČOV	8 192
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ57311986	ČOV Zlín-Malenovice	8 043
Měď a sloučeniny (jako Cu)			
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	2 418
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	752
VODÁRNA PLZEŇ a.s.	CZ43893663	ČOV Plzeň	509
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	413,6
Elektrárna Chvaletice a.s.	CZ90841608	Elektrárna Chvaletice	388,2
TOMA, a.s.	CZ13717009	ČOV Otrokovice	280
Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	279
KOVHUTĚ HOLDING DT, a.s.	CZ16233631	divize Kovohutě Čelákovice	278,4
ENERGOAQUA, a.s.	CZ20879874	Rožnov pod Radhoštěm	218
SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	205
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)			
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	20 075
Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	15 123
Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	9 062
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	3 442,5
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ60724786	Ústí n.L.- Neštětice ČOV	3 243
SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	3 171
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	2 631
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	2 084,4
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	1 580,6
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	1 443

Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)			
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	1 681 250
Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	942 922
Mondi Štětí a.s.	CZ63876696	celulozka	903 884
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	521 867
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ26553475	Liberec ČOV	387 612
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	233 525,6
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	191 976,6
ČEVAK a.s.	CZ98487096	ČOV Hrdějovice	182 803
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ71886585	Bystřany ČOV	174 488
Lovochemie, a.s.	CZ15080054	Lovochemie, a.s., Lovosice	159 193
Chloridy (jako celkov Cl)			
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	17 318 000
OKD, a.s. Ostrava	CZ62774430	OKD,a.s., vnitřní organizační jednotka nezapsaná v obchodním rejstříku, Důl ČSM	9 844 353
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	7 467 370
OKD, a.s. Ostrava	CZ23836375	OKD, a.s. - Důl Karviná, závod ČSA - lokalita Doubrava	4 797 250
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	3 974 287
SPOLANA a.s.	CZ94743330	Spolana Neratovice	3 601 377
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	3 347 074
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	2 314 542
DIAMO, státní podnik	CZ01128237	odštěpný závod Těžba a úprava uranu	2 178 152
ŽDB GROUP a.s.	CZ25055087	ŽDB GROUP a.s.	2 045 946
Fluoridy (jako celkové F)			
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	40 811
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	27 223,9
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	21 935
UNIPETROL RPA, s.r.o.	CZ17751142	CHEMOPETROL	17 944,7
ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	CZ10693120	Provozy Tepláreny a Tepelná energetika	11 860,7
ENERGOAQUA, a.s.	CZ20879874	Rožnov pod Radhoštěm	8 246
VEOLIA VODA ČESKÁ REPUBLIKA, a.s.	CZ30863575	Provozovna BČOV Pardubice	7 542,4
Lovochemie, a.s.	CZ15080054	Lovochemie, a.s., Lovosice	3 958
ČEZ, a. s.	CZ34736841	Elektrárny Prunéřov	3 544,1
Saint-Gobain Vertex, s.r.o.	CZ01132736	MěČOV Litomyšl	3 281,9

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

3.2.3 Rozbor údajů o únicích do vody ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli

Úniky do vody byly novými ohlašovateli v roce 2010 ohlášeny minimálně a to v celkovém počtu 4 údajů (žádný podlimitní) o 3 látkách. Konkrétně se jednalo o nikl a sloučeniny (jako Ni) – 2 hlášení, olovo a sloučeniny (jako Pb) – 1 hlášení a zinek a sloučeniny (jako Zn) – 1 hlášení. Podrobnosti k jednotlivým látkám u nových provozovatelů jsou uvedeny v *tabulce 22*.

Tabulka 22: Přehled ohlášených úniků do vody za nové provozovny v ohlašovacím roce 2010

NOVÉ PROVOZOVNY ZA ROK 2010 – ÚNIKY DO VODY					
LÁTKA	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20	85,15	2	0	0
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20	30,48	1	0	0
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100	222,24	1	0	0
Celkem		337,87	4	0	0

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 28. 4. 2011).

3.3 Úniky do půdy

3.3.1 Úniky do půdy v letech 2004–2010

Úniky do půdy jsou specifickou kategorií v IRZ. V letech 2004 až 2006 spadaly pouze pod národní registr, tj. nebyly sledovány v Evropském registru emisí znečišťujících látek (EPER). Do celoevropského sběru údajů byly začleněny v souvislosti s účinností nařízení o E-PRTR. V únicích do půdy se od roku 2007 sleduje 61 látek (44 látek v letech 2004–2006).

Jak je vidět z tabulky 23, v průběhu let 2004–2010 bylo do IRZ podáno alespoň jedno hlášení pouze za 16 látek. Ohlašování úniků do půdy bylo ve sledovaném období obecně velice řídké. Ohlašovány byly zejména celkový dusík, celkový fosfor a těžké kovy. V roce 2009 byly ohlášeny jednou provozovnou havarijní úniky dichlormethanu (DCM).

Tabulka 23: Celkové množství a četnost látek v únicích do půdy v letech 2004–2010

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ
Arsen a sloučeniny (jako As)	3 (52,5)	-	-	1 (0,00434)	-	1 (14,8)	12 (3,2)
Celkový dusík	3 (763 073)	-	-	-	-	-	11 (35 567,6)
Celkový fosfor	8 (254 360,2)	-	-	-	-	-	11 (16 129,4)
Dichlormethan (DCM)	-	-	-	-	-	1 (14 040)	-
Fluoridy (jako celkové F)	-	-	-	1 (1,5)	-	-	-
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	-	-	-	-	-	-	5 (226,2)
Chloridy (jako celkové Cl)	-	-	-	1 (22,9)	-	-	-
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	2 (118,8)	-	-	1 (0,06)	-	1 (6 223,3)	13 (28,1)
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	3 (12,9)	-	-	1 (0,00107)	-	1 (3,0051)	11 (0,56)
Kyanidy (jako celkové CN)	-	-	-	-	-	1 (0,005)	-

Měď a sloučeniny (jako Cu)	6 (2 553,8)	-	-	1 (0,048)	-	1 (927,7)	13 (100,1)
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	2 (279,6)	-	-	1 (0,31)	-	1 (2873,1)	13 (17,5)
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	4 (444,27)	-	-	1 (0,022)	-	1 (191,7)	13 (20,4)
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	-	-	-	-	-	1 (0,46)	-
Polychlorované bifenyly (PCB)	-	-	-	-	-	1 (0,39)	5 (0,02)
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5 (8,6)	-	-	2 (48,29)	-	1 (0,048)	11 (0,76)
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	8 (16 653,4)	-	-	1 (15,12)	-	-	13 (578,5)

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

3.3.2 Úniky do půdy v roce 2010

Úniky do půdy byly ohlášeny pouze v Pardubickém kraji a to pouze jednou organizací za 13 provozoven. Jednalo se výhradně o provozovny s činností 37.00 (Činnosti související s odpadními vodami) dle kategorizace CZ-NACE. Téměř ve všech případech se jednalo o podlimitní hlášení. Pouze u celkového fosforu (1 hlášení) a zinku (3 hlášení) byla vykázána i nadlimitní množství. Z celkem 131 ohlášení bylo plných 127 podlimitních. Za ohlašovací rok 2010 nebyly ohlášeny ani havarijní úniky do půdy. Úniky do půdy nebyly u nových ohlašovatelů do IRZ za ohlašovací rok 2010 vůbec zaznamenány. Podrobnosti k jednotlivým látkám jsou uvedeny v *tabulce 23*. Ve všech 131 případech byl jako metoda zjišťování uveden výpočet (C).

Nejvyšší celkové množství u úniků do půdy bylo zaznamenáno u látek celkový dusík a celkový fosfor. Jak je vidět z *tabulky 24* u celkového dusíku jednalo se o součet ohlášených podlimitních množství.

Tabulka 24: Přehled ohlášených úniků do půdy za všechny provozovny v ohlašovacím roce 2010

ÚNIKY DO PŮDY					
LÁTKA	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
Arsen a sloučeniny (jako As)	5	3	12	3	12
Celkový dusík	50 000	35 568	11	35 568	11
Celkový fosfor	5 000	16 129	11	8 931	10
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000	226	5	226	5
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	50	28	13	28	13
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	1	11	1	11
Měď a sloučeniny (jako Cu)	50	100	13	100	13
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20	18	13	18	13
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20	20	13	20	13
Polychlorované bifenyly (PCB)	0	0,025	5	0,025	5
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	1	1	11	1	11
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100	579	13	33	10
Celkem		52 673	131	44 929	127

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011).

3.4 Přenosy látek v odpadních vodách

3.4.1 Přenosy látek v odpadních vodách v letech 2004–2010

V přenosech v odpadních vodách se sledovalo v letech 2004–2006 56 látek. Od roku 2007 se sleduje 71 látek. (V letech 2007–2008 pouze pro provozovatele činnosti podle nařízení o E-PRTR, rozsah sledovaných látek a ohlašovací prahy byly stejné jako v případě úniků látek do vody. Oproti letům 2004 až 2006 se navíc řada ohlašovacích prahů snížila). Ve sledovaném období (2004 až 2010) bylo evidováno 42 látek, za které bylo podáno alespoň jedno hlášení. 29 látek nebylo do IRZ ohlášeno (*viz tabulka 25*). Jedná se zejména o pesticidy, které byly na seznam E-PRTR přiřazeny nově, řadu chlorovaných organických látek a některé další organické látky.

Počet látek ohlášených v jednotlivých letech v rámci přenosů v odpadních vodách a počet záznamů je v *tabulce 25*. Počet ohlašovaných látek v přenosech v odpadních vodách byl v prvních třech letech relativně vyrovnaný, ale v posledních dvou letech se zvýšil (přibyly: arsen, celkový organický uhlík, etylbenzen, fluoranthen, tetrachlorethylen, tetrachlormethan, trichlorbenzeny a trichlormethan). Od roku 2004 se počet záznamů o přenosech látek v odpadních vodách do roku 2006 zvyšoval, stejně jako počet ohlašujících provozoven, v letech 2007 a 2008 se obě hodnoty zdvojnásobily.

Rozšíření počtu ohlašujících provozoven souviselo se změnami v ohlašovacích povinnostech daných nařízením o E-PRTR, neboť do ohlašování byly povinně zapojeny také čistírny městských odpadních vod s kapacitou nad 100 000 ekvivalentních obyvatel. Situace byla proto analogická jako u úniků do vody. Roli sehrál současně také pokles ohlašovacích prahů.

Z *tabulky 25* vyplývá, že v letech 2004–2010 bylo pravidelně ohlašováno 19 látek, zejména těžké kovy, dále pak celkový dusík a celkový fosfor. V nižších četnostech (většinou hlášení od dvou až tři provozoven) pak dichlormethan, fluoridy, halogenované organické sloučeniny, chloridy, polycyklické aromatické uhlovodíky a další těžké kovy. Většina ostatních látek ohlášených do IRZ byla velice ohlašována řídce a v některých případech byla daná látka ohlášena pouze v jediném roce a jedinou provozovnou za cele sledované období (sloučeniny organocinu a trichlorbenzeny). Mnohé látky pocházely z hlášení jediné provozovny, ale objevily se ve více letech.

Mezi nejčteněji ohlašované látky v přenosech v odpadních vodách patří celkový dusík a celkový fosfor. U obou látek byl rovněž zaznamenán nárůst počtu ohlašujících provozoven i ohlášeného množství. Významný pokles celkového ohlášeného množství byl zaznamenán ve všech letech u látky 1,2-dichlorethan. Příčinou je hlavně pokles ohlašovaného množství provozovnou NeraPharm, spol. s r. o. Obdobná situace je u zinku, kde i přes navýšení počtu ohlašujících provozoven došlo k poklesu množství, jehož nejvýraznější propad nastal mezi lety 2005 a 2006 a je spojen s provozovnou Glanzstoff – Bohemia, s. r. o. Provozovna ohlásila o více než polovinu nižší hodnotu (z 183 117 kg v roce 2005 na 79 921 kg v roce 2006). Původcem většiny ohlášených chloridů v odpadních vodách byla provozovna společnosti Spolek pro chemickou a hutní výrobu, a. s.. Chloridy v odpadních vodách byly ohlašované také provozovnou Synthesia, a. s., a jednou za sledované období ohlásila chloridy provozovna OKD, a. s. – Důl Darkov.

Tabulka 25: Celkové množství a četnost látek v přenosech v odpadních vodách v letech 2004–2010

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ
1,2,3,4,5,6-hexachlor-cyklohexan (HCH)	1 (0,05)						
1,2-dichlorethan (DCE)	3 (679,8)	1 (631)	1 (122)	2 (61,2)	2 (57,5)	1 (21,3)	1 (0,2)
Aldrin	1 (0,0008)						
Arsen a sloučeniny (jako As)	1 (30)	1 (0,17)	3 (3,1)	5 (54,1)	4 (10,5)	17 (268,6)	11 (178,2)

Benzen	2 (2659)	1 (115,3)	1 (887)	2 (1 933)	2 (2 146)	2 (1 204,3)	2 (576,6)
Bromované difenylethery (PBDE)							1 (58)
Celkový dusík	8 (1 022 234)	8 (881 659)	13 (1 117 804)	17 (1 056 559)	29 (11 251 42)	25 (987 244,8)	21 (1 231 122)
Celkový fosfor	6 (93 535,23)	7 (98 697,4)	14 (156 995,5)	14 (137 079,5)	19 (146 989,8)	26 (127 259,9)	21 (104 620,7)
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)				6 (1 799 134)	9 (2 402 357)	22 (4 955 609)	23 (4 600 022)
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)						2 (6,2)	2 (26,3)
Dieldrin	1 (0,0009)						
Dichloromethan (DCM)	2 (482,1)	2 (729,2)	3 (651)	4 (305,8)	3 (106,5)	1 (16)	2 (103,4)
Endrin	1 (0,001)						
Ethylbenzen	1 (229)		1 (567)	1 (374)	1 (201)	1 (1,85)	1 (2,9)
Fenoly (jako celkové C)	7 (612 996)	7 (588 768)	7 (517 006,7)	9 (460 666,3)	8 (386 675)	11 (278 918,1)	11 (166 216,7)
Fluoranthen					1 (1,274)		1 (1,0031)
Fluoridy (jako celkové F)	2 (50 556,2)	3 (36 510,37)	3 (46 494,4)	4 (53 250,2)	4 (46 856)	10 (57 336,1)	6 (67 551,9)
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	3 (28 487,2)	4 (28 986,8)	5 (33 050,6)	7 (21 041,3)	6 (19 122,2)	9 (128 76,4)	12 (17 679)
Heptachlor	1 (0,8)						
Hexachlorbenzen (HCB)	2 (7,501)	1 (17,7)		1 (1,4)	1 (1,2)		
Hexachlorbutadien (HCBD)	1 (0,01)						
Chloridy (jako celkové Cl)	2 (12 640 500)	2 (19 114 560)	2 (20 016 948)	4 (27 694 496)	4 (31 100 886)	2 (20 588 721)	3 (26 483 679)
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	5 (7 380,3)	5 (4 185,5)	7 (3 774,3)	10 (780,9)	9 (2 931,8)	14 (2 069,8)	8 (1 677,6)
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	4 (5,7)	2 (6,3)	3 (10,5)	4 (10,7)	2 (0,023)	10 (179,5)	3 (0,26)
Kyanidy (jako celkové CN)	4 (16 666,3)	4 (15 054,05)	6 (12 487,3)	6 (12 134,05)	6 (9 980,2)	5 (7 891,8)	6 (6 751,7)
Měď a sloučeniny (jako Cu)	3 (2 469,8)	5 (3 101,6)	5 (3 195,9)	5 (1 362,5)	7 (3 496,8)	12 (7 143,3)	11 (9 842,4)
Naftalen	2 (2 742,7)		1 (1 054)	2 (1 460,7)	2 (1 527,9)	1 (1 590)	1 (2 500)
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	2 (2 862,7)	3 (2 606,48)	3 (2 976,8)	7 (3 285,6)	10 (4 064,7)	20 (4 482,4)	16 (5 233,4)

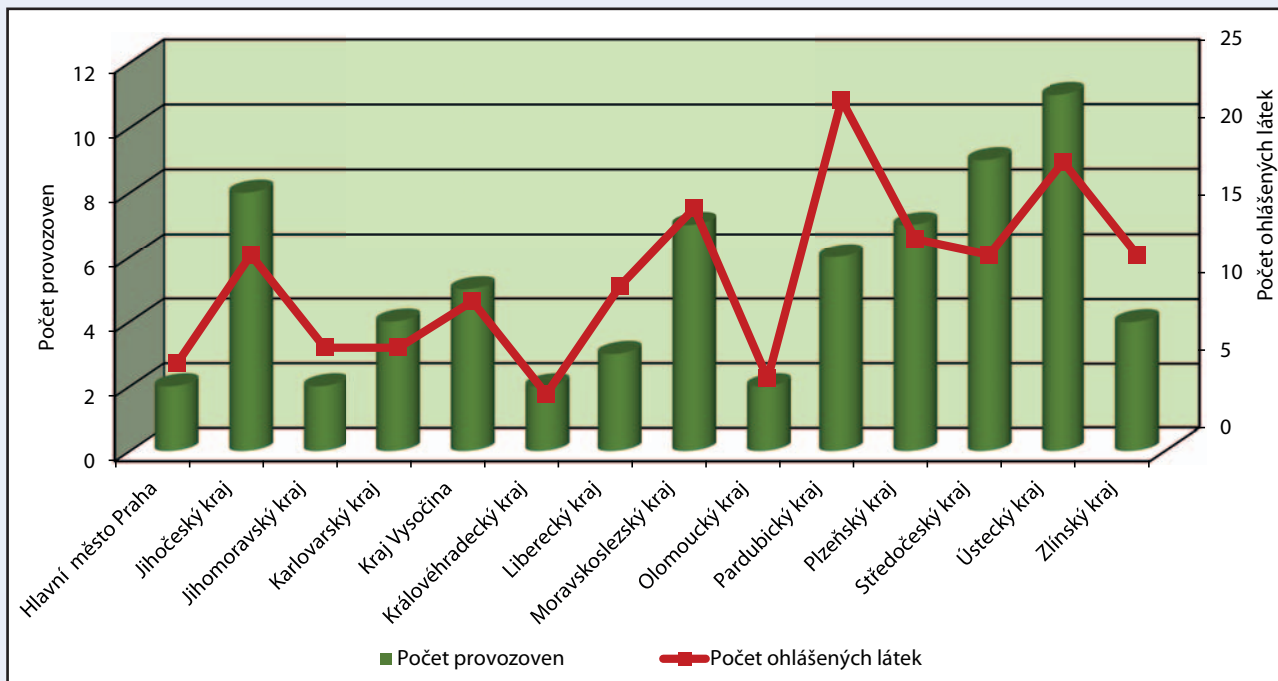
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)							1 (1,6)
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	7 (920,8)	4 (1 135,6)	4 (1 053,7)	6 (329,2)	5 (513,5)	13 (1 406,3)	7 (709,9)
PCDD+PCDF (dioxiny+ furany) (jako Teq)							1 (0,00412)
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	2 (986,8)	1 (116)	2 (205)	3 (140,3)	3 (115,1)	2 (14,2)	2 (61,5)
Polychlorované bifenyly (PCB)	2 (0,0004)					2 (66)	
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	3 (88,2)	4 (67,6)	4 (50,8)	6 (56)	5 (42,6)	12 (56,4)	7 (38,8)
Sloučeniny organocínů (jako celkové Sn)			2 (52,05)				
Tetrachlorethylen (PER)	1 (2)	1 (0,1)	1 (0,1)	2 (85)	1 (26,4)	2 (54,1)	2 (54,3)
Tetrachlormethan (TCM)				1 (22)	1 (19,3)	1 (26)	1 (33)
Toluen	1 (11 941)		1 (12 455)	1 (13 100)	1 (11 300)	3 (13 669,07)	4 (15 239,1)
Trichlorbenzeny (TCB) (všechny izomery)					1 (33)		
Trichlormethan				1 (97)	2 (93,6)	3 (113,4)	4 (96,7)
Xyleny	1 (1 436)	1 (19,6)	2 (3 746,2)	2 (2 214,2)	1 (1 100)	1 (42,5)	2 (2,068)
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	5 (202 700)	5 (191 136,9)	8 (86 634,3)	14 (43 169,5)	14 (45 486,6)	22 (38 675,43)	23 (50 344,8)

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

- ➔ Počet ohlašovaných látek v přenosech v odpadních vodách se v letech 2004–2010 pohyboval v rozmezí 25 až 32 látek.
- ➔ Počet provozoven ohlašujících přenosy látek v odpadních vodách se v porovnání s prvním ohlašovacím rokem 2004 zvýšil o 55 provozoven.

3.4.2 Přenosy látek v odpadních vodách v roce 2010

Obdobně jako u kategorie úniků do půdy nebyla kategorie přenosů znečišťujících látek v odpadních vodách novými ohlašovateli ohlášena. Pokud jde o celkové ohlášení přenosů látek v odpadních vodách za rok 2010, bylo evidováno celkem 217 údajů za 77 provozoven. Relativně velký podíl zaujímají podlimitní hlášení – 79 ohlášení.

Graf 10: Přehled počtu provozoven a počtu ohlášených látek v přenosech v odpadních vodách dle krajů ČR

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Nejvyšší množství bylo ohlášeno za chloridy (jako celkové Cl) – 26 483 679 kg. Vysoká množství jsou uvedena rovněž u celkového dusíku (1 350 614 kg) a celkového organického uhlíku (5 220 976 kg). Naopak zanedbatelné množství bylo ohlášeno za kadmium (0,23 kg), ethylbenzen (3 kg) nebo xylen (2 kg). Nejvyšší počet látek byl ohlášen v Pardubickém kraji a přenosy látek v odpadních vodách nejvíce ohlašovaly provozovny v Ústeckém kraji. Podrobnosti k jednotlivým látkám jsou uvedeny v tabulce 26.

Tabulka 26: Přehled ohlášených přenosů látek v odpadních vodách za všechny provozovny v ohlašovacím roce 2010

ÚNIKY LÁTEK DO OVZDUŠÍ (kg/rok)					
OHLAŠOVANÁ LÁTKA	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	CELKOVÁ ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
1,2-dichlorethan (DCE)	10	0,2	1	0,2	1
Arsen a sloučeniny (jako As)	5	178,2	11	1	2
Benzen	200	576,6	2	24	1
Bromované difenylethery (PBDE)	1	58	1	0	0
Celkový dusík	50 000	12 31 122	21	73 018	8
Celkový fosfor	5 000	104 620,7	21	5 866	11
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	50 000	4 600 022	23	101 697	7
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	1	26,3	2	0	0
Dichloromethan (DCM)	10	103,4	2	0	0
Ethylbenzen	200	2,9	1	3	1
Fenoly (jako celkové C)	20	166 216,7	11	0	1
Fluoranthén	1	1,0031	1	0	0
Fluoridy (jako celkové F)	2 000	67 551,9	6	366	3
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000	17 679	12	256	9

Chloridy (jako celkové Cl)	2 000 000	26 483 679	3	11 679	1
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	50	1 677,6	8	1	5
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	0,26	3	0,23	2
Kyanidy (jako celkové CN)	50	6 751,7	6	0	0
Měď a sloučeniny (jako Cu)	50	9 842,4	11	5	4
Naftalen	10	2 500	1	0	0
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	20	5 233,4	16	5	4
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	1	1,64	1	0	0
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	20	709,9	7	0,03	2
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	0,0001	0,00412	1	0	0
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	5	61,52	2	0	0
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	1	38,8	7	0,21	2
Tetrachlorethylen (PER)	10	54,3	2	0	0
Tetrachlormethan (TCM)	1	33	1	0	0
Toluen	200	15 239,1	4	39	3
Trichlormethan	10	96,7	4	2	1
Xyleny	200	2,068	2	2	2
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	100	50 344,8	23	84	9

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: Všechny údaje podlimitní i nadlimitní.

Doplňujícím údajem pro přenosy látek v odpadních vodách je způsob zjišťování přenosů látek v odpadních vodách. Dominantní zastoupení má nejpresnější metoda, a to měření (M) – bylo využito ve 168 případech. Nad výpočtem (C) – 21 případů v tomto případě převažuje expertní odhad (E), který byl uveden 28krát.

Výrazné zastoupení mezi činnostmi ohlašovaných provozoven má činnost s kódem 37.00 (Činnosti související s odpadními vodami) – 15 provozoven. Další výraznější činností je činnost s kódem 11.05 (Výroba piva) – 6 provozoven. Ostatní činnosti jsou převážně zastoupeny jednou nebo dvěma provozovami. Přehled činností dle kódů CZ-NACE a jejich četnost v tabulce 27.

Tabulka 27: Přehled ohlášených kódů CZ-NACE za všechny provozovny ohlašující přenosy látek v odpadních vodách za ohlašovací rok 2010

CZ-NACE KÓD	POPIS CZ-NACE ČINNOSTI	POČET PROVOZOVEN
01.47	Chov drůbeže	1
10.11	Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežního	1
10.12	Zpracování a konzervování drůbežního masa	1
10.13	Výroba masných výrobků a výrobků z drůbežního masa	2
10.51	Zpracování mléka, výroba mléčných výrobků a sýrů	2
11.05	Výroba piva	6
13.10	Úprava a sprádkání textilních vláken a příze	1
13.20	Tkaní textilií	1
13.30	Konečná úprava textilií	1
13.96	Výroba ostatních technických a průmyslových textilií	1
17.12	Výroba papíru a lepenky	1
19.10	Výroba koksárenských produktů	2
19.20	Výroba rafinovaných ropných produktů	1

20.14.9	Výroba ostatních základních organických chemických látek	2
20.17	Výroba syntetického kaučuku v primárních formách	1
20.59.9	Výroba jiných chemických výrobků j. n.	2
20.60	Výroba chemických vláken	1
21.10	Výroba základních farmaceutických výrobků	4
22.11	Výroba pryžových pláštěů a duší; protektorování pneumatik	1
23.14	Výroba skleněných vláken	1
23.69	Výroba ostatních betonových, cementových a sádrových výrobků	1
24.10.1	Výroba surového železa, oceli a feroslitin	2
24.20	Výroba ocelových trub, trubek, dutých profilů a souvisejících potrubních tvarovek	1
24.42	Výroba a hutní zpracování hliníku	1
25.61	Povrchová úprava a zušlechťování kovů	4
25.71	Výroba nožířských výrobků	1
25.72	Výroba zámků a kování	1
25.94	Výroba spojovacích materiálů a spojovacích výrobků se závity	1
26.11	Výroba elektronických součástek	1
29.10	Výroba motorových vozidel a jejich motorů	2
29.32	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	2
32.99	Ostatní zpracovatelský průmysl j. n.	2
35.30.1	Výroba tepla	3
37.00	Činnosti související s odpadními vodami	15
38.21	Odstraňování odpadů, kromě nebezpečných	1
38.22	Odstraňování nebezpečných odpadů	4
45.20	Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů	1
49.20	Železniční nákladní doprava	1
72.19.9	Výzkum a vývoj v oblasti jiných přírodních věd	2
84.11	Všeobecné činnosti veřejné správy	1

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Jak již bylo zmíněno, mezi nejčastěji ohlašované látky v přenosech v odpadních vodách patří těžké kovy. Například zinek ohlásilo 84 provozoven o celkovém množství 50 344 kg. Jak je vidět z *tabulky 28* nejvyšší množství zinku ohlásila společnost Glanzstoff - Bohemia s.r.o. (39 351 kg), o řád více než druhá společnost ŠKODA AUTO a.s. - závod Mladá Boleslav (6 872,7 kg).

Tabulka 28: 10 největších znečišťovatelů ohlašujících přenosy vybraných látek v odpadních vodách za rok 2010

NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ LÁTKY kg/rok
Celkový dusík			
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	437 000
Plzeňský Prazdroj, a.s.	CZ53318131	Pivovar Plzeň	119 200
Technické služby Strakonice s.r.o.	CZ15440498	ČOV Strakonice	70 610
CHEVAK Cheb, a.s.	CZ95768984	ČOV Mariánské Lázně	69 876,2
VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	CZ63812575	ČOV Třebíč	68 655
CHEVAK Cheb, a.s.	CZ26875008	ČOV Cheb, správa společnosti. laboratoř	66 267,6
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	65 470,1
OKK Koksovny, a.s.	CZ36664530	Koksovna Jan Šverma	64 700
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	55 121
Danone a.s.	CZ45168175	DANONE, a.s., provozovna Benešov	53 110

Celkový fosfor			
Plzeňský Prazdroj, a.s.	CZ53318131	Pivovar Plzeň	30 100
ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	26 232,6
Budějovický Budvar	CZ91474419	Pivovar Budějovický Budvar	8 170
Plzeňský Prazdroj, a.s.	CZ38787396	Pivovar Radegast Nošovice	7 770,1
Pivovary Staropramen a.s.	CZ72517830	Pivovary Staropramen a.s.-Smíchov	6 971
Drůbežářský závod Klatovy a. s.	CZ67845707	Drůbežářský závod Klatovy a. s.	6 693
OLMA, a.s.	CZ12520232	OLMA, a.s.	6 380
ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	CZ94069119	ON SEMICONDUCTOR CZECH REPUBLIC, s.r.o., právní nástupce	5 847
Kostelecké uzeniny a.s.	CZ35831353	Kostelecké uzeniny a.s., provoz Planá nad Lužnicí	2 784
Vodňanská drůbež, a.s.	CZ75208375	Závod Vodňany	1 379
Zinek a sloučeniny (jako Zn)			
Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	CZ56976407	Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	39 351
ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	6 872,7
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	1 671
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	801
VODÁRENSKÁ AKCIOVÁ SPOLEČNOST, a.s.	CZ73822597	ČOV Jihlava	310,1
ŠKO-ENERGO, s.r.o	CZ92220409	Teplárna ŠKO-ENERGO s.r.o.	222,5
Petr Beneš	CZ01152162	Petr Beneš	190,8
MOTORPAL, a.s.	CZ97660341	MOTORPAL, a.s., Jihlava, závod 01 Jihlava	182
Barum Continental, spol. s r.o.	CZ20165054	Barum Continental spol. s r.o.	173
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	170
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)			
JIP - Papírny Větrní, a.s.	CZ12296575	JIP-Papírny Větrní, a.s.	870 340
Synthesia, a. s.	CZ53884341	Synthesia a. s.	826 000
Pivovary Staropramen a.s.	CZ72517830	Pivovary Staropramen a.s.-Smíchov	723 315
ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	395 868,4
Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	CZ47817774	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost	306 660
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	242 804
SYNTHOS Kralupy a.s.	CZ91501864	SYNTHOS Kralupy a.s.	239 387
Heineken Česká republika, a.s.	CZ73523464	Pivovar Velké Březno	143 616
Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	CZ56976407	Glanzstoff - Bohemia s.r.o.	132 686
OLMA, a.s.	CZ12520232	OLMA, a.s.	123 050

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

3.5 Přenosy látek v odpadech

3.5.1 Přenosy látek v odpadech v letech 2004–2010

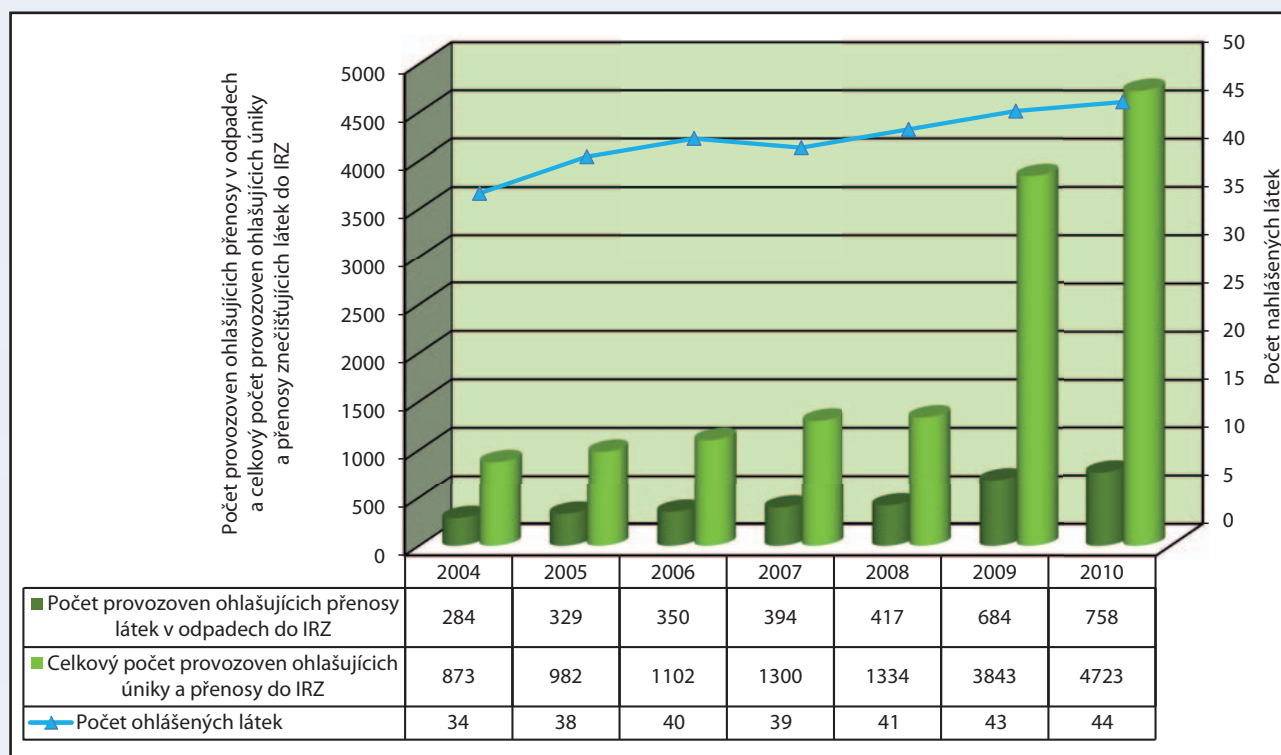
Přenosy látek v odpadech jsou nejčteněji zastoupenou sledovanou kategorií. V letech 2004–2008 kdy se přenosy látek v odpadech ohlašovaly dle přílohy č. 1 nařízení vlády č. 368/2003 Sb. bylo z 56 látek alespoň jednou ohlášeno do IRZ **45 látek** a **11 látek** nebylo ohlášených ani jednou. Za rok 2009, kdy bylo poprvé ohlašováno podle přílohy č. 2 nařízení vlády č. 145/2008 Sb. (72 látek), byla navíc ohlášena 1 látka. **Ve sledovaném období 2004–2010 bylo alespoň jednou ohlášeno do IRZ 46 látek.**

V grafu 11 je znázorněn a uveden přehled o počtu látek ohlášených do IRZ v jednotlivých letech v rámci přenosů látek v odpadech, o počtu provozoven ohlašujících přenosy látek v odpadech a přehled o celkovém počtu provozoven ohlašujících úniky a přenosy látek do IRZ.

Z grafu 11 vyplývá, že u ukazatelů hodnocených ve vztahu k přenosu látek v odpadech (počet provozoven ohlašujících přenosy látek v odpadech, počet ohlašovaných látek v odpadech), docházelo v průběhu sledovaných let k jejich nárůstu. Počet ohlašovaných látek má velice vyrovnaný průběh v jednotlivých letech. Nejnižší počet látek byl ohlášen za rok 2004, což bylo způsobeno tím, že se jednalo o první ohlašovací rok do IRZ. V dalších letech byl počet ohlášených látek téměř stejný s rozdílem dvou až šesti látek (38–44 ohlašovaných látek).

Co se týče počtu provozoven ohlašujících přenosy látek v odpadech, nárůst ohlašujících provozoven se postupně zvyšoval, v roce 2005 o 45 provozoven, v roce 2006 o 21 provozoven, v roce 2007 o 44 provozoven, v roce 2008 o 23 provozoven, v roce 2009 až o 267 provozoven a v roce 2010 o 74 provozoven.

Graf 11: Počet ohlašujících provozoven a počet látek ohlášených do IRZ v letech 2004–2010

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

➔ **V roce 2010 ohlašovalo přenosy látek v odpadech o 474 provozoven víc než v roce 2004.**

V tabulce 29 jsou uvedeny informace o ohlášeném množství jednotlivých látek seřazených dle četnosti jejich ohlašování (odlišeny látky ohlašované od roku 2009).

Tabulka 29: Přehled jednotlivých látek z hlediska četnosti a ohlášeného množství v letech 2004–2010 (odlišeny látky ohlašované poprvé za rok 2009)

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ	ČETNOST/ MNOŽSTVÍ
1,1,1-trichlorethan	-	-	-	-	-	-	-
Alachlor						-	-
Aldrin	-	-	-	-	-	-	-
Atrazin						-	-
DDT	-	-	-	-	-	-	-
Dieldrin	-	-	-	-	-	-	-

Diuron						-	-
Endosíran						-	-
Endrin	-	-	-	-	-	-	-
Halony	-	-	-	-	-	-	-
Heptachlor	-	-	-	-	-	-	-
Chlordecon						-	-
Chlorfenvinfos						-	-
Chlordan						-	-
Pentachlorfenol (PCP)	-	-	-	-	-	-	-
Tetrachlormethan (TCM)	-	-	-	-	-	-	-
Trifenylcín a sloučeniny						-	-
Tributylcín a sloučeniny						-	-
Trifluralin						-	-
Trichlorbenzeny (TCB)	-	-	-	-	-	-	-
Vinylchlorid	-	-	-	-	-	-	-
Chlorpyrifos						-	-
Isoproturon						-	-
Mirex						-	-
Simazin						-	-
Toxafen						-	-
1,1,2,2-tetrachlorethan	-	1 (7 800)	-	-	-	1 (3 675)	1 (5 020)
Bromované difenylethery (PBDE)	-	-	1 (5)	1 (27)	-	-	2 (5 559)
Lindan	-	-	-	-	1 (1)	1 (2)	-
Ethylenoxid	-	-	-	1 (3 588)	1 (3 708)	-	1 (5 500)
Nonylfenol a nonylfenoethoxylátý (NP/NPE)						2 (15)	1 (8,977)
1,2,3,4,5,6-hexachlor-cyklohexan (HCH)	-	-	1 (2)	-	1 (22)	1 (14)	-
Trichlorethylen	-	-	-	-	-	3 (4 798)	3 (3 900)
Anthracen	-	1 (75)	1 (75)	3 (63)	-	-	3 (1 920)
Styren	-	-	1 (2)	1 (3)	-	3 (10 796)	4 (11 699)
Formaldehyd	-	1 (9 640)	1 (28 700)	-	1 (11 026)	3 (46 195)	2 (1,18)
Chloralkany, C ₁₀ -C ₁₃	-	2 (33)	1 (15)	-	2 (54)	1 (36)	3 (54,38)
Pentachlorbenzen	1 (26 882)	1 (19 050)	1 (20 781)	1 (18 737)	1 (14 997)	1 (7 070)	1 (17 342)
Hexachlorbutadien (HCBD)	1 (161 290)	1 (178 078)	1 (194 258)	1 (175 156)	1 (140 195)	2 (66 091)	1 (162 110)
Hexachlorbenzen (HCB)	1 (423 385)	1 (496 962)	1 (542)	1 (488 807)	2 (391 248)	2 (184 466)	1 (452 400)

1,2-dichlorethan (DCE)	1 (3 984)	1 (4 449)	2 (4 562)	1 (5 840)	2 (12 380)	1 (2 586)	2 (6 800)
Ethylbenzen	1 (103)	-	-	3 (3 674)	2 (1 847)	2 (31 225)	5 (3 603)
Sloučeniny organocínů (jako Sn)	-	-	-	-	1 (205)	4 (1320)	6 (1 456)
Hydrochlorofluorouhlo vodíky (HCFC)	-	3 (3 648)	3 (1 539)	1 (784)	1 (230)	1 (190)	2 (2 720)
Chlorofluorovodíky (CFC)	1 (3 124)	1 (40)	1 (1 434)	2 (580)	5 (11 907)	3 (791)	1 (570)
Trichlormethan	3 (9 535)	1 (8 005)	1 (5 627)	1 (6 800)	2 (11 870)	2 (5 275)	3 (10 887)
Di-(2-ethyl hexyl)ftalát (DEHP)	3 (15 110)	3 (35 445)	2 (21 406)	2 (41 400)	3 (66 092)	2 (47 270)	3 (37 791)
Chloridy (jako celkové Cl)	1 (2)	1 (68 623)	2 (49 385)	3 (195)	4 (2 504 483)	4 (1 663)	5 (983 893)
Naftalen	2 (1 790)	3 (1 913)	3 (1 843)	4 (1 110)	1 (347)	2 (1 224)	4 (7 282)
PCDD+PCDF (dopxiny+furany)	3 (0,009)	2 (0,17)	3 (0,013)	3 (0,023)	3 (0,015)	2 (0)	7 (0,31)
Benzen	4 (1 241)	2 (1 462 766)	2 (2 122 578)	3 (2 681)	3 (2 998 297)	3 (943 276)	5 (69 542)
Kyanidy (jako celkové CN)	2 (8)	1 (0)	2 (660)	3 (2 104)	3 (1 977)	7 (1 651)	4 (919,5)
Fenoly (jako celkové C)	3 (770)	3 (2 386)	2 (3 265)	2 (870)	5 (2 216)	6 (2 237)	10 (3 555)
Fluoridy (jako celkové F)	2 (54 678)	7 (127 437)	6 (208 083)	7 (177 428)	12 (391 085)	11 (344 943)	13 (298 586)
Dichlormethan (DCM)	6 (176 402)	8 (139 731)	8 (205 231)	9 (237 059)	8 (160 907)	7 (175 051)	9 (37 791)
Xyleny	8 (355 801)	10 (505 503)	11 (443 700)	12 (419 738)	11 (423 121)	15 (137 215)	13 (89 997)
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	11 (58 261)	8 (108 687)	8 (125 999)	9 (108 252)	12 (113 685)	20 (76 014)	19 (128 203)
Toluen	10 (1 121 232)	11 (1 509 303)	9 (1 271 629)	12 (2 243 156)	12 (2 311 018)	20 (1 247 271)	21 (795 593)
Azbest	6 (6 992)	14 (29 705)	12 (26 328)	12 (11 169)	16 (7 733)	20 (27 974)	28 (803 022)
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	14 (8 549)	23 (7 198)	14 (1 881)	11 (1823)	14 (3 883)	12 (21 841)	18 (29 953)
Tetrachlorethylen (PER)	11 (38 989)	12 (62 113)	14 (70 340)	17 (88 443)	14 (84 393)	21 (54 437)	18 (82 351)
Celkový dusík	31 (4 300 294)	25 (3 189 706)	30 (3829 271)	32 (3 650 397)	30 (3 803 988)	27 (2 482 438)	36 (4 069 901)
Polychlorované bifenyly (PCB)	32 (1 527)	27 (4 094)	18 (12 476)	21 (1 464)	30 (5 895)	48 (23 750)	54 (23 799)
Arsen a sloučeniny (jako As)	49 (97 537)	42 (137 492)	47 (98 521)	46 (63 050)	50 (77 403)	52 (89 216)	64 (115 061)
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	40 (5 322)	44 (2 558)	52 (5 700)	57 (4 329)	55 (5 578)	57 (7 215)	62 (10 335)

Nikl a sloučeniny (jako Ni)	46 (212 791)	54 (453 614)	67 (281 801)	77 (272 333)	85 (549 378)	94 (371 925)	131 (607 437)
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	62 (61 137)	68 (24 460)	71 (16 100)	86 (19 987)	78 (21 649)	80 (17 315)	101 (22 950)
Celkový fosfor	62 (2 970 242)	71 (3 180 107)	77 (3 199 408)	90 (3 142 953)	97 (3 333 783)	95 (2 525 456)	107 (3 248 561)
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	68 (1 256 155)	85 (956 653)	99 (1 278 719)	108 (782 731)	119 (1 270 312)	137 (999 782)	178 (2 355 247)
Měď a sloučeniny (jako Cu)	98 (2047708)	104 (2 334 431)	113 (3 174 165)	141 (3 860 535)	142 (4 523 825)	209 (4 622 175)	282 (9 130 906)
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	92 (4268802)	120 (4 904 716)	135 (5 141 957)	154 (5 563 457)	153 (4 942 829)	171 (4 675 548)	227 (6 256 768)
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	133 (10 664 603)	145 (10 002 438)	149 (11 534 500)	162 (10 434 661)	155 (7 677 738)	239 (948 328)	288 (5 502 638)

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Ve všech letech byly pravidelně a ve vysoké četnosti ohlašovány všechny těžké kovy, celkový dusík a celkový fosfor. Pravidelnými látkami v přenosech v odpadech, které se vyznačovaly vyšší četností, byly také azbest, dichloromethan, halogenované organické sloučeniny, polycyklické aromatické uhlovodíky, polychlorované bifenyly, tetrachlorethylen, toluen a xyleny.

Nejčastěji ohlašovanou látkou bylo ve všech letech olovo (239 hlášení v roce 2009 a 288 v roce 2010), dále zinek (227 hlášení v roce 2010), měď (209 hlášení v roce 2009, 282 v roce 2010) a chrom (178 hlášení v roce 2010). Kovy byly nejběžnějšími látkami přítomnými v odpadech pocházejících z provozoven IRZ s následujícími činnostmi: slévárny, kovohuť, povrchové úpravy kovů a plastů, výroby kovových výrobků, strojů a zařízení, čištění odpadních vod (kaly).

3.5.2 Přenosy látek v odpadech v roce 2010

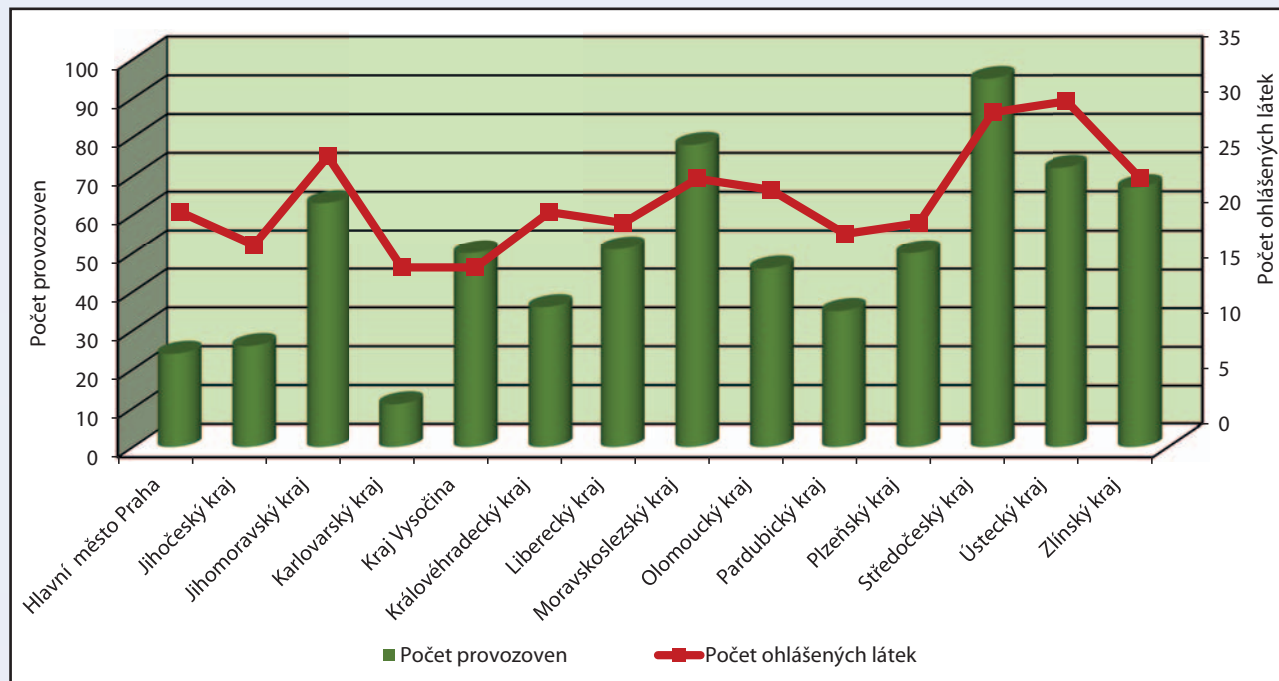
V ohlašovací roce 2010 ohlásilo přenosy látek v odpadech 758 provozoven. Nejvíce látek v přenosech v odpadech bylo ohlášeno v Ústeckém kraji a nejvyšší počet provozoven byl zaznamenán ve Středočeském, Moravskoslezském a Jihomoravském kraji.

Jak již bylo výše zmíněno a obdobně jako u nových provozovatelů (ohlašujících údaje o látkách v odpadech poprvé) dominují ohlášená množství těžkých kovů. Velká množství byla ohlášena rovněž za celkový dusík, celkový fosfor a chloridy. Podrobný přehled ohlášených přenosů látek v odpadech za ohlašovací rok 2010 poskytuje tabulka 30. Za ohlašovací rok 2010 byl zaznamenán celkový počet 1 749 záznamů o přenosech látek v odpadech, z čehož 202 záznamů bylo podlimitních.

Přenosy látek v odpadech se vyznačují nejvyrovnanějším zastoupením jednotlivých způsobů zjišťování. Převažovalo měření (M) - 800 záznamů. Ostatní dva způsoby byly, co se týče zastoupení, na stejné úrovni - výpočet (C) s 482 záznamy a expertní odhad (E) s 467 záznamy²³.

Činnosti provozoven, které ohlásily přenosy látek v odpadech v roce 2010, jsou velmi různorodé. Lze zmínit větší zastoupení provozoven zabývajících se obráběním, povrchovou úpravou, smíšeným hospodářstvím nebo činnostmi spjatými s výrobou automobilů. Avšak největší zastoupení (89 provozoven) mají činnosti související s odpadními vodami (CZ-NACE kód 37.00).

²² Počet záznamů není totožný s počtem ohlašovatelů, protože v rámci jednoho hlášení může být uvedeno více položek lišících se např. způsobem nakládání (R/D), subjektem provádějícím využití či odstranění, atd.

Graf 12: Přehled počtu provozoven a počtu ohlášených látek v přenosech v odpadech dle krajů ČR

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Tabulka 30: Přehled ohlášených přenosů látek v odpadech, jejich množství a četnost za všechny provozovny v ohlašovací době 2010

OHLAŠOVANÁ LÁTKA	PŘENOSY LÁTEK V ODPADECH (kg/rok)				
	OHLAŠOVACÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ OHLÁŠENÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	CELKOVÁ ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
1,1,2,2-tetrachlorethan	1000	5 020	1	0	0
1,2-dichlorethan (DCE)	100	6 800,8	2	0	0
Anthracen	50	1 920,5	3	0	0
Arsen a sloučeniny (jako As)	50	115 061	64	43	12
Azbest	10	803 022,7	28	0	0
Benzen	2 000	69 542,9	5	17	3
Bromované difenyletery (PBDE)	5	5 559,1	2	0	0
Celkový dusík	50 000	4 069 901	36	74 987	5
Celkový fosfor	5 000	3 248 561	107	1 039	2
Di-(2-ethyl hexyl) ftalát (DEHP)	100	37 791,9	3	0	0
Dichloromethan (DCM)	100	154 975,1	9	0	0
Ethylbenzen	2 000	3 603,4	5	1 550	4
Ethylenoxid	100	5 500	1	0	0
Fenoly (jako celkové C)	200	3 555,1	10	4	3
Fluoridy (jako celkové F)	10 000	298 586,1	13	3 308	5
Formaldehyd	10000	1,18	2	1	2
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 000	128 203,5	19	846	7
Hexachlorbenzen (HCB)	1	452 400	1	0	0
Hexachlorbutadien (HCBd)	5	162 110	1	0	0
Hydrochlorofluorouhlovodíky (HCFC)	100	2 720,3	2	2	1

Chloridy (jako celkové Cl)	2 000 000	983 893,4	5	983 893	5
Chloroalkany, C ₁₀ -C ₁₃	10	54,3	3	0	0
Chlorofluorouhlovodíky (CFC)	100	570	1	0	0
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	200	2 355 247	178	786	15
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	22 950,2	101	8	14
Kyanidy (jako celkové CN)	500	919,5629	4	0	2
Měď a sloučeniny (jako Cu)	500	9 130 906	282	1 643	24
Naftalen	100	7 282,5	4	0	0
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	500	607 437	131	664	15
Nonylfenol a nonylfenol ethoxyláty (NP/NPE)	5	8,9	1	0	0
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50	5 502 638	288	119	21
PCDD+PCDF (dioxiny+furany) (jako Teq)	0	0,31037	7	0,0001	1
Pentachlorbenzen	5	17342	1	0	0
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	50	29 953,2	18	20	3
Polychlorované bifenyly (PCB)	1	23 799,6	54	1	4
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5	10 335,1	62	5	15
Sloučeniny organocínu (jako celkové Sn)	50	1 456,3	6	0	0
Styren	10000	11 699,5	4	11 700	4
Tetrachlorethylen (PER)	1000	82 351	18	1 326	5
Toluen	2 000	795 593,4	21	1 374	4
Trichlorethylen	1000	3 900,954	3	868	1
Trichlormethan	1000	10 887,8	3	868	1
Xyleny	2 000	89 997,8	13	1 160	3
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	1 000	62 56768	227	2 942	21

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Tabulka 31: Přehled ohlášených kódů CZ-NACE za všechny provozovny ohlašující přenosy látek v odpadech za ohlašovací rok 2010

CZ - NACE	POPIS CZ-NACE ČINNOSTI	POČET PROVOZOVEN
01.00	Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti	18
05.00	Těžba a úprava černého a hnědého uhlí	7
08.00	Ostatní těžba a dobývání	1
10.00	Výroba potravinářských výrobků	8
11.00	Výroba nápojů	5
13.00	Výroba textilií	5
15.00	Výroba usní a souvisejících výrobků	1
16.00	Zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku	1
17.00	Výroba papíru a výrobků z papíru	5
18.00	Tisk a rozmnožování nahraných nosičů	3
19.00	Výroba koksu a rafinovaných ropných produktů	2
20.00	Výroba chemických látek a chemických přípravků	15
21.00	Výroba základních farmaceutických výrobků a farmaceutických přípravků	5
22.00	Výroba pryžových a plastových výrobků	24
23.00	Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	24
24.00	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	49
25.00	Výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení	91

26.00	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	15
27.00	Výroba elektrických zařízení	46
28.00	Výroba strojů a zařízení j. n.	35
29.00	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	36
30.00	Výroba ostatních dopravních prostředků a zařízení	6
31.00	Výroba nábytku	1
32.00	Ostatní zpracovatelský průmysl	22
33.00	Opravy a instalace strojů a zařízení	9
35.00	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	50
36.00	Shromažďování, úprava a rozvod vody	1
37.00	Činnosti související s odpadními vodami	89
38.00	Shromažďování, sběr a odstraňování odpadů, úprava odpadů k dalšímu využití	58
39.00	Sanace a jiné činnosti související s odpady	5
41.00	Výstavba budov	2
43.00	Specializované stavební činnosti	4
45.00	Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel	12
46.00	Velkoobchod, kromě motorových vozidel	15
49.00	Pozemní a potrubní doprava	6
52.00	Skladování a vedlejší činnosti v dopravě	3
61.00	Telekomunikační činnosti	5
72.00	Výzkum a vývoj	2
74.00	Ostatní profesní, vědecké a technické činnosti	2
84.00	Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	3
94.00	Činnosti organizací sdružujících osoby za účelem prosazování společných zájmů	1
96.00	Poskytování ostatních osobních služeb	10

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

U přenosů látek v odpadech jsou velmi početnou skupinou ohlašovaných látek opět těžké kovy. Například zinek a sloučeniny ohlásilo 227 provozoven, ze kterých nejvyšší množství ohlásila společnost ŠKODA AUTO a.s. - závod Mladá Boleslav (1 266 659 kg); arsen a sloučeniny ohlásilo 64 provozoven (nejvíce DIAMO, státní podnik – 29 569 kg). Hranice sto provozoven byla překročena i u látek chrom a sloučeniny (178 provozoven) a kadmium a sloučeniny (101 provozoven), rovněž tak 107 provozoven ohlásilo celkový fosfor (nejvíce Pražské vodovody a kanalizace, a.s. – Ústřední čistírna odpadních vod – 626 402 kg). Společnost Tyco Electronic Czech s.r.o., která ohlásila vysoké množství odpadů (nebezpečných i ostatních) byla i společností, která ohlásila nejvyšší množství mědi v přenosech v odpadech. Jak je vidět z *tabulky 32* většina odpadu byla předána mimo provozovnu k recyklaci.

Tabulka 32: 10 největších znečišťovatelů ohlašujících přenosy látek v odpadech za rok 2010

NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ LÁTKY kg/rok	POSTUP
Celkový dusík				
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	732 016	R
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	333 856,7	R
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ68109630	ČOV Prostějov	266 626,5	R
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	251 076	R
VODÁRNA PLZEŇ a.s.	CZ43893663	ČOV Plzeň	224 024	R
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpadních vod Brno v Modřicích	202 517	R
ČEVAK a.s.	CZ98487096	ČOV Hrdějovice	167 704	R

MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ57311986	ČOV Zlín-Malenovice	155 995,8	R
Biocel Paskov a.s.	CZ72777707	Biocel Paskov a.s.	124 696	R
Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	105 346	R
Celkový fosfor				
Pražské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ17412742	Ústřední čistírna odpadních vod	626 402	R
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ47002831	ČOV Olomouc	196 787,6	R
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	195 758	R
MORAVSKÁ VODÁRENSKÁ, a.s.	CZ68109630	ČOV Prostějov	193 571,2	R
Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.	CZ28408719	Čistírna odpad. vod Brno v Modřicích	155 783	R
VODÁRNA PLZEŇ a.s.	CZ43893663	ČOV Plzeň	149 167	R
ČEVAK a.s.	CZ98487096	ČOV Hrdějovice	97 478	R
HAMÉ, s.r.o.	CZ51045065	Hamé s.r.o.	82 666,3	D
Severočeské vodovody a kanalizace, a.s.	CZ60724786	Ústí n.L.- Neštětice ČOV	62 670,6	D
Teplárna Otrokovice a.s.	CZ14837619	Teplárna Otrokovice	53 963,76	R
Chrom a sloučeniny (jako Cr)				
Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	CZ01161248	ArcelorMittal - Stainless Automotive Tubes Czech Republic s.r.o.	645 800	R
Westfalia Metal s.r.o.	CZ0024060E	Westfalia Metal s.r.o.	351 265,4	R
Futaba Czech, s.r.o.	CZ52747641	Futaba Czech, s.r.o.	302 464	R
John Crane Sigma a.s.	CZ01149819	John Crane Sigma a.s.	145 422	R
ACO Industries	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	91 074,22	R
Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	58 813	R
ŠKODA JS a.s.	CZ01148521	REAKTOROVÁ HALA	50 081,21	R
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	39 528,53	R
Moravské kovárny, a.s.	CZ95565252	Moravské kovárny, a.s.	38 250	R
PILSEN STEEL s.r.o.	CZ56760397	PILSEN STEEL s.r.o.	37 675,29	D
Měď a sloučeniny (jako Cu)				
Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	1 406 231	R
Sellier & Bellot a.s.	CZ31348564	Sellier & Bellot a.s.	795 865,3	R
Severočeské doly a.s.	CZ16954752	Doly Bílina	649 261,5	R
Draka Kabely, s.r.o.	CZ01162359	Draka Kabely, s. r. o.	416 926	R
KABELOVNA Děčín Podmokly, s.r.o.	CZ01162711	KABELOVNA Děčín Podmokly, s.r.o.	371 722	R
Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	CZ01150875	Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o.	369 281,3	R
TSR Czech Republic s.r.o.	CZ01132934	TSR Czech Republic s.r.o.	359 654	R
KOVHUTĚ HOLDING DT, a.s.	CZ16233631	divize Kovohutě Čelákovice	342 040	R
THERMACUT, s.r.o.	CZ30286564	THERMACUT, s.r.o.	302 750	D
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	253 455	R
Nikl a sloučeniny (jako Ni)				
John Crane Sigma a.s.	CZ01149819	John Crane Sigma a.s.	102 651	R
Aperam Stainless Services & Solutions Tubes CZ s.r.o.	CZ01161248	ArcelorMittal - Stainless Automotive Tubes Czech Republic s.r.o.	65 200	R
ACO Industries	CZ73425930	ACO Industries, k.s.	46 842,02	R
Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	28 526	R
ŠKODA JS a.s.	CZ01148521	REAKTOROVÁ HALA	27 833,5	R
KS Kolbenschmidt Czech Republic, a. s.	CZ01144165	KS Kolbenschmidt Czech Republic, a. s.	17 998	R
Moravské kovárny, a.s.	CZ95565252	Moravské kovárny, a.s.	15 600	R
Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s.	CZ66107919	Galvanoplast Fischer Bohemia	13 994	R

Purum s.r.o.	CZ61642342	Iontoměničová neutralizační stanice v areálu Aircraft Industries	12 943,91	D
European Data Project s.r.o.	CZ01157189	European Data Project s.r.o., Mlékařská 1	12 373	R
Olovo a sloučeniny (jako Pb)				
Johnson Controls Autobaterie spol. s r.o.	CZ19351786	Autobaterie	3793313	R
Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	468884	R
AKUMA, a.s.	CZ36262342	AKUMA, a.s.	266178	R
Semperflex Optimit s.r.o.	CZ80829108	Tavení olova Pb1 a Pb 2	189431	R
LEANDROS s.r.o.	CZ01161072	LEANDROS s.r.o.	45334	R
Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost	CZ86471652	Spalovna směsného komunálního odpadu	43201,08	D
Sellier & Bellot a.s.	CZ31348564	Sellier & Bellot a.s.	43055,1	R
Preciosa, a.s.	CZ54350209	závod 03	38212	D
ecorec Česko s.r.o.	CZ01158553	ecorec Česko s.r.o.	29933,2	R
Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	27921,8	D
Zinek a sloučeniny (Zn)				
ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	1 266 655	R
SIGNUM spol. s r.o.	CZ96907263	SIGNUM spol. s r.o. závod 01	372 847	R
EKOZINK Praha, s.r.o.	CZ01155803	Ekozink Praha, s.r.o. - provozovna Kouřim	318 000	R
Sellier & Bellot a.s.	CZ31348564	Sellier & Bellot a.s.	314 008,5	R
SIGNUM spol. s r.o.	CZ42454675	SIGNUM spol. s r.o. – závod 07 Vráto - Provoz žárového zinkování	190 970	R
PILSEN STEEL s.r.o.	CZ56760397	PILSEN STEEL s.r.o.	189 426,8	D
DIAMO, státní podnik	CZ01156342	DIAMO, s. p., o. z. Správa uranových ložisek Příbram, Čistírna důlních vod Kutná Hora – Kaňk	174 722	D
HYDRA a.s.	CZ01111330	AEG Components a.s. Jičín	165 272	R
Wiegel CZ žárové zinkování s.r.o.	CZ78809496	Wiegel CZ žárové zinkování s.r.o. Závod Velké Meziříčí	148 191	R
Pražské služby, a.s.	CZ26416675	Spalovna Malešice	140 786,6	D
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)				
AWT VADS a.s.	CZ01111033	Vypařovací a dezinfekční stanice Bohumín	20975,7	D
FOUNDEIK, s.r.o.	CZ77649740	FOUNDEIK, s.r.o.	3430	D
Advanced World Transport a.s.	CZ01110989	Vlečka Karviná-Doly	1774,5	R
Advanced World Transport a.s.	CZ01171896	Provoz Štětí	1101,5	D
OKK Koksovny, a.s.	CZ78824241	Koksovna Svoboda	676,1	D
OK PROJEKT s.r.o.	CZ0013624E	OK PROJEKT s.r.o. - dekontaminační a recyklační plocha - Všemyslice	508,04	R
ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	507,46	R
TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s.	CZ29145586	TŘINECKÉ ŽELEZÁRNY, a.s. - provoz Třinec	303	D
SITA CZ a.s.	CZ70998740	provozovna Frýdek Místek	187,72	D
Ostravské vodárny a kanalizace a. s.	CZ37836663	Provoz ČOV	139	R

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 23. 9. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

Poznámka: V případě odpadů je navíc uvedeno určení odpadu (R,D): R - recyklace, D - odstranění.

3.5.3 Rozbor údajů o přenosech látek v odpadech ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli

Látky v přenosech v odpadech byly jednou ze skupin s vyšší mírou ohlašování u nových ohlašovatelů (obdobně tomu bylo i za rok 2009). Celkem bylo ohlášeno 19 látek v rámci 133 ohlášení. Významným rysem je malý počet podlimitních hlášení – z celkem 133 ohlášených údajů bylo podlimitních pouze 17.

Mezi ohlášenými látkami jednoznačně dominují opět zástupci skupiny těžkých kovů – zejména měď a sloučeniny byla ohlášena v množství výrazně překračujícím ostatní ohlášené látky. Celkem bylo ohlášeno 232 072 kg za 24 provozoven. Významné množství bylo ohlášeno za zinek a sloučeniny (52 846 kg – 9 provozoven) a za olovo a sloučeniny (48 067 kg – 30 provozoven). Mimo těžké kovy lze zmínit fluoridy (jako celkové F) (46 290 kg – 2 provozovny). V kontrastu s těmito údaji je 0,004 kg toluenu za jednu provozovnu, přičemž prahová hodnota je stanovena na 2 000 kg/rok. Obdobně je tomu u xylenů nebo ethylbenzenu – v obou případech ohlášeno 0,1 kg (ohlašovací práh 2 000 kg/rok).

Rozsah činností ohlašujících subjektů je různorodý, přičemž největší zastoupení u nových provozovatelů za rok 2010 mají činnosti s kódem 28.12 (výroba hydraulických a pneumatických zařízení) a 35.12 (přenos elektřiny), které jsou shodně zastoupeny 11 provozovnami. Ostatní činnosti se pohybují na úrovni do 10 provozoven za činnost.

Podrobnosti k jednotlivým látkám ohlášeným novými provozovnami jsou uvedeny v *tabulce 33*. Přehled činností dle kódů CZ-NACE a jejich četnost je v *tabulce 34*.

Tabulka 33: Přehled ohlášených přenosů látek v odpadech, jejich množství a četnost za nové provozovny v ohlašovacím roce 2010

LÁTKA	OHLAŠOVA- CÍ PRÁH (kg/rok)	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	ČETNOST	PODLIMITNÍ MNOŽSTVÍ (kg/rok)	PODLIMITNÍ ČETNOST
Arsen a sloučeniny (jako As)	50	65	1	0	0
Azbest	10	13 672	9	0	0
Benzen	2 000	0,003	1	0,003	1
Celkový fosfor	5 000	41 574	5	0	0
Ethylbenzen	2 000	0,1	1	0,1	1
Fluoridy (jako celkové F)	10 000	46 290	2	0	0
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	200	29 704	9	0	0
Kadmium a sloučeniny (jako Cd)	5	8 229	7	0,001	1
Měď a sloučeniny (jako Cu)	500	232 072	24	227	3
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	500	36 931	9	219	1
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	50	48 067	30	1	2
Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAH)	50	508	1	0	0
Polychlorované bifenyly (PCB)	1	7 053	19	0,05	1
Rtuť a sloučeniny (jako Hg)	5	7	2	0,03	1
Styren	10000	900	1	900	1
Tetrachlorethylen (PER)	1000	138	1	138	1
Toluen	2 000	0,004	1	0,004	1
Xyleny	2 000	0,1	1	0,1	1
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	1 000	52 846	9	106	2
Celkem		518 055	133	1 591	17

Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 28. 4. 2011).

Tabulka 34: Přehled ohlášených kódů CZ-NACE za nové provozovny ohlašující přenosy látek v odpadech za ohlašovací rok 2010

CZ-NACE KÓD	POPIS CZ-NACE ČINNOSTI	POČET PROVOZOVEN
01.11	Pěstování obilovin (kromě rýže), luštěnin a olejnatých semen	1
01.50	Smíšené hospodářství	9
05.20.3	Těžba lignitu	1
10.11	Zpracování a konzervování masa, kromě drůbežího	1
11.05	Výroba piva	1
22.23	Výroba plastových výrobků pro stavebnictví	1
23.19	Výroba a zpracování ostatního skla vč. technického	3
24.52.2	Výroba odlitků z legovaných ocelí	1
24.54	Výroba odlitků z ostatních neželezných kovů	3
25.11	Výroba kovových konstrukcí a jejich dílů	1
25.21	Výroba radiátorů a kotlů k ústřednímu topení	1
25.62	Obrábění	4
25.93	Výroba drátěných výrobků, řetězů a pružin	1
27.11	Výroba elektrických motorů, generátorů a transformátorů	2
27.32	Výroba elektrických vodičů a kabelů j. n.	2
27.90	Výroba ostatních elektrických zařízení	6
28.12	Výroba hydraulických a pneumatických zařízení	11
28.92	Výroba strojů pro těžbu, dobývání a stavebnictví	3
29.31	Výroba elektrického a elektronického zařízení pro motorová vozidla	1
29.32	Výroba ostatních dílů a příslušenství pro motorová vozidla	2
30.92	Výroba jízdních kol a vozíků pro invalidy	2
31.09	Výroba ostatního nábytku	1
32.99	Ostatní zpracovatelský průmysl j. n.	8
33.14	Opravy elektrických zařízení	4
35.11	Výroba elektřiny	1
35.12	Přenos elektřiny	11
35.13	Rozvod elektřiny	6
37.00	Činnosti související s odpadními vodami	6
38.11	Shromažďování a sběr odpadů, kromě nebezpečných	6
38.12	Shromažďování a sběr nebezpečných odpadů	1
38.31	Demontáž vraků a vyřazených strojů a zařízení pro účely recyklace	2
38.32	Úprava odpadů k dalšímu využití, kromě demontáže vraků, strojů a zařízení	1
39.00	Sanace a jiné činnosti související s odpady	4
41.20.1	Výstavba bytových budov	1
45.20	Opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů	2
45.31	Velkoobchod s díly a příslušenstvím pro motorová vozidla, kromě motocyklů	1
46.43	Velkoobchod s elektrospotřebiči a elektronikou	5
46.49	Velkoobchod s ostatními výrobky převážně pro domácnost	2
46.77	Velkoobchod s odpadem a šrotem	3
46.90	Nespecializovaný velkoobchod	1
61.10.1	Poskytování hlasových služeb přes pevnou telekomunikační síť	4
94.11	Činnosti podnikatelských a zaměstnavatelských organizací	5
96.01	Praní a chemické čištění textilních a kožšinových výrobků	1
Celkem		133

 Zdroj: Data v IRZ za rok 2010 (platná k 28. 4. 2011); (<http://tomcat.cenia.cz/irz>).

- ➔ *Nejčteněji ohlašovanou kategorií byly v rámci IRZ látky v přenosech v odpadech, které byly rovněž jednou ze skupin s vyšší mírou ohlašování i u nových ohlašovatelů.*
- ➔ *V rámci přenosů v odpadech byly, obdobně jako minulé roky, nejčteněji ohlašované těžké kovy.*
- ➔ *Celkem bylo novými ohlašovатели ohlášeno 19 látek v rámci 133 ohlášení, z čehož 17 bylo podlimitních.*

4 PŘENOSY ODPADŮ MIMO PROVOZOVNU

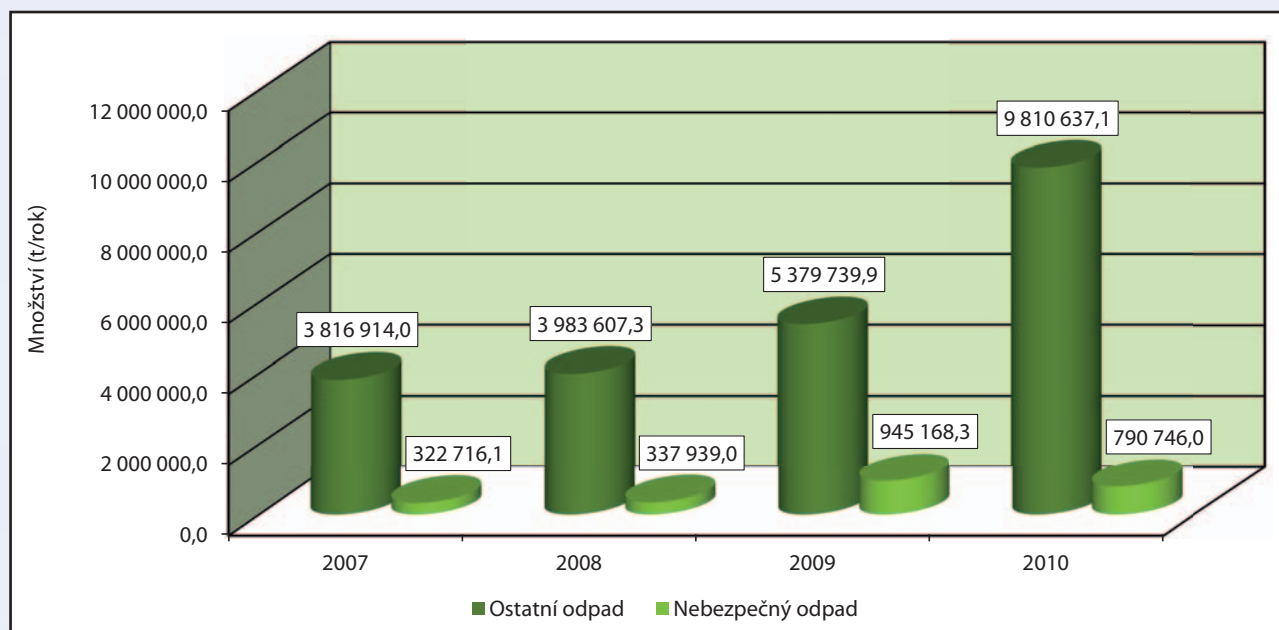
4.1 Souhrnné údaje o přenosech odpadů ohlášených do IRZ

Údaje o množství odpadů, které jsou předávány mimo hranice provozovny k dalšímu využití nebo odstranění, jsou pro potřeby IRZ rozděleny na dvě kategorie – ostatní odpad a nebezpečný odpad. Množství odpadů je hlášeno jako celkový součet ostatního odpadu a celkový součet nebezpečného odpadu. Každá kategorie má stanoven vlastní ohlašovací práh, jehož překročení vede ke vzniku ohlašovací povinnosti, podobně jako u znečišťujících látek v únicích nebo přenosech. Pro ostatní odpad byl stanoven ohlašovací práh na 2 000 t/rok, pro nebezpečný 2 t/rok. V rámci kategorie (ostatní/nebezpečný) se ještě rozlišuje způsob naložení s odpadem (R – využití, D – odstranění).

V následujícím *grafu 13* jsou znázorněny informace o celkovém ohlášeném množství nebezpečného a ostatního odpadu v letech 2007–2010. Jak je z grafu vidět, u ostatního odpadu byl v jednotlivých letech zaznamenán výrazný nárůst ohlašovaného množství a kategorie ostatního odpadu rovněž výrazně převažovala i ohlášené množství nebezpečného odpadu. U ostatního odpadu byl v porovnání s prvním ohlašovacím rokem zaznamenán nárůst ohlašovaného množství o 5 993 723 t. U nebezpečného odpadu byl v průběhu let 2007–2009 zaznamenán nárůst ohlášeného množství o 622 452 t a za ohlašovací rok 2010 došlo k poklesu ohlášeného množství o 154 422 t.

U přenosů odpadů mimo provozovnu byl v rámci IRZ zaznamenán nejvýznamnější nárůst za rok 2009 a 2010. U nebezpečných odpadů – v roce 2008 ohlásilo údaj o nebezpečných odpadech 458 provozoven, zatímco v roce 2009 již 3 016 a v roce 2010 3 818 provozoven. U ostatního odpadu byl v porovnání s prvním ohlašovacím rokem zaznamenán nárůst o 1 165 provozoven.

Graf 13: Celkové ohlášené množství nebezpečného a ostatního odpadu v letech 2007–2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za roky 2007–2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Jak je vidět z předchozího *grafu 13* a z následující *tabulky 35* v ohlašovacím roce 2010 stejně jako v předchozích letech převažovala v ohlášeném množství kategorie ostatní odpad (9,8 mil. tun za rok), zatímco množství nebezpečného odpadu bylo výrazně menší (0,79 mil. tun za rok). Významný rozdíl byl zaznamenán i u počtu ohlašujících provozoven, kde byly nepoměrně častěji ohlašovány přenosy nebezpečného odpadu. Ohlašovací povinnost splnilo za rok 2010 celkem 3 818 ohlašovatelů což je o 802 ohlašovatelů víc než v předchozím ohlašovacím roce 2009. Co se týče ostatního odpadu počet ohlašovatelů byl 1 473 což je o 471 provozoven víc než v roce 2009.

V případě ohlášeného množství OO za rok 2010 (viz graf č. 13) se evidentně jedná o chybně ohlášený údaj, který je mnohonásobně vyšší než stejný údaj za roky předchozí. Bylo identifikováno několik ohlašovatelů, v jejichž případě došlo k ohlášení nadstandardně vysokého množství přenosů ostatního odpadu (v řádech mil. tun). Patrně se bude jednat o omyl způsobený chybným použitím jednotek (na rozdíl od úniků či přenosů látek jsou přenosy množství odpadů ohlašovány v tunách a nikoliv v kilogramech). Obdobná chyba se v ohlášených údajích v minulosti již vyskytla, a proto ji lze předpokládat i zde.

Z celkového počtu podaných hlášení o přenosech nebezpečného odpadu tvořila nadlimitní hlášení 96%. Opačná situace nastala u vyhodnocení podlimitních hlášení u přenosů ostatního odpadu, kdy bylo zjištěno značné množství podlimitních hlášení (1 031), která z celkového množství tvořila 70%. Počet podlimitních hlášení (142) podaných v kategorii přenosů nebezpečného odpadu byl v porovnání s počtem nadlimitních hlášení této kategorie zanedbatelný, stejně jako v předchozím ohlašovací roce (viz. graf 14).

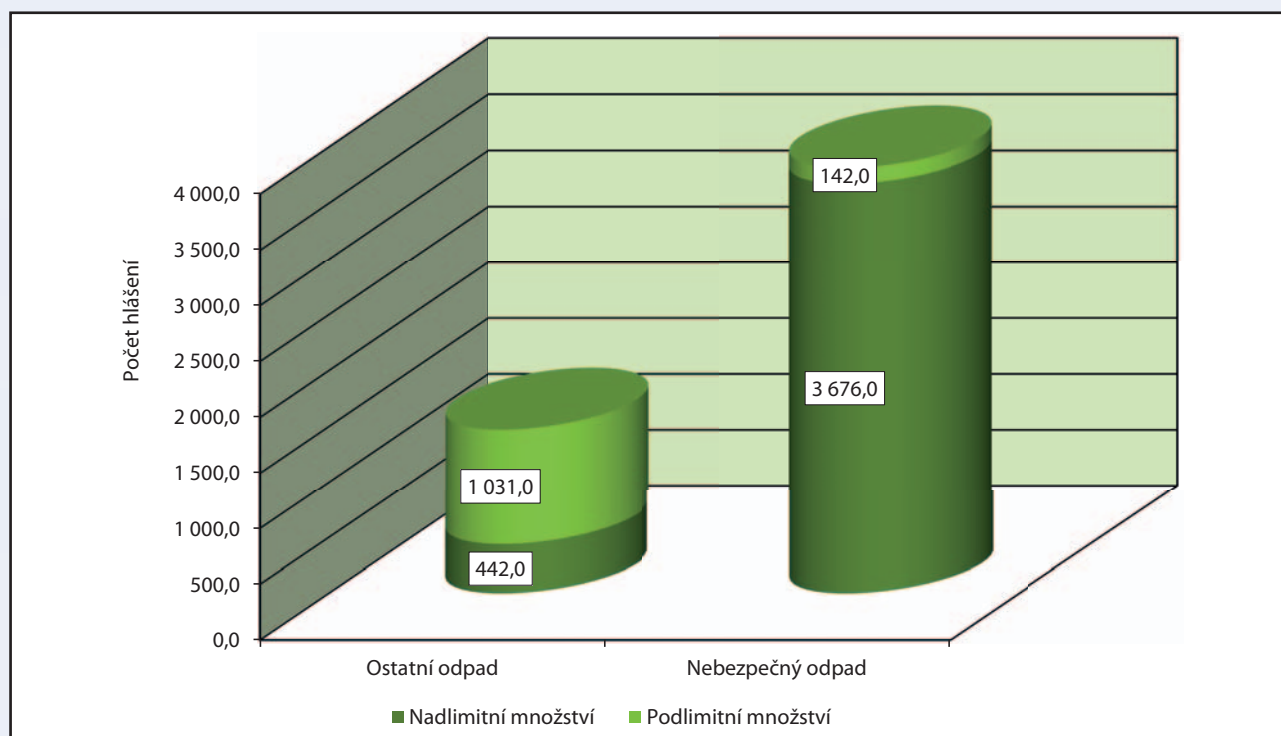
Tabulka 35: Údaje o množství odpadů ohlášené do IRZ za rok 2010

Typ odpadu	Nadlimitní hlášení				Podlimitní hlášení				Celkem	
	Množství (t/rok)	%	Počet provozoven	%	Množství (t/rok)	%	Počet provozoven	%	Množství (t/rok)	Počet provozoven
Ostatní	9 535 134,1	97,2	442	30,0	275 503,0	2,8	1 031	70,0	9 810 637,1	1 473
Nebezpečný	790 623,0	99,98	3 676	96,3	123,0	0,02	142	3,7	790 746,0	3 818

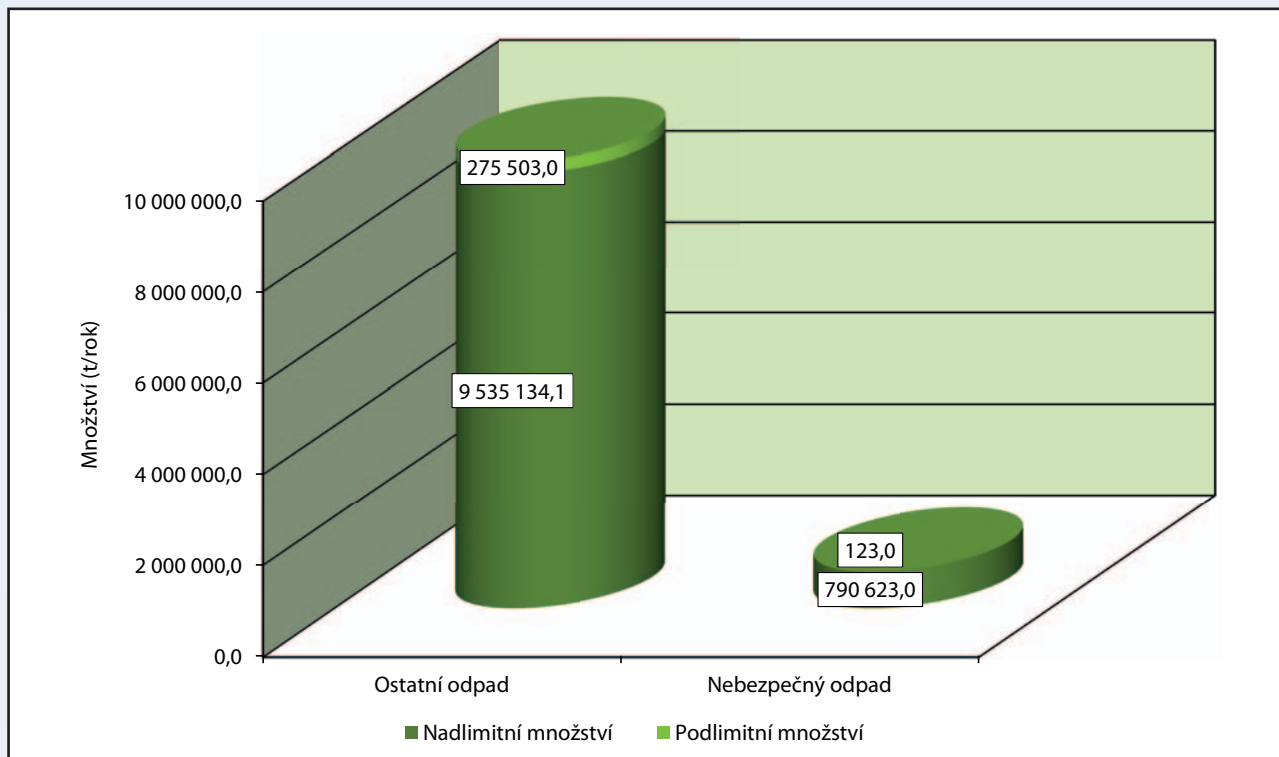
Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

V roce 2010 bylo v rámci IRZ evidováno celkem 4 322 záznamů o přenosech ostatního odpadu mimo provozovnu a 2 155 záznamů o přenosech nebezpečného odpadu mimo provozovnu. Rozdíl mezi oběma kategoriemi byl také ve způsobu nakládání s odpadem. Ostatní odpad byl většinou předáván k využití (přes 60 % celkového ohlášeného množství ostatního odpadu), zatímco u nebezpečného odpadu výrazně převládalo jejich odstranění (téměř 76 %). Odpovídají tomu také četnosti záznamů o využití/odstranění odpadu (více provozoven předávalo ostatní odpad jak k využití, tak k odstranění, ale nebezpečný odpad u většiny provozoven byl určen pouze k odstranění).

Graf 14: Počet hlášení o množství odpadu podle kategorie odpadu a dosažení ohlašovacího prahu

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Graf 15: Ohlášené množství odpadu podle kategorie odpadu a dosažení ohlašovacího prahu

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Tabulka 36: Způsob nakládání s odpadem podle hlášení do IRZ za rok 2010

Typ odpadu	Způsob nakládání s odpadem	Množství (t/rok)			Podíl na celkovém ohlášeném množství (%)	
		Nadlimitní hlášení	Podlimitní hlášení	Celkem	Nadlimitní hlášení	Podlimitní hlášení
Ostatní odpad	Předán k využití (R)	6 725 283,7	150 558,4	6 875 842,1	68,55	1,53
	Předán k odstranění (D)	2 809 850,4	124 944,6	2 934 795,0	28,64	1,27
Nebezpečný odpad	Předán k využití (R)	192 238,8	34,0	192 272,8	24,31	0,0043
	Předán k odstranění (D)	598 384,2	89,0	598 473,2	75,67	0,0113

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

V případě metod zjišťování (měření, výpočet, odhad) u ostatního odpadu byly uvedeny ohlašovatelé za ohlašovací rok 2010 všechny tři způsoby, avšak jednoznačně převažovalo měření (M) s celkem 4 021 záznamy (93 % všech záznamů). Je nutné uvést, že počet záznamů není totožný s počtem ohlašovatelů, protože v rámci jednoho hlášení může být uvedeno více položek lišících se např. způsobem naložení (R/D), subjektem provádějícím využití či odstranění, atd. Ostatní dva způsoby byly s ohledem na celkový počet záznamů zastoupeny v minimálním počtu – výpočet (C) s pouhými 28 záznamy a expertní odhad (E) s 273 záznamy. Rovněž u nebezpečného odpadu převažovala metoda měření (M) s celkem 2 073 záznamy a ostatní dva způsoby byly s ohledem na celkový počet záznamů o nebezpečném odpadu zastoupeny v minimálním počtu – expertní odhad (E) se 70 záznamy a výpočet (C) s pouhými 12 záznamy.

4.1.1 Rozbor údajů o přenosech odpadů ohlášených do IRZ za rok 2010 novými provozovateli

Povinnost ohlašovat do IRZ přenosy množství odpadů (jak OO, tak zejména NO) se podle nové legislativy dotkla nejvíce nových ohlašovatelů. Za ohlašovací rok 2010 dosáhl počet nových ohlašovatelů přenosů ostatního odpadu hodnoty 290 provozovatelů což je téměř 20% z celkového počtu provozoven, které ohlásily přenosy ostatního odpadu do IRZ. Počet ohlašovatelů nebezpečných odpadů se dokonce přehoupl přes 800 provozovatelů (888) a z celkového počtu ohlašujících provozoven tvořil 23%. Naopak větší množství bylo ohlášeno za ostatní odpady, což je pochopitelné mimo jiné z důvodu vyšší prahové hodnoty (2 000 t/rok za OO oproti 2 t/rok za NO). Jak je vidět z *tabulky 37* z celkového počtu nově ohlašujících provozoven tvořily provozovny s E-PRTR činností u ostatního odpadu 8% a u nebezpečného odpadu pouze 5%.

Tabulka 37: Údaje o přenosech ostatního a nebezpečného odpadu ohlášené novými provozovateli za rok 2010

KATEGORIE	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	CELKOVÝ POČET PROVOZOVEN	PROVOZOVATELÉ S E-PRTR ČINNOSTI		PROVOZOVATELÉ BEZ E-PRTR ČINNOSTÍ	
			MNOŽSTVÍ (t/tok)	POČET PROVOZOVEN	MNOŽSTVÍ (t/rok)	POČET PROVOZOVEN
Ostatní odpad	363 120	290	69 568	22	293 552	268
Nebezpečný odpad	79 262	888	9 636	42	69 626	846

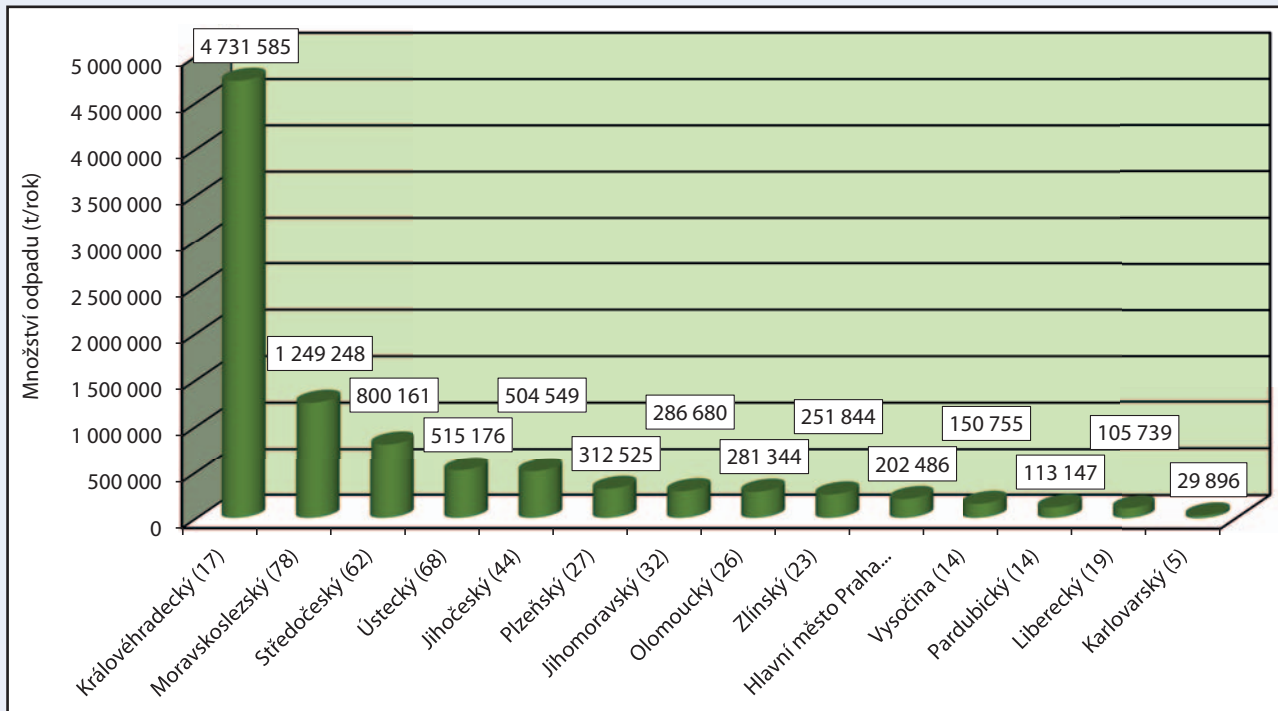
Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 28. 4. 2011).

U nových ohlašovatelů (290 provozoven) ostatních odpadů bylo evidováno celkem 110 ekonomických činností, z nichž jen několik výrazně převyšuje ostatní. 24 provozoven je zařazeno pod činnost 84.25 (činnosti v oblasti protipožární ochrany), 22 provozoven pod činnost 45.20 (opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů), 10 provozoven pod kategorii 42.11 (výstavba silnic a dálnic) nebo 11 provozoven pod kategorií 37.00 (činnosti související s odpadními vodami). Za ostatní činnosti nebylo evidováno více než 10 provozoven. U nových provozovatelů ohlašujících nebezpečné odpady bylo evidováno celkem 186 různých kategorií činností, pod které je zařazeno 888 nově ohlašujících provozoven. Rozsah ohlášených činností byl velmi široký. Mezi nejčteněji ohlašované činnosti patří smíšené hospodářství (01.50) za 27 provozoven, 22.29 (výroba ostatních plastových výrobků) – 15 provozoven, 40 provozoven je zastoupeno činnostmi přenos a rozvod elektřiny. Nejvíce je zastoupena činnost 45.20 (opravy a údržba motorových vozidel, kromě motocyklů) – 70 provozoven a 47.30 (maloobchod s pohonnými hmotami ve specializovaných prodejnách) – 71 provozoven. Poměrně vysokým podílem disponují i činnosti z oblasti dopravy (např. 49.10 nebo 49.41). Rovněž skladování zastoupené 18 provozovny lze zařadit mezi více zastoupený druh činnosti.

4.2 Provozovny ohlašující přenosy odpadů v jednotlivých krajích ČR

Ohlášené množství odpadů vztahované ke krajům, ve kterých se provozovny IRZ nachází, znázorňuje *graf 16* a *graf 17* (zohledněna pouze nadlimitní hlášení). Výrazně nejvyšší zastoupení těchto provozoven u kategorie ostatní odpad měl Moravskoslezský kraj (78) stejně jako v předešlých letech. Nicméně nejvyšší množství ostatního odpadu (4,7 mil. tun) bylo ohlášeno v Královéhradeckém kraji 17 provozovny. Druhou a třetí pozici zaujaly z hlediska počtu provozoven Ústecký kraj (68) a Středočeský (60). V případě přenosů nebezpečného odpadu dominoval co do počtu provozoven (449) Středočeský kraj, ale nejvyšší množství přenosů nebezpečného odpadu bylo ohlášené v Moravskoslezském kraji (152 817 t/rok). V ohlašovací roce 2009 toto prvenství patřilo kraji Vysočina (177 693 t/rok), kde došlo ke snížení ohlášeného množství o 146 114 tun. U nebezpečného odpadu dominovaly z hlediska četnosti ještě kraje Jihomoravský (354), Moravskoslezský (374) a Zlínský (316). Z hlediska ohlášeného množství zaujaly druhou a třetí pozici kraje Královéhradecký a Jihomoravský. U nebezpečného odpadu byl, v porovnání s ostatním odpadem, u všech krajů vyšší počet provozoven ohlašujících tento typ přenosu odpadu. V některých případech byl rozdíl velký – například v Středočeském kraji činil až 387 provozoven.

Graf 16: Množství ostatního odpadu ohlášené do IRZ za rok 2010 podle krajů ČR

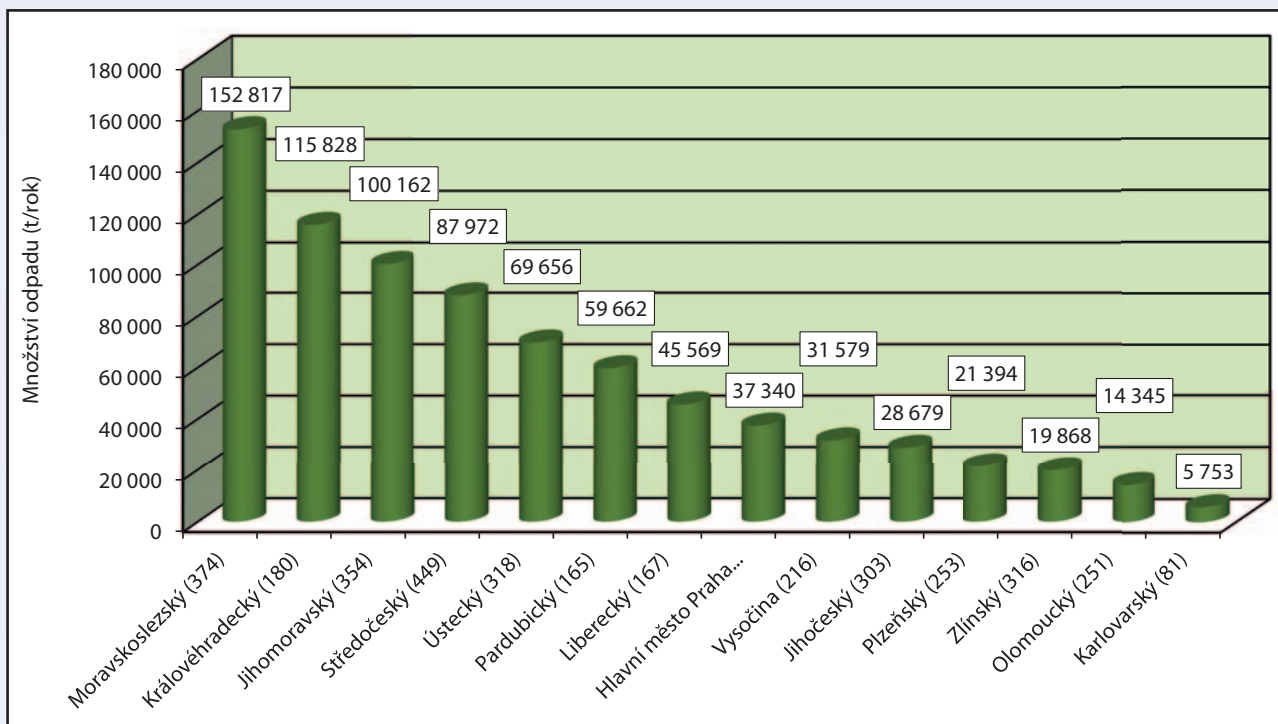

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: V závorce u názvu kraje uveden počet provozoven, které údaj ohlásily; pouze nadlimitní údaje.

Z grafu 16 je patrná chyba v ohlášení údaje o produkci ostatních odpadů, neboť ohlášení 4,7 mil. tun ostatního odpadu 17 provozovny je nepravděpodobné. Z uvedeného vyplývá, že celkové ohlášené množství ostatních odpadů do IRZ je nerelevantní.

Graf 17: Množství nebezpečného odpadu ohlášené do IRZ za rok 2010 podle krajů ČR

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: V závorce u názvu kraje uveden počet provozoven, které údaj ohlásily; pouze nadlimitní údaje.

V následující tabulce 38 jsou uvedeni nejvýznamnější původci odpadu v jednotlivých krajích České republiky podle hlášení do IRZ za rok 2010.

Tabulka 38: Nejvýznamnější původci odpadu v jednotlivých krajích ČR

KRAJ	OSTATNÍ ODPAD		NEBEZPEČNÝ ODPAD	
	SUBJEKT	MNOŽSTVÍ (t/rok)	SUBJEKT	MNOŽSTVÍ (t/rok)
Hlavní město Praha	Pražské vodovody a kanalizace, a.s. - Ústřední čistírna odpadních vod	72 573,7	Linde Gas a.s.	13 592,4
Jihočeský	LUMOS s.r.o. - LUMOS s. r. o. - Recyklační dvůr Jivno	91 624,2	AMTEK PRECISION ENGINEERING CZECH REPUBLIC s.r.o.	4 978,9
Jihomoravský	Spalovna a komunální odpady Brno, akciová společnost - Spalovna směsného komunálního odpadu	38 974,5	GUMOTEX, akciová společnost	30 045,0
Karlovarský	Momentive Specialty Chemicals, a.s.	12 197,0	O-I Manufacturing Czech Republic, a.s., závod Nové Sedlo	1 719,6
Vysočina	SAPELI, a.s.	40 562,3	MOTORPAL, a.s., Jihlava, závod 01 Jihlava	11 274,0
Královéhradecký	Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s. - čistírna odpadních vod Trutnov - Bohuslavice	2 806 780,0	Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	83 384,7
Liberecký	PRAKTIK system s.r.o. - PRAKTIK system s.r.o., provozovna Stráž pod Ralskem	14 585,8	Marius Pedersen a.s. - Závod na zpracování odpadů Lomnice n. P. - Bryndov	6 734,3
Moravskoslezský	ArcelorMittal Ostrava a.s.	147 461,6	ArcelorMittal Ostrava a.s.	35 293,1
Olomoucký	Dalkia Česká republika, a.s. - Teplárna Přerov	83 166,4	PRAKTIK system s.r.o. - PRAKTIK system s.r.o., provozovna Zábřeh	1 168,2
Pardubický	ecorec Česko s.r.o.	48 280,6	České dráhy, a.s. - PJ Pardubice	37 775,0
Plzeňský	Plzeňská teplárenská, a.s. - Centrální zdroj tepla	128241,3	STÖLZLE - UNION s.r.o.	4 608,4
Středočeský	Energotrans, a.s. - Elektrárna Mělník I - EMĚ I	193 610,2	ŠKODA AUTO a. s. - závod Mladá Boleslav	11 969,9
Ústecký	ČEZ, a. s. - Elektrárna Ledvice	102 336,5	ČEZ, a. s. - Elektrárna Počeradý	10 893,3
Zlínský	Teplárna Otrokovice a.s. - Teplárna Otrokovice	48069,2	SAKER spol. s r.o. - SAKER spol. s r.o., odštěpný závod ALUSAK	1864,1

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

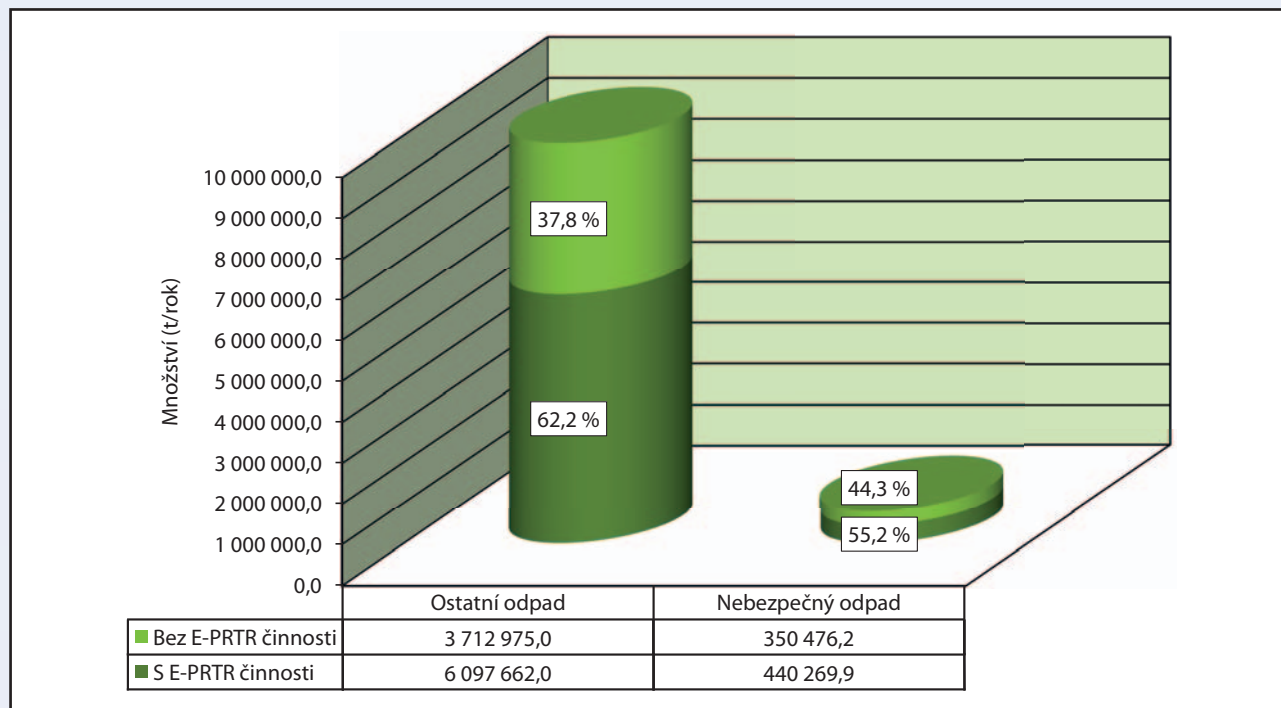
Poznámka: Pokud je název organizace naprosto totožný s názvem provozovny (který je uveden v hlášení), tak je uváděn (v poli subjekt) název pouze jeden.

4.3 Provozovny ohlašující přenosy odpadů dle ekonomické činnosti

V grafu 18 je uveden podíl ohlášeného množství nebezpečných a ostatních odpadů E-PRTR provozovnami na celkovém ohlášeném množství. Jak již bylo zmíněno v předchozích kapitolách, v ohlašovací roce bylo v přenosech odpadů mimo provozovnu do IRZ ohlášeno 9 810 635 tun ostatního odpadu. Z uvedeného celkového množství ohlásily provozovny s E-PRTR činností téměř 63% (6,09 mil. tun/rok). Z celkového ohlášeného množství 790 745 tun nebezpečného odpadu ohlásily provozovny s E-PRTR

činností, téměř 56%. Z celkového počtu 1 473 provozoven, které ohlásily přenosy množství ostatního odpadu tvořily provozovny s E-PRTR činností 27% (399). U nebezpečného odpadu tvořily provozovny s E-PRTR činností pouze 16% (611) z celkového počtu provozoven (3 818).

Graf 18: Podíl ohlášeného množství nebezpečných a ostatních odpadů E-PRTR provozovnami na celkovém ohlášeném množství

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Tabulka 39: Přehled činností provozoven ohlašujících množství ostatních odpadů podle přílohy I nařízení o E-PRTR

Odvětví činnosti E-PRTR	Množství (t/rok)	Počet provozoven
1. Odvětví energetiky	1 292 511,5	47
2. Výroba a zpracování kovů	770 299,0	111
3. Zpracování nerostů	128 295,3	28
4. Chemický průmysl	123 726,7	42
5. Nakládání s odpady a odpadními vodami	3 435 096,7	76
6. Výroba a zpracování papíru a dřeva	69 734,3	14
7. Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	16 309,8	21
8. Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	82 382,3	31
9. Ostatní činnosti	179 306,4	29
Celkem	6 097 662,0	399

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Tabulka 40: Přehled činností provozoven ohlašujících množství nebezpečných odpadů podle přílohy I nařízení o E-PRTR

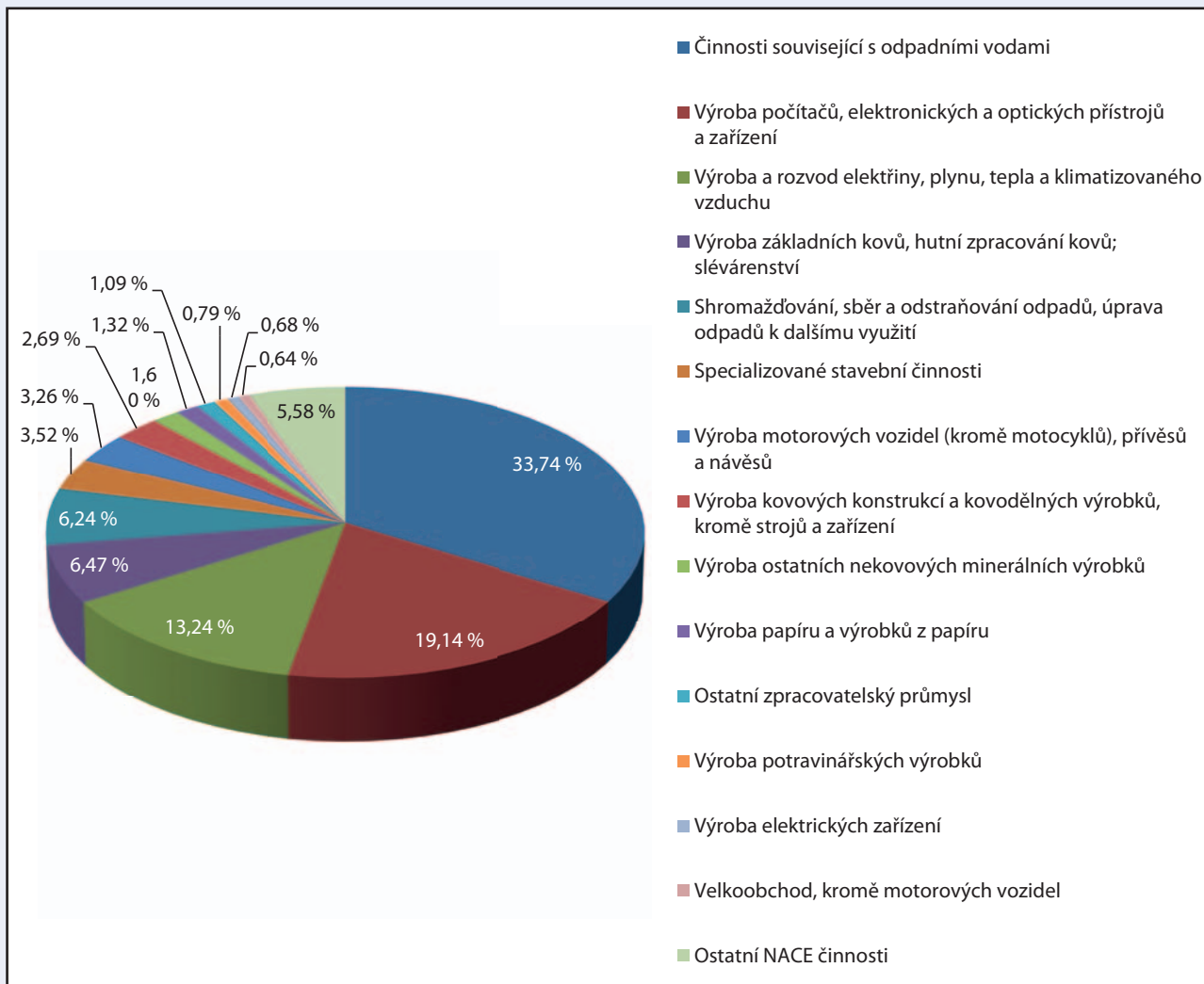
Odvětví činnosti E-PRTR	Množství (t/rok)	Počet provozoven
1. Odvětví energetiky	36 077,3	67
2. Výroba a zpracování kovů	171 213,6	174
3. Zpracování nerostů	14 507,6	64
4. Chemický průmysl	91 447,3	92
5. Nakládání s odpady a odpadními vodami	70 348,3	90
6. Výroba a zpracování papíru a dřeva	638,4	18
7. Intenzivní živočišná výroba a akvakultura	46,2	13
8. Živočišné a rostlinné produkty z odvětví potravin a nápojů	2 027,7	42
9. Ostatní činnosti	53 963,3	51
Celkový součet	440 269,9	611

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Jak je vidět z *tabulky 39* nejvíc provozoven ohlašujících přenosy ostatního odpadu se zabývá výrobou a zpracováním kovů (111), nicméně nejvyšší množství ohlásily provozovny nakládající s odpady a odpadními vodami, dále pak provozovny spadající pod odvětví energetiky. U nebezpečného odpadu je obdobná situace co se týče nejvyššího počtu provozoven i ohlášeného množství (*viz tab. 40*). Nejnižší množství ostatního a nebezpečného odpadu ohlásily provozovny zabývající se intenzivní živočišnou výrobou a akvakulturou.

Přehled činností dle CZ-NACE a odpovídajících četností jsou uvedeny v *grafu 19 a 20*. Největší podíl na celkovém ohlášeném množství ostatního odpadu měly provozovny provádějící činnosti související s odpadními vodami (téměř 44%) a výrobu počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení (19%). U nebezpečného odpadu tvořily na celkovém ohlášeném množství největší podíl (17%) provozovny zabývající se problematikou slévárenství.

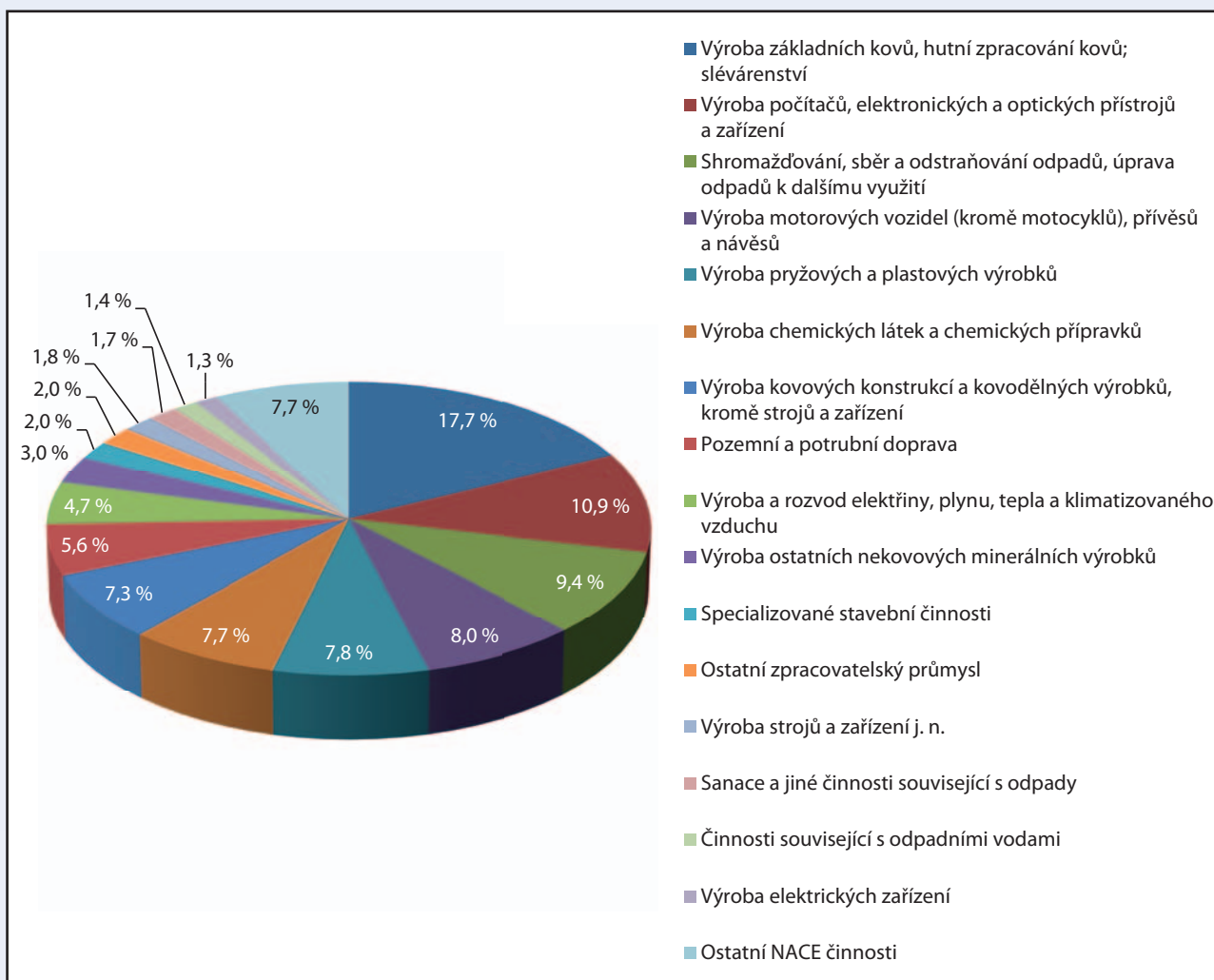
Graf 19: Podíly činností provozoven na ohlášeném množství ostatního odpadu ohlášeného do IRZ za rok 2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: Mezi „Ostatní NACE činnosti“ byly sloučeny činnosti, které nedosáhly ohlášeného množství 60 000 tun/rok.

Graf 20: Podíly činností ohlašujících provozoven na množství nebezpečného odpadu ohlášeného do IRZ za rok 2010

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

Poznámka: Mezi „Ostatní NACE činnosti“ byly sloučeny činnosti, které nedosáhly ohlášeného množství 10 000 tun/rok.

4.4 Provozovatelé podle množství přenosů odpadů

Přehled provozovatelů, kteří ohlásili do IRZ největší množství odpadu, je v tabulce 41 (ostatní odpad) a tabulce 42 (nebezpečný odpad). Mezi nejvýznamnější původce bylo vybráno 10 provozoven, které vyprodukovaly největší množství odpadu v roce 2010. V porovnání s předchozími ohlašovacími roky, kdy u obou kategorií odpadů v letech 2007 i 2008 dominovala provozovna ArcelorMittal Ostrava a.s. došlo v roce 2009 ke změně. Uvedená společnost se mezi deseti největšími producenty odpadu neobjevila ani u ostatního ani nebezpečného odpadu. Za ohlašovací rok 2010 je uvedená společnost pátým největším producentem ostatního odpadu (147 461,60 t/rok) a třetím největším producentem nebezpečného odpadu (35 293,10 t/rok) v rámci IRZ. Mezi deseti největšími producenty v obou kategoriích se objevila ještě společnost Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o. zabývající se výrobou počítačů elektronických a optických přístrojů a zařízení. U největšího producenta ostatních odpadů, společnosti Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s. lze předpokládat, že došlo ke špatnému ohlášení údaje, vzhledem na již zmiňovanou chybu v záměně jednotek. Nejvýznamnější původci ostatního odpadu byly provozovny s výrobou a rozvodem elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (5 provozoven). Dále se ve skupině nejvýznamnějších producentů objevily provozovny, které se zabývají výrobou motorových vozidel, stavební výrobou a největším producentem ostatního odpadu je organizace zabývající se činnostmi souvisejícími s odpadními vodami. Množství ostatního odpadu největších původců se pohybovalo nad hranicí 80 tis. tun za rok, s maximem přes 2,8 mil. tun.

Tabulka 41: Největší producenti ostatního odpadu podle hlášení do IRZ za rok 2010

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST	MNOŽSTVÍ (t/rok)
60108711	Vodovody a kanalizace Trutnov, a.s.	CZ01158531	čistírna odpadních vod Trutnov - Bohuslavice	Činnosti související s odpadními vodami	2 806 780,00
47455403	Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	CZ01150875	Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	1 810 116,60
47115726	Energotrans, a.s.	CZ33698019	Elektrárna Mělník I - EMĚ I	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	193 610,20
26735865	Alpiq Generation (CZ) s.r.o.	CZ84874607	ELEKTRÁRNA KLADNO	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	190 890,10
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárnství	147 461,60
49790480	Plzeňská teplárenská, a.s.	CZ56736663	Centrální zdroj tepla	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	128 241,30
00177041	ŠKODA AUTO a. s.	CZ86757407	závod Mladá Boleslav	Výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů	121 509,70
45274649	ČEZ, a. s.	CZ95978240	Elektrárna Ledvice	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	102 336,50
62526511	LUMOS s.r.o.	CZ01141382	LUMOS s. r. o. - Recyklační dvůr Jívno	Specializované stavební činnosti	91 624,20
45193410	Dalkia Česká republika, a.s.	CZ24145642	Teplárna Přerov	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	83 166,40

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).
 Poznámka: Číselné údaje jsou zaokrouhleny na jedno desetinné místo.

Mezi deset nejvýznamnějších producentů nebezpečného odpadu patřily provozovny různého zaměření. Největší množství nebezpečného odpadu (83 384 t/rok) ohlásila provozovna Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o. Mezi deseti nejvýznamnějšími se ještě objevily činnosti jako výroba pryžových a plastových výrobků, výroba kovových konstrukcí a specializované stavební činnosti. Množství nebezpečného odpadu největších původců se pohybovalo nad hranicí 13 tis. tun za rok, s maximem přes 80 tis. tun.

Tabulka 42: Největší původci nebezpečného odpadu podle hlášení do IRZ za rok 2010

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	ČINNOST	MNOŽSTVÍ (t/rok)
47455403	Tyco Electronics EC Trutnov s. r. o.	CZ01150875	Tyco Electronics EC Trutnov s.r.o.	Výroba počítačů, elektronických a optických přístrojů a zařízení	83 384,70
70994226	České dráhy, a.s.	CZ0016382E	PJ Pardubice	Pozemní a potrubní doprava	37 775,00
45193258	ArcelorMittal Ostrava a.s.	CZ95150686	ArcelorMittal Ostrava a.s.	Výroba základních kovů, hutní zpracování kovů; slévárenství	35 293,10
16355407	GUMOTEX, akciová společnost	CZ45780519	GUMOTEX, akciová společnost	Výroba pryžových a plastových výrobků	30 045,00
16355407	GUMOTEX, akciová společnost	CZ30098686	GUMOTEX, akciová společnost - odštěpný závod TANEX, PLASTY	Výroba pryžových a plastových výrobků	22 450,00
27703185	NOVASERVIS a.s.	CZ99486096	NOVASERVIS a.s., provoz Znojmo	Výroba kovových konstrukcí a kovárenských výrobků, kromě strojů a zařízení	16 790,00
47675896	ENERGETIKA TŘINEC, a.s.	CZ10693120	Provozy Teplárny a Tepelná energetika	Výroba a rozvod elektřiny, plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu	16 111,50
47676175	AWT Rekultivace a.s.	CZ0025148E	Skládky COZ	Specializované stavební činnosti	14 675,40
46577220	MG Odra Gas, spol. s r.o.	CZ01148279	Acetylenka	Výroba chemických látek a chemických přípravků	13 689,50
00011754	Linde Gas a.s.	CZ01143472	Linde Gas a. s.	Výroba chemických látek a chemických přípravků	13 592,40

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

4.5 Přenos odpadů do zahraničí

U nebezpečného odpadu se ohlašuje také informace, zda byl odpad předán do zahraničí. Do IRZ v roce 2010 bylo ohlášeno celkové množství nebezpečného odpadu předaného do zahraničí ve výši 11 499,7 t. Toto množství bylo ohlášeno 32 provozovny (tabulka 43). V porovnání s předchozími roky došlo v roce 2010 k zvýšení počtu ohlašovatelů, kteří předávali odpad do zahraničí a došlo k nárůstu množství předaného odpadu. Množství nebezpečného odpadu, které bylo provozovny registrovanými v IRZ předáno do zahraničí v roce 2007 dosáhlo 243,6 tun a ohlásilo jej pět provozoven. V roce 2008 předané množství dosáhlo již 1 157,8 tun a ohlásilo jej 11 provozoven a v roce 2009 ohlášené množství bylo 10 641 t a ohlásilo jej dvacet provozoven.

Jako země určení bylo ve většině případů uváděno Německo, ve třech případech Belgie a v jednom případě Rakousko, Polsko a Švédsko. Odpady byly ve většině případů předány k využití (R), pouze ve třech případech byly předány k odstranění (D).

Tabulka 43: Množství nebezpečného odpadu předaného provozovateli do zahraničí podle hlášení do IRZ za rok 2010

IČO	NÁZEV ORGANIZACE	IČP	NÁZEV PROVOZOVNY	MNOŽSTVÍ (t/rok)	STÁT, KAM BYL ODPAD PŘEDÁN
00009539	TONA, a.s.	CZ01148180	TONA, a.s.	5,7	Německo
00207675	REMET, spol. s r.o.	CZ34218886	REMET, spol. s r.o.	2 188,10	Německo
00480835	SOLITER, a.s.	CZ0004925E	Soliter a.s.	2,4	Německo
18248586	AMATI - Denak, s.r.o.	CZ84234253	AMATI - Denak s.r.o., závod 1 Kraslice	4,5	Německo
18380654	Alcan Děčín Extrusions s.r.o.	CZ29824308	Alcan Děčín	222	Německo
25400231	Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s.	CZ01157860	Galvanoplast Fischer Bohemia	172,4	Německo
25400231	Galvanoplast Fischer Bohemia, k.s.	CZ66107919	Galvanoplast Fischer Bohemia	166,5	Německo
25569341	EPCOS s.r.o.	CZ92451031	Feritová 1, Šumperk - základní závod	1,8	Německo
25608738	TK GALVANOSERVIS s.r.o.	CZ67511575	TK GALVANOSERVIS s.r.o.	1,5	Německo
25782983	Pramet Tools, s.r.o.	CZ01146585	Pramet Tools	26,3	Německo
25783947	ALUHUT a.s.	CZ54166486	ALUHUT a.s.	4 052,30	Německo
26785323	Teva Czech Industries s.r.o.	CZ15242054	Teva Czech Industries s.r.o.	1,7	Německo
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	CZ17537275	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.	292,4	Belgie
27118100	Kovohutě Příbram nástupnická, a.s.			673,1	Belgie
27268519	PRAKTIK system s.r.o.	CZ18844419	PRAKTIK system s.r.o., provozovna Stráž pod Ralskem	29,2	Německo
27465454	ASSA ABLOY Rychnov, s.r.o.	CZ27066586	FAB, s.r.o.	43,3	Německo
27480143	27480143	CZ01142141	IBS Scherer CZ s.r.o.	146,1	Německo
27646891	Stena Technoworld a.s.	CZ01132747	Recyklace elektroniky - zařízení na úpravu odpadů - STENA SAFINA, a.s., závod Vestec	15,9	Polsko
27646891	Stena Technoworld a.s.	CZ01132747	Recyklace elektroniky - zařízení na úpravu odpadů - STENA SAFINA, a.s., závod Vestec	1 739,90	Německo
28361806	Oleochem, a.s.	CZ37458330	Oleochem, a.s.	9,7	Německo
44564716	INTERKOV spol. s r.o.	CZ01135805	INTERKOV spol. s r.o. Benešov nad Ploučnicí	23,2	Německo
45147698	PCB Benešov, a.s.	CZ01146552	PCB Benešov, a.s. - provozovna Benešov	14,5	Německo
45147868	SAFINA, a.s.	CZ18381586	SAFINA, a.s.	9,4	Německo
45793450	PRYM CONSUMER CZ s.r.o.	CZ0006902E	Prym Consumer CZ s.r.o.	12	Německo
47676621	Zinkovna Ostrava, a.s.	CZ84357330	ZinkPower Ostrava	58,4	Rakousko
48910791	Tyco Electronics Czech s.r.o.	CZ0000629E	Tyco Electronics Czech s.r.o.	1,9	Německo
49287052	Safety Kleen CZ, s.r.o.	CZ01142999	Safety Kleen CZ, s.r.o.	68,6	Německo
49613693	NIMETAL, spol. s r.o.	CZ01163096	NIMETAL, spol. s r.o.	20,5	Švédsko

49810146	OEZ s.r.o.	CZ19468341	OEZ s.r.o.	27,5	Německo
62065751	ENRETA s.r.o.	CZ0010472E	ENRETA s.r.o. -Síla č. 4, 5, 6 NPK	56	Německo
62242032	62242032	CZ93707652	MINOREC k. s.	1 259,90	Německo
64613828	Bekaert Bohumín s.r.o.	CZ0020318E	Bkeart Bohumín s.r.o.	153	Belgie

Zdroj: Data ohlášená do IRZ za rok 2010 (data platná k 23. 9. 2011).

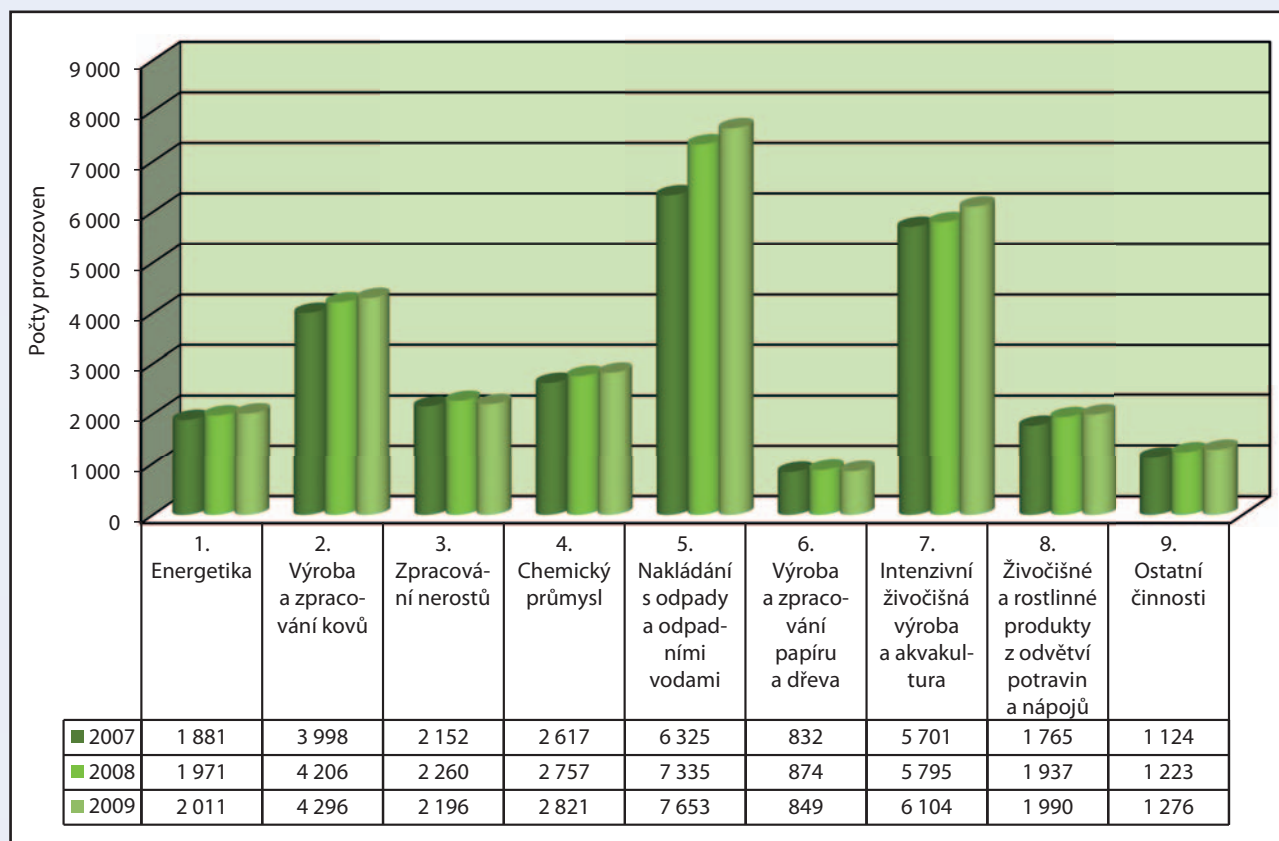
5 OHLAŠOVÁNÍ DO EVROPSKÉHO REGISTRU ÚNIKŮ A PŘENOSŮ ZNEČIŠŤUJÍCÍCH LÁTEK V LETECH 2007–2009

Dne 18. ledna 2006 bylo vydáno nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES. Nařízení začlenilo ustanovení Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek do právních předpisů Společenství. Nařízení je závazné v celém rozsahu a je přímo aplikovatelné ve všech členských státech. Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek (*European Pollutant Release and Transfer Register – „E-PRTR“* nebo „Evropský PRTR“) nahradil do té doby existující Evropský registr emisí znečišťujících látek (EPER). V E-PRTR je sledováno 65 činností (příloha I), celkem 91 látek (příloha II) v únicích a přenosech v odpadních vodách a přenosy množství odpadů (čl. 5). Prvním ohlašovacím rokem do E-PRTR byl rok 2007. Evropský PRTR je bezplatně přístupný veřejnosti prostřednictvím internetu od listopadu 2009 (<http://www.prtr.ec.europa.eu>).

Na webových stránkách Evropského registru úniků a přenosů znečišťujících látek (E-PRTR) jsou zveřejněny údaje ohlášené za ohlašovací roky 2007–2009. Zveřejněné údaje představují informace o únicích a přenosech znečišťujících látek a přenosech množství odpadů ohlášených provozovny ze všech členských zemí Evropské unie, Norska, Islandu, Lichtenštejnska, Švýcarska a Srbska²³.

Jelikož byl rok 2009 již třetím ohlašovacím rokem do Evropského PRTR, je možné sledovat a porovnávat změny ohlášených údajů i počty provozoven, za které byly údaje ohlášeny v jednotlivých letech 2007–2009 (rozdělení podle odvětví – viz graf 22). **Za ohlašovací rok 2007 byly do Evropského PRTR ohlášené údaje za 26 395 provozoven, v roce 2008 za 28 358 provozoven a za rok 2009 to již bylo za 29 196 provozoven.** Počet provozoven se oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2007 zvýšil o 10% (o 2 801 provozoven) a v porovnání s druhým ohlašovacím rokem 2008 byl zaznamenán nárůst o 838 provozoven (téměř 3%). Podobná situace může být zaznamenána i v příštích letech, jelikož Srbsko, které se dobrovolně rozhodlo předávat ohlášené údaje do E-PRTR bude postupně sběr údajů zlepšovat, tak aby zahrnoval všechny úniky a přenosy všech látek zahrnutých v nařízení o E-PRTR.

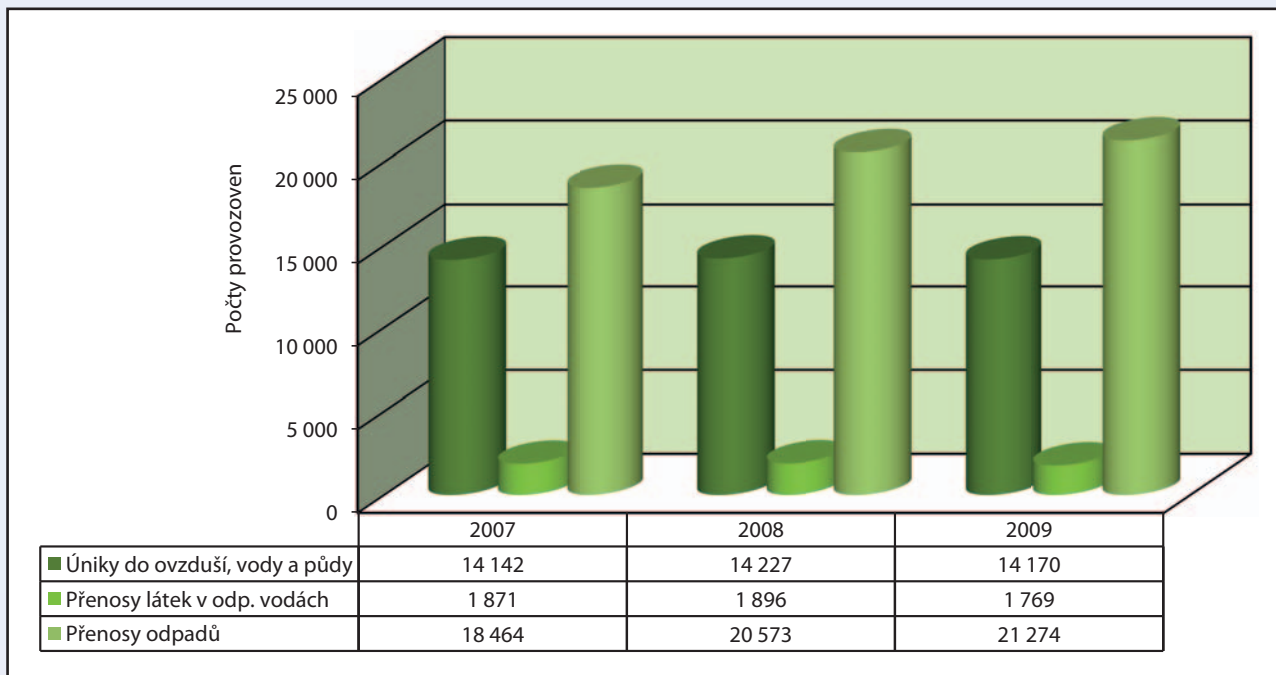
²³ Hlášení se týkalo pouze úniků oxidu síry (SO₂), oxidu dusíku (NO_x) a prachových částic (PM₁₀) do ovzduší.

Graf 22: Rozdělení provozoven s činností E-PRTR podle devíti definovaných odvětví v letech 2007–2009

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

Z celkového počtu provozoven, za které byly ohlášeny úniky a přenosy do evropského E-PRTR v průběhu tří ohlašovacích let se nejvíce provozoven zabývá nakládáním s odpady a odpadními vodami (v průměru přes 7 000 provozoven), intenzivní živočišnou výrobou a akvakulturou (v průměru téměř 6 000 provozoven). Nejnižší zastoupením odvětvím jsou ostatní činnosti.

Jak je vidět z následujícího *grafu 23* nejvíce byly ohlašované úniky znečišťujících látek a přenosy odpadů. Rovněž byl u těchto kategorií zaznamenán nárůst počtu ohlašujících subjektů. U přenosů odpadů se počet provozoven oproti prvnímu ohlašovacímu roku 2007 zvýšil téměř o tři tisíce provozoven. Obdobná situace, co se týče nárůstu počtu subjektů ohlašujících přenosy odpadů, mimo provozovnu byla zaznamenána i na úrovni České republiky. Rozdílná situace byla zaznamenána jenom u přenosů znečišťujících látek v odpadních vodách, kde byl v rámci ČR zaznamenán nárůst počtu ohlašujících provozoven.

Graf 23: Přehled počtu provozoven, za které byly do E-PRTR ohlášeny úniky a přenosy

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

V porovnání s předchozím ohlašovacím rokem nastaly také změny týkající se počtu ohlášených provozoven v rámci jednotlivých států (viz tabulka 44).

Tabulka 44: Počty provozoven v rámci jednotlivých států v letech 2007–2009

STÁT	2007	2008	2009	STÁT	2007	2008	2009
Rakousko	260	272	240	Lichtenštejsko	1	1	1
Belgie	793	785	921	Litva	97	118	99
Bulharsko	153	169	188	Lucembursko	26	28	30
Kypr	74	65	66	Malta	11	13	15
Česká republika	683	715	801	Nizozemsko	578	731	797
Dánsko	501	448	429	Norsko	723	792	835
Estonsko	86	105	101	Polsko	1 237	1 307	1 237
Finsko	500	494	481	Portugalsko	350	568	581
Francie	3 238	3 578	3 583	Rumunsko	464	491	486
Německo	4 368	4 661	4 700	Srbsko	0	0	39
Řecko	144	150	125	Slovenská republika	207	245	259
Maďarsko	662	510	733	Slovinsko	153	188	199
Island	8	26	22	Španělsko	3 391	3 510	3 660
Irsko	345	351	339	Švédsko	456	518	552
Itálie	2 315	2 491	2 598	Švýcarsko	194	219	230
Lotyšsko	36	36	34	Spojené království	4 132	4 773	4 755

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

Pozn.: Norsko, Švýcarsko, Lichtenštejsko, Island a Srbsko nejsou členy EU.

Téměř u všech států počet provozoven, za které byly do E-PRTR ohlášeny údaje o únicích a přenosech narůstal. Nejvyšší počet provozoven v průběhu tří ohlašovacích let ohlásily: Spojené království, Německo, Francie, Španělsko a Itálie. Za rok 2008 ohlásilo Spojené království 4 773 provozoven. Hranici 4 000 provozoven překročilo i Německo (4 661 provozoven). Vysoký počet provozoven ohlásila i Francie a Španělsko, počet provozoven ohlašujících za tyto státy však nepřekročil hranici 4 000. Více jak 1000

provozoven ohlásily také Itálie a Polsko. Česká republika je počtem provozoven ohlášených do E-PRTR na devátém místě. Nejméně provozoven ohlásilo Lichtenštejnsko, do E-PRTR zaslalo údaje za jedinou provozovnu (ve všech sledovaných letech).

Česká republika za ohlašovací rok 2009 ohlásila do E-PRTR údaje za 801 provozoven, což je o 86 provozoven více než v předchozím ohlašovacím roce. Z uvedeného počtu provozoven tvořily největší skupinu provozovny zabývající se intenzivní živočišnou výrobou a akvakulturou (189 provozoven), výrobou a zpracováním plastů (166 provozoven) a nakládáním s odpady a odpadními vodami (107 provozoven). Nejmenší podíl na celkovém počtu ohlášených provozoven tvořily provozovny zabývající se výrobou a zpracováním papíru a dřeva (22 provozoven).

Nejčastěji ohlašovanou skupinou látek u úniků a přenosů v rámci E-PRTR byly v letech 2007–2009 těžké kovy. Co se týče úniků do ovzduší, prvenství však patří, podobně jako v České republice amoniaku. Jak je však vidět z *tabulky 45*, nejvyšší ohlášená množství byla však v únicích do ovzduší zaznamenána u oxidu uhličitého, oxidu síry a oxidu dusíku. U uvedených látek byl v průběhu tří let zaznamenán nárůst emisí těchto látek do ovzduší. U ostatních látek v tabulce byl v průběhu tří let zaznamenán mírný pokles ohlášeného množství. Z deseti látek, za které bylo ohlášené nejvyšší množství, se amoniak umístil na devátém místě a byl ohlášen 5 485 provozovnamí. Pořadí sestavené na základě ohlášeného množství látek se v průběhu existence E-PRTR nezměnilo.

Tabulka 45: 10 znečišťujících látek s nejvyšším ohlášeným množstvím v únicích do ovzduší do E-PRTR v letech 2007–2009

ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	2007	2008	2009
	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ, t/rok		
Oxid uhličité (CO ₂)	2 204 114 000	2 129 551 000	1 887 164 000
Oxid uhličité (CO ₂) bez biomasy	124 860 809	135 199 989	626 460 546
Oxidy síry (SO _x /SO ₂)	5 650 011	4 265 867	5 020 261
Oxid uhelnatý (CO)	4 246 460	3 964 181	2 856 018
Oxidy dusíku (NO _x /NO ₂)	3 450 638	2 993 413	2 646 954
Methan (CH ₄)	2 423 734	2 357 518	2 200 729
Nemethanové organické sloučeniny (NMVOC)	711 542	600 373	504 695
Polétavý prach (PM ₁₀)	265 597	205 500	167 450
Amoniak (NH ₃)	200 087	190 546	189 236
Oxid dusný (N ₂ O)	171 546	142 572	156 180

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

U úniků do vody byla ohlášena nejvyšší množství u látek uvedených v následující *tabulce 46*. Nejvyšší množství byly za každý ohlašovací rok ohlášené za chloridy, celkový organický uhlík, celkový dusík a fosfor. Co se týče chloridů, nejvyšší množství bylo ohlášené za ohlašovací rok 2008 a v roce 2009 byl zaznamenán pokles 5 914 510 tun. Rovněž jako u úniků do ovzduší je první desítka látek, za nichž jsou ohlašovaná nejvyšší množství za období tří let existence E-PRTR ustálená.

Tabulka 46: 10 znečišťujících látek s nejvyšším ohlášeným množstvím v únicích do vody do E-PRTR v letech 2007–2009

2007		2008		2009	
ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok
Chloridy (jako celkové Cl)	19 641 120	Chloridy (jako celkové Cl)	20 173 460	Chloridy (jako celkové Cl)	14 258 950
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	1 031 846	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	871 184	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	787 643
Celkový dusík	435 083	Celkový dusík	458 610	Celkový dusík	431 700
Celkový fosfor	47 388	Celkový fosfor	49 951	Celkový fosfor	46 364
Floridy (jako celkové F)	11 326	Floridy (jako celkové F)	12 746	Floridy (jako celkové F)	8 172
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	4 207	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	9 038	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	3 407
Benzen	2 577	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	3 822	Zinek a sloučeniny (jako celkové Zn)	2 433
Zinek a sloučeniny (jako celkové Zn)	2 396	Benzen	2 640	Benzen	2 312
Toluen	1 944	Zinek a sloučeniny (jako celkové Zn)	1 991	Toluen	1 763
Fenoly (jako celkové C)	993	Toluen	1 893	Fenoly (jako celkové C)	662

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

V rámci úniku do půdy tvoří první desítku látek s nejvyšším ohlášeným množstvím převážně těžké kovy. Nejvyšší množství však byla zaznamenána u celkové dusíku a fosforu. Zajímavou skutečností je, že chloridy, za které bylo ohlášené nejvyšší množství úniků v letech 2008 a 2009, nebyly v prvním ohlašovací roce do E-PRTR ohlášeny vůbec. Ze skupiny těžkých kovů bylo nejvyšší množství ohlášeno za zinek a v letech 2008 a 2009 za měď.

Tabulka 47: 10 znečišťujících látek s nejvyšším ohlášeným množstvím v únicích do půdy do E-PRTR v letech 2007–2009

2007		2008		2009	
ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok
Celkový dusík	3 382	Chloridy (jako celkové Cl)	927640	Chloridy (jako celkové Cl)	326 000
Celkový fosfor	1 403	Celkový dusík	3 575	Celkový dusík	2 348
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	462	Celkový fosfor	2 580	Celkový fosfor	2 095
Měď a sloučeniny (jako Cu)	66,5	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	356	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	219
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	38,3	Měď a sloučeniny (jako Cu)	101	Měď a sloučeniny (jako Cu)	79,2

Chrom a sloučeniny (jako Cr)	16,9	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	30,5	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	64,4
Nikl a sloučeniny (jako Ni)	10,2	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	17,5	Chrom a sloučeniny (jako Cr)	18,5
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	9,43	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	9,29	Dichloromethan (DCM)	14,0
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	2,63	Sloučeniny organzínu (jako celkové Sn)	2,56	Nikl a sloučeniny (jako Ni)	9,78
Arsen a sloučeniny (jako As)	2,49	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	2,55	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	4,09

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

Stejně jako u úniků i u přenosů látek v odpadních vodách byla nejvyšší množství ohlášená za látku chloridy, nicméně u této látky byl v průběhu let 2007–2009 zaznamenán pozitivní pokles o 729 170 tun.

Tabulka 48: 10 znečišťujících látek s nejvyšším ohlášeným množstvím v přenosech odpadních vod do E-PRTR v letech 2007–2009

2007		2008		2009	
ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok	ZNEČIŠŤUJÍCÍ LÁTKA	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ t/rok
Chloridy (jako celkové Cl)	1 792 340	Chloridy (jako celkové Cl)	1 291 730	Chloridy (jako celkové Cl)	1 063 170
Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	913 586	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	826 473	Celkový organický uhlík (TOC) (jako celkové C nebo COD/3)	1 019 069
Celkový dusík	36 665	Celkový dusík	38 005	Celkový dusík	31 567
Celkový fosfor	8 210	Celkový fosfor	7 916	Celkový fosfor	6 538
Fenoly (jako celkové C)	2 838	Flordy (jako celkové F)	1 954	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	2 125
Zinek a sloučeniny (jako Zn)	2 065	Fenoly (jako celkové C)	1 860	Flordy (jako celkové F)	1 830
Flordy (jako celkové F)	1 317	Zinek a sloučeniny (jako Zn)	1 860	Fenoly (jako celkové C)	1 390
Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 201	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1 270	Halogenované organické sloučeniny (jako AOX)	1,211
Chrom a sloučeniny (jako Cr)	343	Olovo a sloučeniny (jako Pb)	439	Arsen a sloučeniny (jako As)	279
Olovo a sloučeniny (jako Pb)	323	Toluene	289	Polycyklické aromatické uhlovodíky (PAHs)	277

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18. 10. 2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

Nejvíce provozoven však ohlašovalo přenosy odpadů mimo provozovnu. V průměru 16 000 provozoven ohlásilo za každý ohlašovací rok přenosy nebezpečného odpadu mimo provozovnu v množství téměř 40 000 000 tun.

Tabulka 49: Přenosy množství ostatního a nebezpečného odpadu ohlášeného do E-PRTR v letech 2007–2009

TYP ODPADU	POČET PROVOZOVEN	VYUŽITÍ, t/rok	VYUŽITÍ %	ODSTRANĚNÍ, t/rok	ODSTRANĚNÍ %	CELKOVÉ MNOŽSTVÍ ODPADU, t/rok
2007						
Ostatní	8 364	256 405 246,9	67,38	124 081 496,6	32,61	380 486 743,5
Nebezpečný	15 001	16 384 542,03	43,43	21 334 460,16	56,56	37 719 002,19
2008						
Ostatní	9 661	261 635 049,5	67,41	126 454 716,6	32,58	388 089 766,2
Nebezpečný	16 295	17 613 460,53	46,12	20 570 647,22	53,87	38 184 107,75
2009						
Ostatní	9 606	246 566 232,8	67,78	117 185 717,5	32,21	36 375 1950,3
Nebezpečný	16 977	16 180 078,1	45,94	19 036 593	54,05	35 216 671,11

Zdroj: Data v E-PRTR za roky 2007–2009 (platná k 18.09.2011); <http://prtr.ec.europa.eu/IndustrialActivity.aspx>

6 VYUŽITÍ ÚDAJŮ Z IRZ V LETECH 2004–2010

Integrovaný registr znečišťování životního prostředí je Ministerstvem životního prostředí zřízen jako veřejný informační systém o únicích a přenosech vybraných znečišťujících látek a přenosech odpadů. Jeho významnou funkcionalitou je rychlý přístup k informacím o znečišťování všech složek životního prostředí.

Některé informace lze nalézt pouze v IRZ (zejména informace o látkách v odpadech neposkytuje žádný jiný informační systém). Data sbírána v rámci IRZ jsou zpřístupňována ve velmi krátké době od ukončení ohlašování za daný ohlašovací rok.

Ministerstvo životního prostředí využívá primárně pro rozšiřování informací a poskytování údajů z IRZ internet. Internetové stránky www.irz.cz jsou od svého založení vysoce navštěvované (navštěvnost každoročně narůstá). Stránky dávají uživatelům zejména možnost vyhledávání v ohlášených údajích a doplňují širší kontext znečišťování životního prostředí (například informace o látkách atd.). Ministerstvo životního prostředí každoročně z ohlášených dat publikuje Souhrnnou zprávu o IRZ a poskytuje data do dalších publikací²⁴.

➔ **Způsobů využití informací z IRZ byla identifikována řada. Jako zajímavé se jeví zejména zjištění o poměrně vysoké míře citací IRZ na úrovni vysokoškolských (bakalářských, magisterských) prací nejen z oblasti ochrany životního prostředí.**

IRZ poskytuje dlouhodobě využitelné informace o znečišťování životního prostředí, které mohou být zpracovávány podle různých kritérií a odlišného zaměření (na lokalitu, látku, kategorii činnosti atd.).

➔ **IRZ je bezplatnou, veřejně přístupnou a pravidelně aktualizovanou databází údajů o znečišťování všech složek životního prostředí. Je příkladem aktivního zpřístupňování informací v České republice. Je snadno dostupný na internetu (<http://www.irz.cz/>) a potřebné informace zde najdou jak ti, co informace do systému dodávají (znečišťovatelé), tak i odborná a laická veřejnost.**

6.1 Internetové stránky IRZ a návštěvnost internetového portálu IRZ

S ohledem na současnou situaci v komunikačních technologiích je zřejmé, že **dominantním informačním kanálem pro rozšiřování informací musí být Internet**. Přístupnost informací na Internetu není jedinou podmínkou pro plnou implementaci požadavků Protokolu o PRTR. Jde o to zajistit nejenom fyzický přístup k informacím, ale zejména předkládat je v uživatelsky přátelské podobě a srozumitelné formě.

Údaje ohlášené do IRZ a informace k IRZ jsou na internetu na stránkách <http://www.irz.cz/>. Významnou funkcionalitou, kterou webové stránky IRZ poskytují je nástroj pro vyhledávání údajů nahlášených do IRZ. Uživatelé stránek tak mohou získávat informace o vypouštění znečišťujících látek konkrétními podniky. Výsledky dotazu jsou dále propojeny odkazy na podrobnější informace, dílčí souhrny, metadata, příp. jiné informace. Uživatel webové stránky integrovaného registru znečišťování má možnost zadávat různá kritéria pro vyhledávání údajů v IRZ.

Základní parametry vyhledávacího nástroje pro IRZ jsou následující:

- v IRZ je umožněno vyhledávat zadáním různých kritérií,
- odpověď na dotaz je komplexní a umožňuje přechody mezi různými druhy informací,
- systém vyhledávání umí zodpovídat kombinované dotazy,
- vyhledávání odpovídá nárokům mezinárodních dokumentů a standardům běžným v rámci Evropské unie,
- je k dispozici prostředí pro konfiguraci dotazu na data – dotazovací formulář a interaktivní grafické rozhraní (mapová aplikace),
- grafické i textové rozhraní umožňují vždy vícekový výběr, tzn. postupné upřesňování dotazu,
- výsledky dotazu jsou dále propojeny odkazy na podrobnější informace, dílčí souhrny, metadata, příp. jiné informace.

²⁴ Statistická ročenka životního prostředí, Zpráva o životním prostředí, Zpráva o stavu zemědělství atd.

➔ **Vyhledávání jednotlivých organizací a množství konkrétních škodlivých látek (a odpadů) jimi vypouštěných, které se dostávají do životního prostředí z jejich provozoven je klíčovou funkcí, která je na portálu IRZ implementovaná a která jej, kromě komplexnosti údajů o všech složkách životního prostředí, významným způsobem odlišuje od jiných registrů.**

Vyhledávací aplikace je rozdělena na dvě části. V první je umožněno, vyhledávání informací o tom, kolik znečišťujících látek ročně vypouští konkrétní průmyslový či zemědělský provoz do ovzduší, vody a půdy a jaké látky předává dále v odpadech a odpadních vodách.

Využívání (návštěvnost) webových stránek je jednou z možností, jak lze vyhodnocovat zájem veřejnosti o danou problematiku. Součástí webových stránek IRZ bylo od prosince 2005 do konce roku 2010 počítadlo návštěv²⁵, jehož výstupem byly statistiky návštěvnosti stránek registru. Tyto statistiky poskytují informace nejen o množství lidí – uživatelů, kteří se na stránku podívali, ale jsou zdrojem informací, co konkrétně návštěvníka stránky zajímalo. Na základě těchto statistik je možné posoudit zájem veřejnosti o ohlašované údaje i identifikovat oblast v rámci registru, která je například problematická. Statistika stránek IRZ (ve čtyřech kategoriích: *návštěvy, stránky, soubory a počet kliknutí*) je uvedena v *tabulce 50*.

Tabulka 50: Statistika stránek IRZ v letech 2006–2010

	2006		2007		2008		2009		2010 (K 27. 12. 2010)	
	MĚSÍČNÍ PRŮMĚR	CELKEM	MĚSÍČNÍ PRŮMĚR	CELKEM	MĚSÍČNÍ PRŮMĚR	CELKEM	MĚSÍČNÍ PRŮMĚR	CELKEM	MĚSÍČNÍ PRŮMĚR	CELKEM
Návštěvy	5 752	69 027	8 360	100 318	9 828	117 936	9 800	117 599	13 416	160 994
Stránky	24 378	292 541	30 520	366 238	38 495	461 935	35 423	425 080	46 599	559 192
Soubory	64 340	772 077	85 735	1 028 824	110 402	1 324 820	108 611	1 303 335	139 146	1 669 746
Počet kliknutí	91 279	1 095 346	112 524	1 350 284	139 582	1 674 978	131 483	1 577 791	186 407	2 236 886

Z měsíčních průměrů, které jsou za rok 2006 již k dispozici, je patrné, že návštěvnost stránek v rámci jednotlivých hodnocených kategorií vzrostla o více než 100 %. Celkem bylo v roce 2006 zaznamenáno téměř 70 000 návštěvníků. Jak je vidět z tabulky 50, v roce 2007 bylo zaznamenáno další, poměrně výrazné, zvýšení návštěvníků webových stránek IRZ, což ovlivnily změny, které nastaly v souvislosti s novou právní úpravou pro fungování registrů na evropské i národní úrovni. Tyto právní úpravy ale neměly dopad na zájem veřejnosti o ohlášená data, neboť vyhledávání v registru a informace o souhrnných statistických údajích, vyhledávání úniků a přenosů a informace o množství odpadů byly nejčastěji navštěvovanými stránkami. Kromě vyhledávací aplikace byl největší zájem ze strany veřejnosti o zveřejněné publikace (Souhrnná zpráva, Příručka pro ohlašování). Za rok 2008 průměrná návštěvnost dosahovala již téměř 10 000 návštěvníků měsíčně.

Zvyšující se zájem o problematiku registru a údaje ohlášené do registru potvrzují i statistiky z roku 2009 a 2010. Zejména za první tři měsíce roku 2010 byl zaznamenán dosud nejvyšší zájem o informace uvedené na stránkách IRZ. Zájem zjevně souvisel s působností nové legislativy v oblasti IRZ (zákon č. 25/2008 Sb.). Pro některé ohlašovatele byl rok 2009 vůbec prvním ohlašovacím obdobím, za který museli splnit ohlašovací povinnost do IRZ.

➔ **Nejvyšší absolutní množství návštěv bylo zaznamenáno za měsíc březen roku 2010, kdy došlo k překročení hranice 21 000 návštěvníků stránek IRZ.**

Na základě předemtných statistik jsou nejčastěji prohlíženy v rámci portálu IRZ následující URL stránky:

- Vyhledávání,
- Dokumenty:
- Souhrnné zprávy o IRZ,
- Příručka pro ohlašování,

²⁵ Aplikace již není součástí nových stránek registru zveřejněných od 1.1.2011.

- Plnění ohlašovací povinnosti - příklady.
- Látky ohlašované do IRZ,
- Metody měření,
- Aktuality a Kontakty.

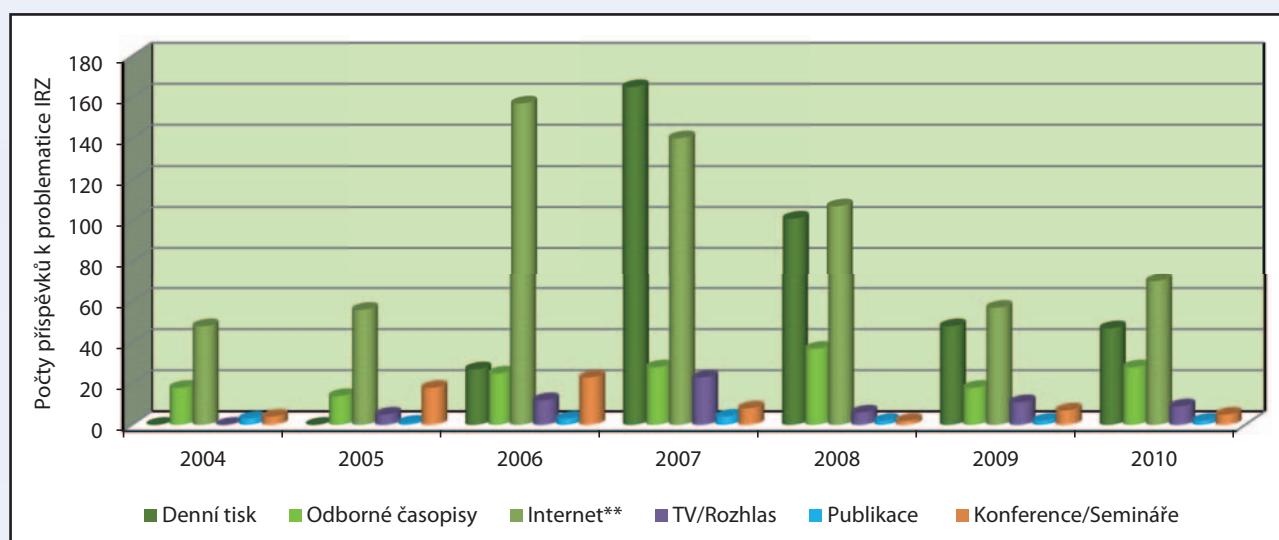
6.2 Údaje z IRZ na mapě

CENIA, česká informační agentura životního prostředí, je provozovatelem Národního geoportálu Inspire. Geoportál umístěný na adrese <http://geoportal.gov.cz/>, je webová služba, která poskytuje státem garantovaná prostorová data. Slouží jako veřejný portál prostorově definovaných informací z různých zdrojů a odlišného tematického zaměření. Jednou z volitelných tematických úloh jsou také informace o integrovaném registru znečišťování, resp. o údajích ohlášených do IRZ za jednotlivé ohlašovací roky (do roku 2008). Úloha poskytuje jak prostorové (bodové zacílení provozovny v mapě), tak textové informace o ohlašovatelích do IRZ (organizaci/provozovně), charakteru emise nebo přenosu, zda provozuje vyjmenovanou činnost dle IPPC, ohlášené látky a množství emitované látky za příslušný ohlašovací rok. Interaktivní práce s mapou skýtá návštěvníkovi různé možnosti ve změně měřítka až na letecký snímek objektu, vyhledání dle zadaných souřadnic, vypínání a zapínání zobrazování jednotlivých vrstev atd.

6.3 IRZ v médiích

Z grafu 24 je patrné, že nejvíce informací týkajících se IRZ bylo v letech 2004 až 2010 zveřejňováno na internetu (více než 600 příspěvků), v denním tisku a v odborných časopisech. Uvedené články se týkaly zejména informací o znečišťovateli v jednotlivých krajích a městech, dále pak hodnocení životního prostředí jako celku v daném regionu. Uvedené články poukazují na fakt, že data z IRZ se často využívají v konkrétních případech, zejména v případech potřeby najít informace o podniku na určitém území. Z výše uvedených údajů vyplývá, že v letech 2006 až 2010 byly v denním tisku údaje z IRZ komentovány takřka ve 400 příspěvcích (informace za roky 2004 a 2005 není dostupná). V odborných časopisech bylo k IRZ publikováno téměř 200 článků. Informace z oblasti integrovaného registru znečišťování byly publikovány přibližně ve čtyřiceti odborných časopisech různého zaměření. V oblasti televize a rozhlasu, byla problematika IRZ nejčastěji řešena v relacích kanálů ČT1, ČT24 a v Českém rozhlase Radiožurnál.

Graf 24: Počty příspěvků publikovaných k problematice IRZ v různých typech médií

*0 – údaj není dostupný; ** Nejsou zde zahrnuty tiskové zprávy MŽP

Poskytování údajů z IRZ probíhá rovněž prostřednictvím telefonických, písemných nebo elektronických žádostí různých subjektů na provozovatele IRZ CENIA, české informační agentury životního prostředí.

6.4 IRZ ve vysokoškolských pracích

Zveřejněná data z IRZ a informace na stránkách IRZ jsou hodnocena v rámci bakalářských, diplomových i doktorandských prací. Informace jsou využívány zejména v rámci předmětů týkajících se životního prostředí (ekologie, odpadové hospodářství atd.).

V průběhu let 2004 až 2010 bylo zpracováno již více než **100²⁶ vysokoškolských prací** (bakalářských, diplomových a disertačních) **zaměřených přímo na IRZ, zmiňujících se o registru nebo na registr odkazujících**. Informace z IRZ například sloužily k posouzení stavu životního prostředí v rámci celé ČR i místně dle krajů a obcí. Dále byl IRZ hodnocen v kontextu ostatních existujících registrů či ve vazbě na oblast elektronických informačních systémů. **Lze konstatovat, že integrovaný registr znečišťování je využíván v širokém spektru studovaných témat.**

Z hlediska zhodnocení využívání zdrojů informací o životním prostředí, lze citovat zjištění a závěry diplomové práce na téma „*Využívání environmentálních elektronických informačních zdrojů veřejností*“²⁷ (autor Petr Sejk, Filozofická fakulta MU Brno). V rámci práce byl proveden dotazníkový průzkum o využívání elektronických informačních zdrojů veřejností. **Dotazníkovým šetřením bylo zjištěno, že 60% odborné veřejnosti navštívilo webové stránky IRZ alespoň jednou a 24% jej navštěvuje pravidelně.**

6.5 IRZ jako zdroj informací pro ostatní subjekty a informační systémy

Z IRZ jako zdroje informací čerpají rovněž jiné subjekty než pouze MŽP. Ministerstvo zemědělství čerpá údaje o množství znečišťujících látek pro každoroční Zprávu o stavu zemědělství²⁸. Integrovaný registr znečišťování je primárním zdrojem informací pro Český statistický úřad, který využívá data z IRZ jako externí zdroj ke zpracování statistických analýz. Data z IRZ jsou publikována ve **Statistické ročence životního prostředí**, kterou zpracovává ČSÚ a MŽP.

Integrovaný registr znečišťování je mj. zdrojem informací o průmyslových objektech, které mohou nejen za povodňové situace ohrožovat jakost vod. Tyto informace z IRZ jsou ukládány v centrálním datovém skladu Povodňového informačního systému – Digitální povodňový plán ČR (www.povi.cz, www.dppcr.cz) a jsou využívány pro interaktivní zobrazení na mapě v souvislosti s informacemi o vymezených záplavových územích pro povodně s dobou opakování 5, 20 a 100 let.

Nevládní ekologická organizace Arnika systematicky využívá údajů z IRZ a sestavuje již od roku 2005 žebříčky producentů největších množství různých kategorií látek (rakovinotvorné látky, skleníkové plyny, ozón poškozující látky, perzistentní organické látky atd.). Od roku 2005 zveřejňuje Arnika i regionální (krajské) žebříčky, které jsou ve značné míře využívány regionálními médii. Blíže - <http://arnika.org/zebricky-irz>.

²⁶ Uvedený počet není vyčerpávající.

²⁷ Využívání environmentálních elektronických informačních zdrojů veřejností, Petr Sejk, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, 2009.

²⁸ Více na <http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/vyrocní-a-hodnotící-zpravy/zpravy-o-stavu-zemedelstvi/>.

DŮLEŽITÉ POJMY

Aarhuská úmluva	Úmluva o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí uzavřená v Aarhusu, Dánsko, 25. června 1998.
Emise	Přímé nebo nepřímé vypouštění látek, šíření vibrací a vyzařování hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření ze zařízení do životního prostředí.
Evropská agentura pro životní prostředí	Evropská agentura pro životní prostředí (European Environment Agency - EEA) byla založena Nařízením EEC č. 1210/1990 ve znění Nařízení EEC č. 933/1990. EEA zahájila činnost v roce 1994. Cílem činnosti EEA je podpora udržitelného rozvoje a pomoc v dosahování zlepšení evropského životního prostředí.
Evropský registr emisí znečišťujících látek	Evropský registr emisí znečišťujících látek (European Pollutant Emission Register - EPER) založený Rozhodnutím Komise ze 17. července 2000 (2000/479/EC) o vytvoření Evropského registru emisí znečišťujících látek podle článku 15 směrnice Rady 96/61/ES o integrované prevenci a kontrole znečišťování (směrnice o integrované prevenci).
Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek	Evropský registr přenosů a úniků znečišťujících látek (European Pollutant Releases and Transfer Register - E-PRTR) založený Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006.
Expertní odhad	Zjištění hodnoty emisí a přenosů na základě obecnějších údajů získaných ze stejných či podobných zařízení, technických a technologických jednotek nebo technologií. Tato metoda zjišťování využívá emisní faktory nebo referenční emisní faktory.
Integrovaný registr znečišťování životního prostředí	Integrovaný registr znečišťování životního prostředí (IRZ) je veřejně přístupný informační systém úniků a přenosů znečišťujících látek veřejné správy.
Integrovaný systém plnění ohlašovací povinností	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností (ISPOP) je informační systém veřejné správy, který zajišťuje příjem, zpracování a distribuci vybraných hlášení z oblasti životního prostředí v elektronické podobě.
Kód NACE	Statistická klasifikace ekonomických činností (Nomenclature générale des Activités économiques dans les Communautés Européennes) používaná v rámci EU.
Látka	Jakýkoliv chemický prvek nebo jejich sloučeniny s výjimkou radioaktivních látek.
Lokalita	Geografické umístění provozovny.
Měření	Zjištění hodnoty emisí a přenosů přímým monitorováním emisního procesu.
Nebezpečný odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 2 směrnice 2008/98/ES.
Odpad	Jakákoliv látka nebo předmět podle definice v čl. 3 odst. 1 směrnice 2008/98/ES.
Odpadní vody	Městské odpadní vody, splašky a průmyslové odpadní vody podle definice v čl. 2 bodech 1, 2 a 3 směrnice Rady 91/271/EHS ze dne 21. května 1991 o čištění městských odpadních vod a jakékoliv jiné použité vody podléhající z důvodu obsažených látek nebo předmětů regulaci na základě právních předpisů Společenství.
Ohlašovací práh	Množství znečišťující látky v únicích nebo přenosech nebo odpadů z provozovny za jeden kalendářní rok stanovené v příslušných právních předpisech.
Ohlašovací rok	Kalendářní rok, za který musí být shromážděny údaje o únicích a přenosech.
Provozovatel	Jakákoliv fyzická nebo právnická osoba, která provozovnu provozuje nebo řídí.
Provozovna	Soubor stacionárních technických jednotek provozovaných jedním provozovatelem v jedné lokalitě.

Protokol o PRTR	Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek k Aarhuské úmluvě o přístupu k informacím, účasti veřejnosti na rozhodování a přístupu k právní ochraně v záležitostech životního prostředí přijatý na 5. ministerské konferenci „Životní prostředí pro Evropu“ v Kyjevě. Protokol vstoupil v platnost v roce 2009.
Přenos (mimo lokalitu)	Přesun znečišťujících látek v odpadech nebo odpadů určených k odstranění nebo využití mimo hranice provozovny a znečišťujících látek v odpadních vodách určených k čištění mimo hranice provozovny.
Registr úniků a přenosů znečišťujících látek	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek (Pollutant Release and Transfer Register – PRTR) je seznam nebo databáze úniků a přenosů potenciálně škodlivých látek z různých zdrojů. PRTR zahrnuje informace o únicích látek do ovzduší, vody a půdy, stejně jako o přenosech látek v odpadních vodách, v odpadech nebo odpadů ke zpracování nebo odstranění. Úniky (přenosy) látek jsou spojeny přímo s konkrétní provozovnou.
Rozptýlené zdroje	Mnoho menších nebo roztroušených zdrojů, ze kterých mohou unikat znečišťující látky do půdy, ovzduší nebo vody, jejichž společný dopad na tyto složky může být významný a u kterých není praktické shromažďovat hlášení z každého jednotlivého zdroje zvlášť.
Směrnice o integrované prevenci	Směrnice Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008, o integrované prevenci a omezování znečištění.
Únik	Jakékoli zavedení znečišťujících látek do životního prostředí v důsledku jakékoli lidské činnosti, ať už úmyslné nebo havarijní, pravidelné nebo nepravidelné, včetně rozlití, emitování, vypuštění, injektáže, odstraňování nebo skládkování, nebo prostřednictvím kanalizačních systémů bez konečného čištění odpadních vod.
Výpočet	Zjištění hodnoty emisí a přenosů pomocí výpočtu na základě konkrétních údajů. Výpočet je nutno provádět na základě hmotnostní bilance nebo s využitím emisních faktorů platných pro zařízení. Musí být započítán jakýkoli vznik nebo zánik látky v rámci hmotnostní bilance.
Zařízení	Stacionární technická jednotka, ve které probíhá jedna či více činností, a jakékoli další s tím přímo spojené činnosti, které po technické stránce souvisejí s činnostmi probíhajícími v dané lokalitě a mohly by ovlivnit emise a znečištění.
Zákon o integrované prevenci	Zákon č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezování znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), ve znění pozdějších předpisů.
Znečištění	Lidskou činností přímo či nepřímo způsobené vniknutí látek, vibrací, hluku, tepla nebo jiných forem neionizujícího záření do ovzduší, vody nebo půdy, které může být škodlivé pro zdraví člověka nebo zvířat nebo může nepříznivě ovlivnit kvalitu životního prostředí nebo může vést ke škodám na hmotném majetku nebo může omezit či zabránit využívání hodnot životního prostředí, které jsou chráněny zvláštními právními předpisy.
Znečišťující látka	Látka nebo skupina látek, které mohou být škodlivé pro životní prostředí nebo lidské zdraví z důvodu svých vlastností a úniku do životního prostředí.

POUŽITÉ ZKRATKY

Obecné zkratky	Význam
C	Výpočet
CAS	Chemical Abstract Service
CENIA	Česká informační agentura životního prostředí
CZ NACE	Klasifikace ekonomických činností dle Českého statistického úřadu
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí
ČOV	Čistírna odpadních vod
E	Odhad
EC	Evropská komise
EEA	Evropská agentura životního prostředí
EHK OSN	Evropská hospodářská komise Organizace spojených národů
EPER	Evropský registr emisí znečišťujících látek
E-PRTR	Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek
EU	Evropská unie
IČ	Identifikační číslo (organizace)
IČP	Identifikační číslo provozovny
IPPC	Integrovaná prevence a omezování znečištění
IRZ	Integrovaný registr znečišťování (životního prostředí)
ISPOP	Integrovaný systém plnění ohlašovacích povinností
JISŽP	Jednotný informační systém o životním prostředí
M	Měření
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NACE	Klasifikace ekonomických aktivit
NO	Nebezpečný odpad
NOSE	Nomenklatura zdrojů emisí
OECD	Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností
OO	Ostatní odpad
PRTR	Registr úniků a přenosů znečišťujících látek
Sb.	Sbírka zákonů
Sb.m.s.	Sbírka mezinárodních smluv

Chemické zkratky	Význam
AOX	Adsorbovatelné halogenované organické sloučeniny
BTEX	Souhrnný parametr pro benzen, toluen, ethylbenzen a xylen
CFC	Chlorofluorovodíky
DCE	1,2 dichlorethan
DCM	Dichlormethan
DDT	Dichlordifenyltrichlorethan
DEHP	Di-(2-ethylhexyl)ftalát
HCB	Hexachlorbenzen
HCBD	Hexachlorbutadien
HCFC	Hydrochlorofluorovodíky
HCH	Hexachlorcyclohexan
HFC	Fluorované uhlovodíky
NMVOC	Nemethanové těkavé organické sloučeniny
PAU	Polycyklické aromatické uhlovodíky

PBDE	Polybromované difenyletery
PCB	Polychlorované bifenyly
PCDD	Polychlorované dibenzodioxiny
PCDF	Polychlorované dibenzofurany
PCP	Pentachlorfenol
PER	Tetrachlorethylen
PM10	Označení frakce polévatého prachu s velikostí částic pod 10 µm
POP	Perzistentní organický polutant
TCB	Trichlorbenzeny
TCDD	2,3,7,8-tetrachlordibenzodioxin
TCM	Tetrachlormethan
TEQ	Toxický ekvivalent (vyjádřený v ekvivalentech toxicity 2,3,7,8-tetrachlordibenzodioxinu)
TOC	Celkový organický uhlík
TZL	Tuhé znečišťující látky
VOC	Těkavé organické sloučeniny

POUŽITÉ PRAMENY

Právní předpisy ČR

Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Nařízení vlády č. 145/2008 Sb., kterým se stanoví seznam znečišťujících látek a prahových hodnot a údaje požadované pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování životního prostředí.

Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 108/2009 Sb.m.s., o sjednání Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek.

Právní předpisy Evropské unie

Rozhodnutí Rady 2006/61/ES ze dne 2. prosince 2005 o uzavření Protokolu EHK OSN o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek jménem Evropského společenství.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 ze dne 18. ledna 2006, kterým se zřizuje evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek a kterým se mění směrnice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES.

Mezinárodní úmluvy

Convention on Access to Information, Public Participation in Decision-making and Access to Justice in Environmental Matters (Aarhus Convention). Aarhus, Denmark, 25. 6. 1998.

Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers. Fifth „Environment for Europe“ Ministerial Conference, Kiev, 21-23 May 2003.

Další zdroje

Maršák, J. (2010): *Integrovaný registr znečišťování – Příručka pro ohlašování*. MŽP ČR, Praha, 2010. ISBN 978-80-7212-551-7.

Kolektiv autorů: *Integrovaný registr znečišťování – Souhrnná zpráva za rok 2008*. MŽP ČR, Praha, 2010. ISBN 978-80-7212-524-1.

United Nations Economic Commission for Europe: *Guidance on Implementation of the Protocol on Pollutant Release and Transfer Registers*, New York and Geneva, 2007.

Ministerstvo životního prostředí: *Návod k implementaci Protokolu o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek*. MŽP, Praha, 2008.

European Commission: *Guidance Document for the implementation of the European PRTR*. Brussels, November 2006.

Internet

Integrovaný registr znečišťování – <http://www.irz.cz/>; <http://irz.cenia.cz>

Evropský registr úniků a přenosů znečišťujících látek – <http://prtr.ec.europa.eu>

Protokol o registrech úniků a přenosů znečišťujících látek – <http://www.unece.org/env/pp/prtr.htm>

Souhrnná zpráva o IRZ za rok 2010

Vydalo Ministerstvo životního prostředí, se sídlem Vršovická 1442/65, Praha 10 v roce 2012.

<http://www.mzp.cz>

Publikace neprošla jazykovou korekturou.

© Ministerstvo životního prostředí, 2012.

ISBN 978-80-7212-571-5